

YÖNETMELİK

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığından:

Motorlu Araçlar ve Römorkları İle Bunların Aksam, Sistem ve Ayrı Teknik Ünitelerinin Tip Onayı ve Piyasa Gözetimi ve Denetimi Hakkında Yönetmelik (AB/2018/858)

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç ve kapsam

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı; kapsamındaki bütün yeni araç, sistem, aksam ve ayrı teknik ünitelerin tip onayı ve piyasaya arzı ile münferit araçların onayına ilişkin idari ve teknik şartları belirlemektir.

(2) Bu Yönetmelik, dördüncü fıkrada belirtilen araçlara ait zorunlu sistemlerin doğru çalışması açısından ciddi risk teşkil eden parça ve ekipmanların piyasaya arzı ve hizmete girmesi ile ilgili hükümleri de içerir.

(3) Bu Yönetmelik, tip onayına tabi olan araç, sistem, aksam ve ayrı teknik ünitelerin piyasa gözetimi ve denetimine ilişkin şartları belirlemektedir. Bu Yönetmelik ayrıca, söz konusu araçlara yönelik parçalar ile ekipmanlara ilişkin piyasa gözetimi ve denetimine yönelik gereklilikleri de belirlemektedir.

(4) Bu Yönetmelik; bir veya daha fazla aşamada tasarılan ve imal edilenler dâhil olmak üzere, karayollarında kullanımı amaçlanan M ve N kategorisindeki motorlu araçlar ve bu araçların O kategorisindeki römorklarını ve söz konusu araçlar ve römorkları için tasarılan ve imal edilen sistem, aksam ve ayrı teknik üniteler ile parça ve ekipmanları kapsar.

(5) Bu Yönetmelik aşağıda yer alan araçları kapsamaz:

a) 14/8/2014 tarihli ve 29088 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Tarım ve Orman Araçlarının Tip Onayı ve Piyasa Gözetimi ve Denetimi Hakkında Yönetmelik (AB/167/2013) kapsamındaki tarım veya orman araçlarını.

b) 22/8/2015 tarihli ve 29453 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan İki veya Üç Tekerlekli Motorlu Araçların ve Dört Tekerlekli Motosikletlerin Tip Onayı ve Piyasa Gözetimi ve Denetimi Hakkında Yönetmelik (AB/168/2013) kapsamındaki iki veya üç tekerlekli motorlu araçları ve dört tekerlekli motosikletleri.

c) Paletli araçları.

ç) Sadece askeri kullanıma yönelik olarak tasarılan, imal edilen veya uyarlanan araçları.

(6) 3/3/2009 tarihli ve 27158 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Makina Emniyeti Yönetmeliği (2006/42/AT) ve bu Yönetmeliğin gerekliliklerini karşılaması şartıyla, aşağıda belirtilen araçlar için bu Yönetmelikte tanımlanan tip onayı veya münferit araç onayı imalatçının isteğine bağlıdır:

a) Esas olarak şantiyelerde, taş ocaklarında, limanlarda veya havaalanı tesislerinde kullanılmak üzere tasarılan ve imal edilen araçlar.

b) Sivil savunma, itfaiye hizmetleri ve kamu düzenini sağlamakla sorumlu birimlerde kullanılmak üzere tasarılan, imal edilen veya uyarlanan araçlar.

c) Motorlu bir araç şasisi üzerine monte edilen makinalar hariç, iş yapmak üzere özel olarak tasarılan ve imal edilen, yapım özelliklerinden dolayı yolcu veya eşya taşımaya uygun olmayan, kendinden tahrikli her türlü araç.

(7) Aşağıda belirtilen araçlar için bu Yönetmelikte tanımlanan münferit araç onayı imalatçının isteğine bağlıdır:

a) Münhasıran karayollarında yarışmak üzere tasarılan araçlar.

b) Özel bir deney programını yerine getirmek amacıyla özel olarak tasarlanmış ve imal edilmiş, imalatçının sorumluluğu altında karayolunda kullanılan araç prototipleri.

Dayanak

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik; 13/10/1983 tarihli ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 29 uncu maddesine, 29/6/2001 tarihli ve 4703 sayılı Ürünlere İlişkin Teknik Mevzuatın Hazırlanması ve Uygulanmasına Dair Kanunun 4 üncü maddesine ve 10/7/2018 tarihli ve 30474 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 388 inci maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) AB: Avrupa Birliğini,

b) AB tip onayı: Bir onay kuruluşu tarafından araç, sistem, aksam veya ayrı teknik ünite tipinin bu Yönetmeliğin ilgili idari hükümlerini ve teknik şartlarını karşıladığına dair onay verilmesi prosedürünü,

c) Aksam: Bir araçtan bağımsız şekilde tip onayı verilebilen ve bu Yönetmeliğin veya ilgili mevzuatın bu konuda açık hükümler içerdiği durumda Ek II’de listelenen herhangi bir mevzuatın gerekliliklerine tabi olan, aracın bir kısmını oluşturması amaçlanan tertibatı,

ç) Aksam tip onayı: Bir onay kuruluşunun, araçtan bağımsız olarak aksam tipinin ilgili idari hükümleri ve teknik şartları karşıladığına dair onay verilmesi prosedürünü,

d) Alternatif şartlar: Ek II'de listelenen mevzuatın biri veya birkaçı tarafından sağlanan seviyeye eşdeğer bir düzeyde fonksiyonel güvenlik, çevre koruma ve iş güvenliği düzeyi sağlamayı amaçlayan idari hükümler ve teknik gereklilikleri,

e) Alternatif yakıtlı araç: Atmosferik sıcaklık ve basınçta gaz halinde olan veya büyük ölçüde mineral olmayan yağdan türetilmiş en az bir tip yakıtla çalışabilecek şekilde tasarlanmış aracı,

f) Aracın imalat tarihi: İmalatçı tarafından alınan onaya uygun olarak aracın imalatının tamamlandığı tarihi,

g) Araç: Herhangi bir motorlu araç veya römorkunu,

ğ) Araç tamir ve bakım bilgileri: Sonradan yapılan ilgili her türlü değişiklik ve ilâve dâhil olmak üzere, aracın teşhisi, bakımının yapılması ve muayene edilmesi için gerekli olan, aracı yola elverişlilik testi, tamirat, yeniden programlama ya da yeniden çalıştırma için hazırlanan veya aracın uzaktan tanı desteği ya da parçaların ve ekipmanların araca takılması için gereken ve tamir ve bakım amaçları doğrultusunda imalatçı tarafından kullanılan ya da yetkili paydaşlarına, bayilerine ve servislerine sağlanan her türlü bilgiyi,

h) Araç tipi: Bu Yönetmeliğin Ek I Bölüm B'sinde belirtilen temel hususlar bakımından herhangi bir farklılık göstermeyen ve çeşitli varyant ve versiyonlar içeren belirli bir araç grubunu,

ı) Araç üzerinde teşhis (OBD) bilgileri: Araç üzerinde olan ya da motora bağlı bulunan, bir arızayı tespit edebilen ve uygun olduğu durumlarda bir ikaz sistemi vasıtasıyla arızanın meydana geldiğine dair sinyal verebilen, bilgisayar hafızasına saklanan bilgiler vasıtasıyla arızanın muhtemel alanını tespit edebilen ve bu bilgileri dışarı iletebilen bir sistem tarafından üretilen bilgileri,

i) Ayrı teknik ünite: Sadece bir veya daha fazla belirli araç tipiyle bağlantılı olarak, ayrı şekilde tip onayı alabilen ve ilgili mevzuatın bu konuda açık hükümler içerdiği durumda bu Yönetmeliğin veya Ek II'de listelenen mevzuatın herhangi birinin gerekliliklerine tabi olan, aracın bir kısmını oluşturması amaçlanan tertibatı,

j) Ayrı teknik ünite tip onayı: Bir onay kuruluşunun, ayrı teknik ünite tipinin bir veya daha fazla belirli araç tipine göre ilgili idari hükümleri ve teknik şartları karşıladığına dair onay verilmesi prosedürünü,

k) Bağımsız operatör: Araçların tamir ve bakımında doğrudan veya dolaylı olarak yer alan yetkili dağıtıcılar ve tamirciler dışında kalan tamircileri, tamir donanımının, alet veya yedek parçaların imalatçıları veya dağıtıcıları, teknik bilgileri yayımlayanlar, otomobil kulüpleri, yol kenarı yardım operatörleri, muayene ve deney hizmetleri veren operatörler, alternatif yakıtlı araçların donanımlarının montajcıları, imalatçıları ve tamircilerine eğitim veren operatörlerin yer aldığı gerçek veya tüzel kişiyi, aynı zamanda araç imalatçısının dağıtım sisteminin üyesi olmadıkları araçların tamir ve bakım hizmetlerini vermeleri ölçüsünde verilen aracın imalatçısının dağıtım sistemi dâhilindeki yetkili tamirci, bayi ve dağıtıcıları,

l) Bağımsız tamirci: Araçlar için tamir ve bakım hizmetleri veren ve imalatçının dağıtım sistemi içerisinde faaliyet göstermeyen gerçek ya da tüzel kişiyi,

m) Bakanlık: Sanayi ve Teknoloji Bakanlığını,

n) BM/AEK: Birleşmiş Milletler Avrupa Ekonomik Komisyonunu,

o) Çok aşamalı tip onayı: Bir veya daha fazla onay kuruluşu tarafından, aracın tamamlanma durumuna bağlı olarak, tamamlanmamış veya tamamlanmış bir araç tipinin bu Yönetmeliğin ilgili idari hükümleri ve teknik şartları karşıladığına dair onay verilmesi prosedürünü,

ö) Dağıtıcı: Tedarik zincirinde yer alan ve araç, sistem, aksam, ayrı teknik ünite, parça veya ekipmanları piyasada bulunduran, imalatçı veya ithalatçı dışındaki herhangi bir gerçek veya tüzel kişiyi,

p) Ekipman: Bir araca eklenebilecek veya monte edilebilecek parçalar dışındaki ürünleri,

r) Forum: AB'nin Uygulama Hakkındaki Bilgi Alışverişi Forumunu,

s) Hizmete girme: Bir araç, sistem, aksam, ayrı teknik ünite, parça veya ekipmanın kullanım amacı doğrultusunda AB'de veya Türkiye'de ilk kez kullanılmasını,

ş) İktisadi işletmeci: İmalatçı, imalatçı temsilcisi, ithalatçı veya dağıtıcıyı,

t) İmalatçı: Belirtilen araç, sistem, aksam veya ayrı teknik ünitenin tasarımı ve imalatının tüm aşamalarına doğrudan dâhil olup olmadığına bakılmaksızın, bir araç, sistem, aksam veya ayrı teknik ünitenin tip onayı ya da münferit araç onayı ya da parçalar ve ekipmanlara ilişkin onay sürecinin tüm yönlerinden, üretimin uygunluğunun sağlanmasından, üretilen araç, sistem, aksam, ayrı teknik ünite, parça ve ekipman ile ilgili piyasa gözetimi ve denetimi hususlarından sorumlu olan gerçek ya da tüzel kişiyi,

u) İmalatçı temsilcisi: İmalatçıyı bir onay kuruluşu ya da piyasa gözetimi ve denetimi kuruluşu nezdinde temsil etmek ve bu Yönetmeliğin kapsadığı hususlarda imalatçı adına hareket etmek amacıyla imalatçı tarafından usulüne uygun şekilde atanmış herhangi bir gerçek ya da tüzel kişiyi,

ü) İthalatçı: Araç, sistem, aksam, ayrı teknik ünite, parça veya ekipmanları ulusal dış ticaret ve gümrük mevzuatı uyarınca ithal ederek yurt içi piyasaya arz eden Türkiye'de yerleşik herhangi bir gerçek veya tüzel kişiyi,

v) Kademeli tip onayı: Aracın parçalarını oluşturan sistem, aksam ve ayrı teknik ünitelerin tüm AB tip onayı belgeleri veya BM/AEK tip onayı belgelerinin kademeli alınmasını ve son olarak komple araç tip onayı aşamasına gelmesini,

y) Karma tip onayı: Komple araç tip onayının son aşamasında bir veya birden fazla sistem tip onayının alındığı ve bu sistemler için AB tip onayı belgesi düzenlemenin gerekmediği kademeli tip onay işlemini,

z) Komisyon: Avrupa Komisyonunu,

aa) Komple araç tip onayı: Bir onay kuruluşu tarafından tam, tamamlanmamış veya tamamlanmış bir araç tipinin ilgili idari hükümleri ve teknik şartları karşıladığına dair onay verilmesi prosedürünü,

bb) Küçük seriler halinde üretilen araç: Piyasada bulunan, tescil edilen veya hizmete giren araç sayısının Ek V'te belirtilen sayısal yıllık sınırları aşmadığı bir araç tipini,

cc) Motorlu araç: Kendi güç tahriki ile hareket edecek şekilde tasarılan ve imal edilen, en az dört tekerleği bulunan ve azami tasarım hızı 25 km/saatten fazla olan tam, tamamlanmış veya tamamlanmamış bir aracı,

çç) Münferit araç onayı: Bir onay kuruluşunun, benzersiz olsun veya olmasın, belirli bir aracın AB münferit araç onayı veya ulusal münferit araç onayına ait ilgili idari hükümleri ve teknik şartları karşıladığına dair onay verilmesi prosedürünü,

dd) Onay kuruluşu: Bir araç, sistem, aksam veya ayrı teknik ünitenin tip onayından veya münferit araç onayından her yönüyle sorumlu olan veya parçalar ve ekipmanlara ilişkin onay sürecinden sorumlu olan, tip onayı belgelerini düzenlemeye, gerektiğinde geri çekmeye veya reddetmeye, diğer onay kuruluşlarının başvurabileceği bir kuruluş olarak hareket etmeye, teknik servisleri görevlendirmeye ve imalatçıların imalat uygunluğuyla ilgili yükümlülüklerini yerine getirmesini temin etmeye yetkili olan, üye ülke tarafından Komisyona bildirilen yetkili kurum veya kurumları ve Türkiye'de Bakanlığı,

ee) Özel amaçlı araç: Özel düzenlemeler veya ekipman gerektiren bir işlevin yerine getirilmesini sağlayan belirli teknik özelliklere sahip M, N veya O kategorisindeki bir aracı,

ff) Parça: Bir aracın montajı, tamiri ve bakımı için kullanılan ürünler ile yedek parçaları,

gg) Piyasaya arz: Bir araç, sistem, aksam, ayrı teknik ünite, parça veya ekipmanın yurt içi piyasada ilk kez bulundurulmasını,

ğğ) Piyasada bulundurma: Ücret karşılığı veya ücretsiz olarak, araç, sistem, aksam, ayrı teknik ünite, parça veya ekipmanların ticari bir faaliyet kapsamında dağıtılmak veya kullanılmak üzere piyasaya sağlanmasını,

hh) Piyasa gözetimi ve denetimi: Piyasada bulundurulan araç, sistem, aksam ve ayrı teknik üniteler ile parçalar ve ekipmanların ilgili mevzuatında belirlenen şartlara uyduğundan ve güvenliği, sağlığı, çevreyi veya kamu çıkarlarının korunmasıyla ilgili başka bir hususu tehlikeye atmadığından emin olmak amacıyla piyasa gözetimi ve denetimi kuruluşu tarafından yürütülen faaliyetleri ve alınan tedbirleri,

ıı) Piyasa gözetimi ve denetimi kuruluşu: Piyasa gözetimi ve denetimi faaliyetlerini yürütmekten sorumlu olan üye ülkelerdeki kurumları ve Türkiye'de Bakanlığı,

ii) Römork: Bir motorlu araç tarafından çekilmek üzere tasarılan ve imal edilen, en azından boylamsal orta düzleme dik olan yatay bir eksen ile çekici motorlu aracın boylamsal orta düzlemine paralel olan dikey bir eksen etrafında mafsallanabilen, kendinden tahrikli olmayan her türlü aracı,

jj) Sanal test yöntemi: Fiziki bir araç, sistem, aksam veya ayrı teknik ünitenin kullanılmasına gerek olmaksızın bir araç, sistem, aksam ya da ayrı teknik ünitenin Ek II'de listelenen mevzuatın teknik gerekliliklerini sağladığını gösteren, hesaplamalar dâhil olmak üzere bilgisayar simülasyonlarını,

kk) Seri sonu araç: Yürürlüğe giren yeni teknik şartlara göre onaylanmadığı için tescil edilmesi, piyasada bulundurulması veya hizmete girmesi mümkün olmayan stoktaki araçların bir kısmını oluşturan aracı,

ll) Sistem: Bir araçta bir veya daha fazla özel işlevi yerine getirmek için birleştirilmiş ve bu Yönetmeliğin veya Ek II'de listelenen herhangi bir mevzuatın gerekliliklerine tabi olan tertibatın bir araya getirilmesini,

mm) Sistem tip onayı: Bir onay kuruluşunun, sistem tipinin ilgili idari hükümleri ve teknik şartları karşıladığına dair onay verilmesi prosedürünü,

nn) Tam araç: Bu Yönetmeliğin ilgili teknik gerekliliklerini sağlaması için tamamlanması gerekmeyen aracı,

oo) Tamamlanmış araç: Bu Yönetmeliğin ilgili teknik gerekliliklerini sağlayan, çok aşamalı tip onayı sonucu oluşan aracı,

öö) Tamamlanmamış araç: Bu Yönetmeliğin ilgili teknik gerekliliklerini sağlaması amacıyla en az bir tamamlanma aşaması daha geçirmesi gereken aracı,

pp) Tek aşamalı tip onayı: Bir onay kuruluşunun tek bir işlemle bir tip araç, sistem, aksam veya ayrı teknik ünitenin bir bütün olarak ilgili idari hükümleri ve teknik şartları karşıladığına dair onay verilmesi prosedürünü,

rr) Teknik servis: Onay kuruluşu tarafından testlerin yapılması için bir test laboratuvarı olarak veya başlangıç değerlendirmesi ile diğer test veya incelemelerin yapılması için bir uygunluk değerlendirme kuruluşu olarak görevlendirilen kurum veya kuruluşu,

ss) Temel araç: Çok aşamalı tip onayının ilk aşamasında kullanılan her türlü aracı,

- şş) Tescil: Aracın tanımlanmasını ve ruhsat numarası olarak bilinen bir seri numarası verilmesini içeren ve onaylı aracın karayolu trafiğine çıkması için verilen, sürekli veya geçici olabilen idari izni,
- tt) Tip onayı: Bir onay kuruluşu tarafından araç, sistem, aksam veya ayrı teknik ünite tipinin ilgili idari hükümleri ve teknik şartları karşıladığına dair onay verilmesi prosedürünü,
- uu) Tip onayı belgesi: Onay kuruluşunun bir araç, sistem, aksam veya ayrı teknik ünite tipinin onaylandığını resmi olarak bildiren belgeyi,
- üü) Ulusal akreditasyon kuruluşu: Türk Akreditasyon Kurumunu,
- vv) Ulusal tip onayı: Onay kuruluşu tarafından araç, sistem, aksam veya ayrı teknik ünite tipinin ülkenin ulusal mevzuatı ile belirlenen ilgili idari hükümleri ve teknik şartları karşıladığını gösteren ve geçerliliği ülke sınırlarıyla sınırlı olan tip onayı prosedürünü,
- yy) Uygunluk belgesi: İmalatçı tarafından düzenlenen, üretilen aracın onaylı araç tipine uygun olduğunu ve aracın üretildiği zamanda geçerli olan ilgili bütün mevzuata uygun olduğunu tasdik eden belgeyi,
- zz) Üye ülke: AB üyesi bir ülkeyi,
- aaa) Yarı römork: Aksın veya aksların aracın homojen bir şekilde yüklendiğinde ağırlık merkezinin arkasına yerleştirildiği, yatay ve düşey kuvvetlerin çeken araca iletilmesine olanak sağlayan bir bağlantı tertibatı ile donatılmış çekilen aracı,
- bbb) Yedek parça: Yakıt haricinde bir aracın kullanımı için gerekli olan ürünler dâhil olmak üzere, o aracın orijinal parçalarını değiştirmek için araç içine ya da üzerine monte edilen ürünleri,
- ccc) Yerinde değerlendirme: Bir teknik servisin ya da onun alt yüklenicileri ya da bağlı ortaklıklarından birinin tesislerinde gerçekleştirilen doğrulama işlemini,
- ççç) Yerinde değerlendirme gözetimi: Bir teknik servis ya da onun alt yüklenicileri ya da bağlı ortaklıklarından birinin ilk görevlendirilmesine ilişkin yerinde değerlendirme ya da belirtilen görevlendirmenin yenilenmesine yönelik gerçekleştirilen periyodik rutin yerinde değerlendirmeyi,
- ddd) Yetkili tamirci: Araçlar için tamir ve bakım hizmetleri veren ve imalatçının dağıtım sistemi içerisinde faaliyet gösteren gerçek ya da tüzel kişiyi, ifade eder.

Araç kategorileri

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmeliğin amaçları bakımından, aşağıda yer alan araç kategorileri geçerlidir:

a) M kategorisi: Öncelikli olarak yolcuların ve onların bagajlarının taşınması için tasarılan ve imal edilen motorlu araçlardır. M kategorisi, aşağıdaki alt kategorilere ayrılır:

1) M₁ kategorisi: Oturma yeri sayısının sürücünün oturma yeri ile sınırlandırılıp sınırlandırılmadığına bakılmaksızın, sürücü oturma yerine ilave olarak en fazla sekiz oturma yerine sahip ve yolcuların ayakta duracağı alana sahip olmayan motorlu araçlardır.

2) M₂ kategorisi: Yolcuların ayakta duracağı alana sahip olup olmadığına bakılmaksızın, sürücü oturma yerine ilave olarak sekizden fazla oturma yeri olan ve azami kütlesi 5 tonu aşmayan motorlu araçlardır.

3) M₃ kategorisi: Yolcuların ayakta duracağı alana sahip olup olmadığına bakılmaksızın, sürücü oturma yerine ilave olarak sekizden fazla oturma yeri olan ve azami kütlesi 5 tonu aşan motorlu araçlardır.

b) N kategorisi: Öncelikli olarak yük taşınması için tasarılan ve imal edilen motorlu araçlardır. N kategorisi, aşağıdaki alt kategorilere ayrılır:

1) N₁ kategorisi: Azami kütlesi 3,5 tonu aşmayan motorlu araçlardır.

2) N₂ kategorisi: Azami kütlesi 3,5 tonu aşan ancak 12 tonu aşmayan motorlu araçlardır.

3) N₃ kategorisi: Azami kütlesi 12 tonu aşan motorlu araçlardır.

c) O kategorisi: Römorkları kapsar. O kategorisi, aşağıdaki alt kategorilere ayrılır:

1) O₁ kategorisi: Azami kütlesi 0,75 tonu aşmayan römorklardır.

2) O₂ kategorisi: Azami kütlesi 0,75 tonu aşan ancak 3,5 tonu aşmayan römorklardır.

3) O₃ kategorisi: Azami kütlesi 3,5 tonu aşan ancak 10 tonu aşmayan römorklardır.

4) O₄ kategorisi: Azami kütlesi 10 tonu aşan römorklardır.

(2) Araçların kategorilendirilmesine ilişkin kriterler, araç tipleri, varyantlar ve versiyonlar Ek I'de yer almaktadır. Teknik ilerlemeyi dikkate alarak araç tipleri ve üstyapı tipleri ile ilgili Ek I'de değişiklik yapan mevzuatı 82 nci maddeye uygun olarak oluşturmak ve kabul etmek üzere Türkiye'de Bakanlık yetkilidir.

İKİNCİ BÖLÜM

Genel Yükümlülükler

Teknik gereklilikler

MADDE 5 – (1) Araç, sistem, aksam ve ayrı teknik üniteler Ek II'de listelenen mevzuatın gerekliliklerine uygun olur.

(2) Özellikle aşağıda belirtilen durumlarda; araç, sistem, aksam ve ayrı teknik ünitelerinin bu Yönetmeliğe uygun olmadığı kabul edilir ve bu fıkranın amaçlarına uygunluğu değerlendirilirken, sadece onay kuruluşu, piyasa

gözetimi ve denetimi kuruluşu veya Komisyon adına yapılan veya yaptırılan kontroller, testler, incelemeler ve değerlendirmeler dikkate alınır:

a) AB tip onayı belgesindeki ve buna ait eklerde veya test raporlarındaki tanımlayıcı özelliklerden ilgili mevzuatta izin verileden daha fazla sapma bulunması halinde.

b) İlgili mevzuatta ortaya koyulan seri üretime yönelik performans kriterleri ya da limit değerlerinin ilgili mevzuatta belirtilen tüm koşullar altında yerine getirilememesi halinde.

c) Bilgi dokümanında imalatçı tarafından verilen bilgilerin onay kuruluşu, piyasa gözetimi ve denetimi kuruluşu ya da Komisyon tarafından ilgili mevzuatta belirtilen tüm koşullar altında çoğaltılmadığı durumda.

(3) Teknolojik ve düzenleyici gelişmeleri dikkate alarak; araç, sistem, aksam ve ayrı teknik ünitelerin uyması zorunlu olan gereklilikleri içeren ilgili mevzuata yapılan atıfların güncellenmesi ve uygulamaya konması amacıyla Ek II'de değişiklik yapan mevzuatı 82 nci maddeye uygun olarak oluşturmak ve kabul etmek üzere Türkiye'de Bakanlık yetkilidir.

Yönetmelik kapsamındaki kuruluşların yükümlülükleri

MADDE 6 – (1) Tip onayı ile ilgili konularda ve piyasa gözetimi ve denetimine ilişkin hususlarda görev ve sorumlulukları ilgili mevzuatında açıkça belirtildiği üzere Bakanlık, hem Onay Kuruluşu hem de Piyasa Gözetimi ve Denetimi Kuruluşu olup, bu husus Komisyonla bildirilir. Bildirimde, söz konusu kuruluşların adı, adresi, elektronik posta adresi ve sorumluluk alanları belirtilir. Onay kuruluşunun ve piyasa gözetimi ve denetimi kuruluşunun, rol ve sorumluluklarının ayrılması ve her birinin birbirlerinden bağımsız olarak çalışması sağlanır. Bu kuruluşlar, faaliyetlerini ayrı yapıların bir parçası olarak özerk bir şekilde yönetilmesi şartıyla aynı kuruluş içinde olabilirler. Onay kuruluşlarının ve piyasa gözetimi ve denetimi kuruluşlarının listesi ve iletişim bilgileri Komisyonun internet sitesinde yer alır.

(2) Münferit araç onayı da dâhil olmak üzere araç tip onayı konusunda birden fazla onay kuruluşunun olması halinde, 11 inci maddenin amacı doğrultusunda ve on beşinci bölümde belirtilen yükümlülüklerin yerine getirilmesi açısından diğer onay kuruluşları ile bilgi alışverişinden sorumlu, tip onaylarının düzenlemesi konusunda yeterliliği olan tek onay kuruluşu belirlenir.

(3) Piyasa gözetimi ve denetimi konusunda birden fazla kuruluşun olması halinde, 11 inci maddenin amacı doğrultusunda diğer kuruluşlar ile bilgi alışverişinden sorumlu tek kuruluş belirlenir.

(4) Bu Yönetmeliğin şartlarını karşılayan araç, sistem, aksam ve ayrı teknik ünitelerin piyasaya arzına, tesciline ve hizmete girmesine izin verilir. 31/1/2018 tarihli ve 30318 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Araçların Satış, Devir ve Tescil Hizmetlerinin Yürütülmesi Hakkında Yönetmelik hükümleri saklıdır.

(5) On birinci bölümde belirtilen durumlar hariç olmak üzere bu Yönetmeliğin şartlarını karşılayan araç, sistem, aksam veya ayrı teknik ünitelerin piyasaya arzı, tescili veya hizmete girmesi yasaklanmaz, kısıtlanmaz ya da engellenmez. Bu Yönetmelik uyarınca tip onayı almış ancak 18/7/1997 tarihli ve 23053 mükerrer sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Karayolları Trafik Yönetmeliğinde belirtilen boyutlar, ağırlıklar ve dingil yüklerini aşan araçların karayolunda dolaşmasına, piyasaya arzına, tescil edilmesine ya da hizmete girmesine müsaade edilmeyebilir.

(6) Piyasa gözetimi ve denetimi kuruluşu; 4703 sayılı Kanun, 13/11/2001 tarihli ve 2001/3529 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulan Ürünlerin Piyasa Gözetimi ve Denetimine Dair Yönetmelik, 2/10/2012 tarihli ve 28429 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Piyasa Gözetimi ve Denetimi Yönetmeliği, 22/2/2018 tarihli ve 30340 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Otomotiv Ürünlerine İlişkin Piyasa Gözetimi ve Denetimi Yönetmeliği ve ilgili mevzuatı doğrultusunda piyasaya arz edilen araç, sistem, aksam ve ayrı teknik ünitelerin piyasa gözetimi ve denetimini ve kontrollerini organize eder ve gerçekleştirir.

(7) Gerekçeli ve gerekli olduğu değerlendirildiğinde, piyasa gözetimi ve denetimi kuruluşunun ülke sınırları içerisinde yer alan iktisadi işletmecilere ait tesislere girmesi ve uygunluk testinin amaçları doğrultusunda araç, sistem, aksam ve ayrı teknik ünitelerin gerekli numunelerini alması konusunda gerekli tedbirler alınır.

(8) Bakanlık tarafından tip onayı faaliyetlerinin işleyişi periyodik olarak gözden geçirilir ve değerlendirilir. Belirtilen gözden geçirme ve değerlendirme en azından her dört yılda bir gerçekleştirilir ve bunların sonuçları Komisyonla ve 11 inci maddede belirtilen Foruma iletilebilir. Periyodik gözden geçirmeler ile değerlendirmelerin sonucuna ilişkin özet kamuoyunun erişimine sunulabilir. 11 inci maddenin beşinci fıkrasında belirtilen ve Forum tarafından yayımlanan tavsiyelerin nasıl ele alındığı konusunda Komisyonla ve Foruma bilgi verilebilir.

(9) Bakanlık tarafından piyasa gözetimi ve denetimi faaliyetlerinin işleyişi periyodik olarak gözden geçirilir ve değerlendirilir. Belirtilen gözden geçirme ve değerlendirme en azından her dört yılda bir gerçekleştirilir ve bunların sonuçları Komisyonla ve 11 inci maddede belirtilen Foruma iletilebilir. Periyodik gözden geçirmeler ile değerlendirmelerin sonucuna ilişkin özet kamuoyunun erişimine sunulabilir. 11 inci maddenin beşinci fıkrasında belirtilen ve Forum tarafından yayımlanan tavsiyelerin nasıl ele alındığı konusunda Komisyonla ve Foruma bilgi verilebilir.

(10) Bu maddenin sekizinci ve dokuzuncu fıkralarında belirtilen gözden geçirme ve değerlendirmeler hakkındaki raporlamanın biçimine ilişkin ortak kriterleri ortaya koyan uygulama mevzuatının/kararının AB'de yayımlanması halinde bu mevzuat/karar Bakanlık tarafından yayımlanabilir.

Onay kuruluşunun yükümlülükleri

MADDE 7 – (1) Onay kuruluşu, bu Yönetmelik şartlarını karşılayan araç, sistem, aksam ve ayrı teknik ünitelere onay verir.

(2) Onay kuruluşu görevlerini bağımsız ve tarafsız şekilde yerine getirir. Onay kuruluşu, Komisyona 9 uncu maddenin dördüncü fıkrası gereğince verilebilecek bilgi haricinde ticari sırları korumak amacıyla gizliliği gözetir. Onay kuruluşları verimli ve etkin şekilde işbirliği yapar, görev ve fonksiyonları ile ilgili bilgileri paylaşır.

(3) Piyasa gözetimi ve denetimi kuruluşunun kontroller gerçekleştirebilmesini sağlamak amacıyla, onay kuruluşu uygunluk doğrulama kontrollerine tabi olan araç, sistem, aksam ve ayrı teknik ünitelerin tip onayı ile ilgili gerekli bilgileri piyasa gözetimi ve denetimi kuruluşuna temin eder. Belirtilen bilgiler en azından 28 inci maddenin birinci fıkrasında belirtilen AB tip onayı belgesi ile onun eklerinde yer alan bilgileri içerir. Onay kuruluşu gereksiz gecikmeye mahal vermeksizin belirtilen bilgileri piyasa gözetimi ve denetimi kuruluşuna temin eder.

(4) Onay kuruluşunun on birinci bölüm uyarınca bir araç, sistem, aksam ya da ayrı teknik ünitenin ciddi bir risk teşkil etme ihtimali ya da uygun olmadığına dair bilgilendirildiği durumda, onay kuruluşu verilmiş olan tip onayını ihtiyaç duyulan tüm tedbirleri alarak inceler ve gerektiğinde ortaya koyulan sebeplere ve ispatlanan sapmaların ciddiyetine bağlı olarak tip onayını düzeltir ya da geri çeker.

Piyasa gözetimi ve denetimi kuruluşunun yükümlülükleri

MADDE 8 – (1) Piyasa gözetimi ve denetimi kuruluşu; araç, sistem, aksam ve ayrı teknik ünitelerin ilgili gerekliliklere uygunluğunu doğrulamak için düzenli kontroller gerçekleştirir. Belirtilen kontroller, yeterli ölçekte belgeye dayanan kontroller ve gerektiğinde istatistiksel olarak ilgili numunelere dayanılarak yapılan laboratuvar testleri ile yol testleri vasıtasıyla gerçekleştirilir. Kontrolleri gerçekleştirirken, piyasa gözetimi ve denetimi kuruluşu aşağıda belirtilen hususları dikkate alır:

a) Belirlenmiş risk değerlendirme ilkeleri.

b) İspatlanmış şikâyetler.

c) Forumda paylaşılan bilgiler ve 13 üncü maddenin onuncu fıkrasında belirtilen uygulama mevzuatının gerekliliklerini sağlayan tanınmış üçüncü taraflarca yayımlanan test sonuçları dâhil olmak üzere diğer ilgili bilgileri.

(2) Birinci fıkra hükümleri saklı kalmak kaydıyla, piyasa gözetimi ve denetimi kuruluşu yıl içerisinde asgari sayıda araçta test gerçekleştirir. Söz konusu asgari test sayısı bir önceki yılda tescil edilen her 40.000 yeni motorlu araç için bir adettir. Ancak bu sayı beşten az olamaz. Her bir test Ek II’de listelenen uygulanabilir mevzuata uyumu teyit eder.

(3) Yılda beşten fazla test gerçekleştiren piyasa gözetimi ve denetimi kuruluşu, en azından asgari test sayısının %20’sini, Ek II’de listelenen mevzuatta ortaya koyulan ve test edilen tiplerle alakalı emisyonla ilişkin gereklilikleri kapsayan tip onay testlerinin karşılaştırma testleri şeklinde gerçekleştirir.

(4) İkinci ve üçüncü fıkralarda belirtilen testler, Türkiye’de piyasa gözetimi ve denetimi kuruluşunun bu kapsamda Komisyon veya üye ülkelerin piyasa gözetimi ve denetimi kuruluşlarıyla entegrasyon ve anlaşma sağlaması veya yeterli altyapıyı haiz olması halinde gerçekleştirilir.

(5) Üçüncü fıkrada belirtilen testler için yapılan harcamaların piyasa gözetimi ve denetimi kuruluşu tarafından karşılanması şartıyla; piyasa gözetimi ve denetimi kuruluşu testlerin Komisyon tarafından yapılması hususunda Komisyonla anlaşılabilir. Bu fıkra kapsamında gerçekleştirilen testler ikinci fıkra kapsamında gerekli olan asgari test sayısına dâhil edilir.

(6) Piyasa gözetimi ve denetimi kuruluşu, her yıl Foruma sunulmak üzere planlanan piyasa gözetimi ve denetimi kontrollerine ilişkin kapsamlı bir gözden geçirme raporu hazırlayabilir.

(7) Piyasa gözetimi ve denetimi kuruluşu, her iki yılda bir önceki iki yıl boyunca gerçekleştirmiş olduğu her türlü uygunluk doğrulama kontrollerini takiben elde ettikleri bulguları içeren bir rapor düzenleyebilir. Bu rapor iki yıllık süreyi takip eden yılda Foruma sunulabilir.

(8) Piyasa gözetimi ve denetimi kuruluşu, piyasa gözetimi ve denetimi faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi amacıyla gerekli olduğunu düşündüğü yazılım ve algoritmalara erişim dâhil olmak üzere ilgili belge, bilgi ve diğer teknik özellikleri iktisadi işletmecilerin temin etmesini talep eder.

(9) Piyasa gözetimi ve denetimi kuruluşu, tip onayı almış araç, sistem, aksam ve ayrı teknik üniteler için iktisadi işletmeciler tarafından sunulan uygunluk belgeleri, tip onay işaretleri ya da tip onayı belgelerini dikkate alır.

(10) Piyasa gözetimi ve denetimi kuruluşu, yeterli bir zaman içinde kendisinin veya Komisyonun herhangi bir araç, sistem, aksam veya ayrı teknik ünite ile ilgili tanımlanmış olduğu tehlikelere ilişkin yaralanma riski ya da diğer tehlikeleri engellemek için kendi internet sitesinde yayımlamak da dâhil olmak üzere ülke genelinde kullanıcıları uyararak üzere gerekli tedbirleri alır. Piyasa gözetimi ve denetimi kuruluşu, iktisadi işletmecilerin piyasada buldukları araç, sistem, aksam ya da ayrı teknik ünitelerin neden olduğu riskleri engelleyebilecek ya da azaltabilecek eylemlerle ilgili iktisadi işletmeciler ile iş birliği yapar.

(11) Piyasa gözetimi ve denetimi kuruluşunun bir araç, sistem, aksam ya da ayrı teknik üniteyi on birinci bölüm uyarınca piyasadan toplatılmasına karar verdiği durumda, söz konusu kuruluş ilgili iktisadi işletmeciyi ve ilgili onay kuruluşunu bilgilendirir.

(12) Piyasa gözetimi ve denetimi kuruluşu görevlerini bağımsız ve tarafsız şekilde yerine getirir. Piyasa gözetimi ve denetimi kuruluşu, Komisyona 9 uncu maddenin dördüncü fıkrası gereğince verilebilecek bilgi haricinde ticari sırları korumak amacıyla gizliliği gözetir.

(13) Piyasa gözetimi ve denetimi kuruluşu, üye ülkelerdeki piyasa gözetimi ve denetimi kuruluşları ile iş birliği yapabilir, faaliyetlerin sonuçları hakkında Forumu ve üye ülkelerdeki piyasa gözetimi ve denetimi kuruluşlarını bilgilendirebilir.

(14) Piyasa gözetimi ve denetimi kuruluşu ile sınır kontrollerinden sorumlu birden fazla kuruluş olması durumunda, söz konusu kuruluşlar verimli ve etkin şekilde iş birliği yapar ve kendi görev alanları kapsamında bilgi paylaşımında bulunabilir.

(15) Birinci fıkrada belirtilen uygunluk doğrulama kontrollerine ilişkin yeterli ölçüğü belirlemeye yönelik ortak kriterleri ve altıncı ve yedinci fıkralarda belirtilen genel inceleme ve raporlamanın biçimine yönelik ortak kriterleri ortaya koyan uygulama mevzuatının/kararının AB'de yayımlanması halinde bu mevzuat/karar Bakanlık tarafından yayımlanabilir.

Komiyon tarafından yapılabilir uygunluk doğrulaması

MADDE 9 – (1) Bakanlık ile Komiyon arasında mutabakat olması halinde; Komiyon, araç, sistem, aksam ve ayrı teknik ünitelerin ilgili gerekliliklere uygunluğunu doğrulamak amacıyla masrafları kendisine ait olmak üzere testler ve incelemeler organize edip gerçekleştirebilir. Testler ve incelemeler, diğerlerinin yanı sıra istatistiksel olarak ilgili yeterli ölçekte numunelere dayanılarak yapılan laboratuvar testleri ve yol testleri vasıtasıyla gerçekleştirilir ve belgeye dayanan kontroller ile desteklenir. Belirtilen testler ve incelemeler yapılırken belirlenmiş risk değerlendirme ilkeleri, ispatlanmış şikâyetler ile Forumda paylaşılan bilgiler ve 13 üncü maddenin onuncu fıkrasında belirtilen uygulama mevzuatının gerekliliklerini sağlayan tanınmış üçüncü taraflarca yayımlanan test sonuçları, piyasadaki yeni teknolojilere ilişkin bilgiler ve yoldaki uzaktan algılama sonuçlarının raporları da dâhil olmak üzere diğer ilgili bilgiler dikkate alınır. Testlerin ya da incelemelerin yerine getirilmesi işi teknik servislere yaptırılabilir. Bu maddenin amaçları doğrultusunda testlerin ya da incelemelerin yapılması işinin teknik servislere verildiği durumda, kullanılan teknik servisin asıl tip onay testini gerçekleştiren teknik servis ile aynı olmaması sağlanır. Söz konusu testler ve incelemeler;

a) İkinci fıkrada belirtilen şekilde imalatçılar ya da diğer iktisadi işletmeciler tarafından sağlanan yeni araçlar üzerinde,

b) Araç tescil belgesi sahibinin izniyle tescilli araçlar üzerinde, gerçekleştirilebilir.

(2) Tip onayı sahibi imalatçılar ya da diğer iktisadi işletmeciler, talep edilmesi halinde, seçilen ve bu tip onayı altında piyasaya arz edilmek üzere mevcut olan araç, sistem, aksam ve ayrı teknik üniteleri temsil eden istatistiksel olarak ilgili sayıdaki araç, sistem, aksam ve ayrı teknik üniteleri temin eder. Yukarıda belirtilen araç, sistem, aksam ve ayrı teknik üniteler gerekli zamanda, yerde ve süre boyunca test işlemi için sağlanır.

(3) Test ve incelemelerin öncesinde, tip onayını vermiş olan ülke ve araç, sistem, aksam ve ayrı teknik ünitenin pazarında bulunduğu ülke bilgilendirilir. Test ve inceleme süresince Komiyonla iş birliği yapılabilir.

(4) Bu madde kapsamındaki testler ile incelemelerin gerçekleştirilmesini sağlamak amacıyla, gecikmeye mahal vermeksizin, uygunluk doğrulamasına tabi olan araç, sistem, aksam ve ayrı teknik ünitelerin tip onayı ile ilgili olarak gerekli olan bilgiler temin edilir. Söz konusu bilgiler asgari 28 inci maddenin birinci fıkrasında belirtilen AB tip onayı belgesi ve eklerinde yer alan bilgileri içerir.

(5) İmalatçılar, uygunluk doğrulaması amacıyla ihtiyaç duyulan ve 28 inci maddenin birinci fıkrasında belirtilen AB tip onayı belgesi ve eklerinde mevcut olmayan bilgileri, ücretsiz şekilde ve gereksiz gecikmeye mahal vermeksizin Komisyona temin eder. Bu bilgiler, tip onay testi sırasında uygulanan test koşullarını doğru şekilde tekrarlamak için gerekli olan tüm parametreleri ve ayarları içerir. Ticari sırların ve kişisel verilerin korunması kaydıyla sağlanacak bilgileri belirten uygulama mevzuatının/kararının AB'de yayımlanması halinde bu mevzuat/karar Bakanlık tarafından yayımlanabilir.

(6) Araç, sistem, aksam ya da ayrı teknik ünitelerin bu Yönetmelikte belirtilen tip onayı gerekliliklerine uymadığı, araç, sistem, aksam ya da ayrı teknik ünitelerin verilen tip onayına uymadığı ya da tip onayının yanlış verilere dayanılarak verilmiş olduğu tespit edildiği durumda, 53 üncü ve 54 üncü maddelerde belirtilen prosedürün başlatılması için gerekli tedbirler alınır. Testler ile incelemelerin tip onayının doğruluğuna dair kuşku uyandırması halinde, ilgili onay kuruluşu veya kuruluşları ve ayrıca Forum bilgilendirilir. Yeterli bir zaman dilimi içerisinde AB ve Türkiye sınırları dâhilindeki kullanıcıları uyararak için uygun tedbirlerin alınmasını sağlamak amacıyla, herhangi bir yaralanma ya da diğer hasar riskini engelleyecek ya da azaltacak şekilde herhangi bir araç, sistem, aksam ya da ayrı teknik ünite ile ilgili tespit edilmiş olan uygunsuzluk ilgili onay kuruluşları ile piyasa gözetimi ve denetimi kuruluşlarına bildirilir. Gerçekleştirilen uygunluk doğrulama test işlemini takiben bulgulara ilişkin rapor genel kullanıma açılabilir ve bu bulgular üye ülkelere ve Forumu iletilir. Yukarıda belirtilen rapor değerlendirmeye tabi tutulan araç, sistem, aksam ve ayrı teknik ünitelerin detaylarının, ilgili imalatçının bilgileri yanı sıra varsa, uygunsuzluğun niteliği dâhil olmak üzere bulgulara ilişkin kısa bir tanımı de içerir.

Komiyon tarafından yapılabilir değerlendirme

MADDE 10 – (1) Bakanlık ile Komisyon arasında mutabakat olması halinde; Komisyon, değerlendirmeden önceki beş yıllık süre içerisinde onay kuruluşu tarafından uygulamaya konan özellikle tip onaylarını verme, üretimin uygunluğunu sağlama ve teknik servislerin görevlendirilmesi ve izlenmesi prosedürleri gibi prosedürlere ilişkin değerlendirmeyi organize edebilir ve gerçekleştirebilir. Bu değerlendirmeler, değerlendirmeden önceki beş yıllık süre içerisinde rastgele seçilen numune kullanılarak, verilmiş olan tip onaylarının 26 ncı maddenin ikinci fıkrasının (c) bendinde belirtilen uygulanabilir gerekliliklere uygunluğuna ilişkin değerlendirmeyi içerir.

(2) Değerlendirmeler, bu Yönetmeliğin yeknesak uygulanmasını ve en iyi uygulamaların paylaşılmasını sağlamak amacıyla onay kuruluşlarına yardımcı olmak amacıyla yapılır.

(3) Değerlendirmeler, ilgili kuruluşların haklarına saygı göstererek mevzuat çerçevesinde orantılılık ilkesine uygun olur. Değerlendirme bağımsız ve tarafsız şekilde yerine getirilir ve ilgili mevzuat uyarınca ticari sırların korunması için gizlilik ilkesine uyar.

(4) Onay kuruluşu, kendisine gerekli her türlü yardımı yaparak ve gerekli her türlü belgeyi temin ederek Komisyon ile iş birliği içerisinde değerlendirmenin yapılmasını sağlar.

(5) Değerlendirme sürecine iştirak eden personelin yeterli niteliğe sahip olması ve yeterli şekilde eğitilmiş olması sağlanır. Değerlendirme öncesinde yeterli süre içerisinde, değerlendirmenin başlayacağı tarih ve değerlendirmeyi gerçekleştirecek personelin kimlik bilgileri ilgili onay kuruluşlarına bildirilir. Onay kuruluşunun tesislerinde yapılacak değerlendirmenin süresi normal şartlar altında iki günü ve her halükârda üç günü aşamaz.

(6) Beş yıllık süre içerisinde en az bir adet AB tip onayı vermiş olan her bir onay kuruluşu, belirtilen dönem içerisinde bir defa değerlendirilir. Onay kuruluşunun ilk değerlendirilmesinde, verilmiş olan tip onaylarının kapsam ve aralığı göz önüne alınarak, uyguladığı prosedürlerin bu Yönetmeliğin etkin şekilde uygulanmasını sağladığını göstermesi halinde onay kuruluşunun değerlendirmesi daha az sıklıkta yapılabilir.

(7) Tavsiyeler dâhil olmak üzere, değerlendirmenin sonucu Foruma iletilebilir ve sonuca ilişkin özeti kamuoyuna açıklanabilir.

(8) Değerlendirmenin sonucunda yer alan her türlü tavsiyenin nasıl ele alındığı ile ilgili olarak Foruma bilgi verilebilir.

(9) Forumun değerlendirmelerini dikkate alarak, değerlendirmenin kapsamını ve kullanılan metodolojiyi, değerlendirme ekibinin yapısını, en az beş yıllık süreyi kapsayan değerlendirmeleri ve kapsamında belirtilen değerlendirmelerin sıklığının azaltıldığı özel koşulları belirtmeye ilişkin ortak kriterleri ortaya koyan uygulama mevzuatının/kararının AB’de yayımlanması halinde bu mevzuat/karar Bakanlık tarafından yayımlanabilir.

Forum

MADDE 11 – (1) Bakanlık, her bir üye ülke tarafından atanan temsilcilerden oluşan ve Komisyonun başkanlık edip yönettiği Foruma katılabilir. Uygun olduğu durumlarda, teknik servisler, 13 üncü maddenin onuncu fıkrasında belirtilen uygulama mevzuatındaki gereklilikleri karşılayan tanınmış üçüncü taraflar, Avrupa Parlamentosunun, sanayinin ve ilgili iktisadi işletmecilerin temsilcileri ile güvenlik ve çevre konularına müdahil olan paydaşlar Komisyon tarafından Forumun gözlemcileri olarak davet edilebilir. Forumun danışmanlık görevleri; yeknesak yorumlama ve uygulama, uygulama sorunları ile ilgili bilgilerin alışverişi, özellikle değerlendirme ile ilgili olmak üzere iş birliğini, teknik servislerin görevlendirilmesi ve izlenmesi, çalışma yöntemlerinin geliştirilmesi, elektronik bilgi alışveriş prosedürünün geliştirilmesi ve uyumlaştırılmış uygulama projeleri ve cezalarına ilişkin değerlendirmeyi kolaylaştırmak amacıyla en iyi uygulamaların tanıtılmasıdır.

(2) Forum aşağıdaki hususları dikkate alabilmektedir:

a) Yeknesak yorumlama ve uygulamaya ilişkin hususlar.

b) 6 ncı maddenin sekizinci ve dokuzuncu fıkraları uyarınca gerçekleştirilen tip onayı ile piyasa gözetimi ve denetimine ilişkin faaliyetlerin sonuçları.

c) 9 uncu madde uyarınca gerçekleştirilen testler ve incelemelerin sonuçları.

ç) 10 uncu madde uyarınca yapılan değerlendirmeler.

d) 13 üncü maddenin onuncu fıkrasında belirtilen mevzuattaki gereklilikleri karşılayan tanınmış üçüncü taraflarca sunulan olası uygunsuzluk ile ilgili test raporları.

e) 31 inci madde uyarınca onay kuruluşu tarafından gerçekleştirilen üretimin uygunluğu faaliyetlerine ilişkin sonuçlar.

f) 67 nci maddenin altıncı fıkrası kapsamında teknik servislerin değerlendirilmesi, görevlendirilmesi ve bildirilmesi ile teknik servislerin izlenmesine yönelik prosedürleri hakkında verilen bilgiler.

g) 67 nci maddenin onuncu fıkrası ve 78 inci maddenin dördüncü fıkrası uyarınca teknik servislerin değerlendirilmesi, görevlendirilmesi ve izlenmesi ile ilişkili bu Yönetmelikte ortaya konan gerekliliklerin uygulanması ile ilgili genel konular.

ğ) İktisadi işletmecilerin ihlalleri.

h) On birinci bölümde ortaya konan düzeltici ya da önleyici önlemlerin uygulanması.

ı) Piyasa gözetimi ve denetimi faaliyetlerinin planlanması, koordinasyonu ve sonuçları.

i) On dördüncü bölümde belirtilen araç OBD bilgilerine ve araç tamir ve bakım bilgilerine ilişkin hususlar ile özellikle 65 inci maddede belirlenen prosedürlerin uygulanması ile ilgili hususlar.

(3) 8 inci maddenin yedinci fıkrası uyarınca sunulan raporlara dayanarak, Komisyon iki yıllık bazda kamuoyuna açık şekilde piyasa gözetimi ve denetimi faaliyetleri hakkındaki özet raporu yayımlaması halinde bu rapor, Bakanlık tarafından da değerlendirmeye alınabilir.

(4) Her yıl Forumun faaliyetlerine ilişkin özet raporun Komisyon tarafından Avrupa Parlamentosuna sunulması halinde bu rapor, Bakanlık tarafından da değerlendirmeye alınabilir.

(5) Danışmanlık görevinin bir parçası olarak ve ikinci fıkra kapsamındaki değerlendirmelerin sonucunu göz önünde bulundurarak Forum tarafından verilen görüş veya tavsiyeler, Bakanlık tarafından da değerlendirmeye alınabilir.

(6) Uygulama mevzuatı yayımlanırken, beşinci fıkra uyarınca Forum tarafından ifade edilen görüşler değerlendirilmeye alınabilir.

AB'nin çevrimiçi veri alışverişi

MADDE 12 – (1) İlgili AB otoritesi tarafından verilen yetkiye tabi olmak kaydıyla; Bakanlık, her türlü AB tip onayına ilişkin değişiklikler, retler ya da geri çekmeler yanında test raporları dâhil olmak üzere, 28 inci maddenin birinci fıkrasında belirtilen AB tip onayı belgeleri ile bunların eklerine yönelik 27 nci maddede belirtilen AB'nin ortak güvenli elektronik bilgi alışveriş sistemini kullanabilir. İlgili AB otoritesi tarafından verilen yetkiye tabi olmak kaydıyla; Bakanlık, piyasa gözetimi ve denetimi, geri çağırımlar ve diğer ilgili faaliyetler için kurulan hızlı bilgi sistemi RAPEX'i ve piyasa gözetimi ve denetimi hakkındaki bilgi ve iletişim sistemi ICSMS'yi kullanabilir.

(2) 5/7/2026 tarihinden itibaren, araç tanıtım numarası vasıtasıyla, 37 nci maddeye uygun olarak AB'nin ortak güvenli elektronik bilgi alışveriş sistemindeki veya Türkiye'de bu amaçla benzer bir sistemdeki elektronik ortamda yapılandırılmış veri olarak her bir aracın uygunluk belgesi, kamunun erişimine sunulabilir. 5/7/2026 tarihinden itibaren, 37 nci maddeye uygun olarak AB'nin ortak güvenli elektronik bilgi alışveriş sisteminde veya Türkiye'de bu amaçla benzer bir sistemde elektronik ortamda yapılandırılmış veri olarak araç tanıtım numaraları haricinde, uygunluk belgesinde yer alan bilgiler kamunun erişimine sunulabilir. Bilgilerin formatını ve bunlara kamu erişimine ait kriterleri belirleyen uygulama mevzuatının/kararının AB'de yayımlanması halinde bu mevzuat/karar Bakanlık tarafından yayımlanabilir.

(3) Piyasa gözetimi ve denetimi faaliyetlerini kolaylaştırmak ve tüketiciler ile üçüncü şahıslara temin edilen bilgilerin koordinasyonunu, tutarlılığını ve doğruluğunu sağlamak amacıyla 27 nci maddede belirtilen AB'nin ortak güvenli alışveriş sistemi, RAPEX ve ICSMS arasında bir ara yüzü kurmak amacıyla gerekli olan çalışmalara katkı sağlanabilir.

(4) Bakanlık; verilen, kapsam genişletmesi yapılan, reddedilen veya geri çekilen araç, sistem, aksam ve ayrı teknik ünite AB tip onaylarına ilişkin bir liste yanında ilgili AB tip onayları için testleri yapan teknik servislerin listesini, 1/9/2022 tarihinden itibaren 27 nci maddede belirtilen AB'nin ortak güvenli alışveriş sistemine bildirebilir. Bilgilerin biçimini ve kamu erişimine ilişkin kriterlerini belirleyen uygulama mevzuatının/kararının AB'de yayımlanması halinde bu mevzuat/karar Bakanlık tarafından yayımlanabilir.

(5) Komisyon tarafından 13 üncü maddenin onuncu fıkrasında belirtilen uygulama mevzuatındaki gereklilikleri karşılayan tanınmış üçüncü taraflardan gelen araç, sistem, aksam ve ayrı teknik ünitelerin performansı hakkındaki test sonuçları ile şikâyetlere kamunun erişimini sağlamak amacıyla bir sistem geliştirilmesi halinde bu sistem, Bakanlık tarafından da değerlendirilmeye alınabilir.

İmalatçıların genel yükümlülükleri

MADDE 13 – (1) İmalatçılar, imal ettikleri ve piyasaya arz ettikleri araç, sistem, aksam ve ayrı teknik ünitelerin özellikle 5 inci madde dâhil olmak üzere bu Yönetmelikte belirtilen gereklilikler uyarınca imal edilmiş ve onaylanmış olmalarını sağlar.

(2) İmalatçılar onay prosedürünün tüm yönlerinden ve üretimin uygunluğunu sağlamaktan onay kuruluşuna karşı sorumludur. Çok aşamalı tip onayı durumunda, imalatçılar, aracın tamamlanma aşamasında ilâve ettikleri sistem, aksam ya da ayrı teknik ünitelerin onayı ve üretimin uygunluğundan da sorumludur. Önceki aşamalarda hali hazırda onaylanmış olan aksam, sistem ya da ayrı teknik üniteleri değiştiren imalatçılar, değiştirilen aksam, sistem ya da ayrı teknik ünitelerin tip onayı ile üretimin uygunluğu konusunda da sorumludur. Bir önceki aşamaya ait imalatçılar, aksam tip onayı, sistem tip onayı ya da ayrı teknik ünite tip onayı veya komple araç tip onayını etkileyen her türlü değişikliğe ilişkin bilgileri sonraki aşamadaki imalatçılara sağlar. Yukarıda belirtilen bilgiler komple araç tip onayı ile ilgili yeni kapsam genişletme düzenlenir düzenlenmez ve en geç tamamlanmamış aracın imalatının başlangıç tarihinde sağlanır.

(3) Tamamlanmamış bir aracı, önceki aşama tip onayında hali hazırda değerlendirilmiş olan gerekliliklerinin değişmesine ve aracın farklı bir araç kategorisine dönüşmesine neden olacak şekilde değiştiren imalatçılar, değişen aracın yeni araç kategorisi için geçerli olan gerekliliklere uygunluğundan da sorumludur.

(4) Araç, sistem, aksam ve ayrı teknik ünitelerin AB tip onayının amaçları doğrultusunda, üye ülkeler haricinde yurt dışında yerleşik imalatçılar, onay kuruluşu nezdinde kendilerini temsil etmek üzere Türkiye'de yerleşik bir temsilci atamak zorundadır. Piyasa gözetimi ve denetimi amaçları doğrultusunda, üye ülkeler haricinde yurt dışında yerleşik imalatçılar, piyasa gözetimi ve denetimi kuruluşu nezdinde kendilerini temsil etmek üzere Türkiye'de yerleşik bir

temsilci atamak zorundadır. Söz konusu imalatçılar, AB tip onayının ve piyasa gözetimi ve denetiminin amaçları doğrultusunda aynı temsilciyi atayabilir.

(5) İmalatçılar araç, sistem, aksam ve ayrı teknik ünitelerinin, normal çalışma koşulları altında makul şekilde çalışırken test prosedürleri sırasında bu Yönetmeliğe uymayacakları biçimde performansı değiştiren stratejileri ya da diğer yöntemleri içermeyecek şekilde tasarılanmalarını sağlar.

(6) İmalatçılar araç, sistem, aksam ve ayrı teknik ünitelerin seri üretiminin onaylı tip ile uyumlu kalmasını sağlayacak prosedürler belirler.

(7) İmalatçılar piyasaya arz ettikleri araç, sistem, aksam, ayrı teknik ünite, parça ve ekipmanların uygunsuzluğu, şüpheli olayları ya da riskleri ile ilgili aldıkları her türlü şikâyeti inceler. İmalatçılar, etkilenen araç, sistem, aksam, ayrı teknik ünite, parça ya da ekipmanın tipini tam olarak tanımlamak için gereken detaylar ile sorunun tarifini her bir şikâyet için içeren dokümantasyonu oluşturarak yukarıda belirtilen şikâyetlerin kaydını tutar ve ispatlanmış şikâyetlerin söz konusu olduğu durumda ise konu hakkında kendi dağıtıcılarını ve ithalatçılarını bilgilendirir.

(8) 38 inci madde uyarınca araçların tanıtım plakası ve bu araçların aksamlarında ya da ayrı teknik ünitelerinde yer alan tip onay işaretine ilâve olarak, imalatçılar piyasada buldukları araçlar, aksamlar ya da ayrı teknik üniteler üzerinde ve mümkün olmadığında, aksam ya da ayrı teknik üniteler ile birlikte olan belge ya da ambalajı üzerinde kendi isimlerini, tescilli ticari unvanlarını ya da tescilli ticari markalarını ve ülke dâhilindeki irtibat adreslerini belirtmek zorundadır.

(9) İmalatçı; kendi sorumluluğu altında iken araç, sistem, aksam ya da ayrı teknik ünitelerin depolama ya da nakliye koşullarının, araç, sistem, aksam ya da ayrı teknik ünitelerin bu Yönetmelikte ortaya koyulan gerekliliklere uygunluğunu bozmamasını sağlar.

(10) 9 uncu maddenin beşinci fıkrası saklı kalmak kaydıyla ve ilgili mevzuat uyarınca ticari sırların korunması ile kişisel verilerin saklanması tabi olmak kaydıyla, araç imalatçıları, tip onay test işlemi sırasında uygulanan test koşullarının benzerini doğru şekilde tekrarlamak için gerekli olan her türlü parametre ve ayar dâhil olmak üzere, muhtemel bir uygunsuzluğa ilişkin üçüncü taraflar tarafından yapılacak test işlemi için ihtiyaç duyulan verileri sağlar. Ücretsiz olarak temin edilecek veriler yanında kamu güvenliği ya da çevresel koruma alanlarındaki meşru sebepleri ile yeterli test imkânlarına yönelik başvuru hakkını ispatlamak amacıyla üçüncü tarafların sağlaması gereken şartları belirten uygulama mevzuatının/kararının AB’de yayımlanması halinde bu mevzuat/karar Bakanlık tarafından yayımlanabilir.

Uygun olmayan ya da ciddi risk teşkil eden araç, sistem, aksam, ayrı teknik ünite, parça ve ekipmanlara ilişkin imalatçının yükümlülükleri

MADDE 14 – (1) Piyasaya arz edilmiş ya da hizmete girmiş olan araç, sistem, aksam, ayrı teknik ünite, parça veya ekipmanın bu Yönetmeliğe uygun olmadığı ya da tip onayının yanlış verilere dayanarak verilmiş olduğu durumda imalatçı, uygun olduğu şekilde, araç, sistem, aksam, ayrı teknik ünite, parça ya da ekipmanı uyumlu hale getirmek, ilgili ürünü piyasadan çekmek ya da ürünü geri çağırarak için gerekli olan düzeltici önlemleri alır. İmalatçı uygunsuzluk ve bu uygunsuzluğa dair alınan önlemin detayını tip onayını düzenleyen onay kuruluşuna derhal bildirir.

(2) Araç, sistem, aksam, ayrı teknik ünite, parça ya da ekipmanın ciddi risk teşkil ettiği durumda, imalatçı, risk ve bu riske ilişkin olarak alınan her türlü önlem hakkındaki detaylı bilgileri derhal onay kuruluşuna ve piyasa gözetimi ve denetimi kuruluşuna sağlar.

(3) İmalatçılar, aracın AB tip onayının geçerlilik tarihinin bitiminden itibaren on yıl ve sistem, aksam ya da ayrı teknik ünitenin AB tip onayının geçerlilik tarihinin bitiminden itibaren beş yıllık süre boyunca, 28 inci maddenin birinci fıkrasında belirtilen AB tip onayı belgeleri ile bunların eklerini arşivler. Araç imalatçıları, aracın imalat tarihinden itibaren on yıllık süre boyunca 36 ncı maddede belirtilen uygunluk belgelerinin kopyalarını istendiğinde onay kuruluşuna sunabilmek üzere saklamak zorundadır.

(4) İmalatçılar, Bakanlığın talebi üzerine, araç, sistem, aksam, ayrı teknik ünite, parça veya ekipmanın uygunluğunu gösteren AB tip onayı belgesinin veya 55 inci maddenin birinci fıkrasında belirtilen izin belgesinin kopyasını Türkçe veya Bakanlığın kabul edeceği bir dilde sağlamak zorundadır. İmalatçılar, Bakanlığın talebi üzerine, piyasaya arz edilen araç, sistem, aksam, ayrı teknik ünite, parça veya ekipmanların teşkil ettiği riskleri ortadan kaldırmak için 4703 sayılı Kanun ve Ürünlerin Piyasa Gözetimi ve Denetimine Dair Yönetmeliğin 10 uncu ve 11 inci maddeleri doğrultusunda gerçekleştirilen tüm faaliyetlerde Bakanlık ile iş birliği yapar.

İmalatçı temsilcisinin yükümlülükleri

MADDE 15 – (1) İmalatçı temsilcisi imalatçıdan alınan yetkide belirtilen görevleri yerine getirir. Bu yetki belgesi, imalatçı temsilcisinin asgari olarak aşağıdakileri yapmasına olanak verir:

a) İmalatçı temsilcisi, 28 inci maddenin birinci fıkrasında belirtilen AB tip onayı belgesi ile eklerine ve uygunluk belgesine Türkçe veya Bakanlığın kabul edeceği bir dilde erişimi sağlar. Uygunluk belgesinin Türkçe dışında bir dilde düzenlenmesi halinde, beraberinde imalatçı temsilcisi tarafından onaylı veya imzalı şekilde Türkçe’ye çevirisi bulunur. İmalatçı temsilcisi, belirtilen belgeler aracın AB tip onayının geçerlilik tarihinin bitiminden itibaren on yıllık ve sistem, aksam ya da ayrı teknik ünitenin AB tip onayının geçerlilik tarihinin bitiminden itibaren beş yıllık süre boyunca onay kuruluşunun ve piyasa gözetimi ve denetimi kuruluşunun kullanımına sunar.

b) İmalatçı temsilcisi, onay kuruluşundan gelen talep üzerine araç, sistem, aksam ya da ayrı teknik ünitenin üretimini uygunluğunu kanıtlamak için gerekli olan yazılımlar ve algoritmalar da dâhil olmak üzere her türlü bilgi, belge ve diğer teknik özellikleri onay kuruluşuna sağlar.

c) İmalatçı temsilcisi, yukarıda belirtilen yetkinin kapsadığı araç, sistem, aksam, ayrı teknik ünite, parça ya da ekipmanların taşıdığı ciddi riski ortadan kaldırmak için gerçekleştirilecek her türlü faaliyet hakkında talep üzerine onay kuruluşu ve piyasa gözetimi ve denetimi kuruluşu ile iş birliği yapar.

ç) İmalatçı temsilcisi, yukarıda belirtilen yetkinin kapsadığı araç, sistem, aksam, ayrı teknik ünite, parça ya da ekipmanlar ile ilişkili riskler, şüphelenilen olaylar ya da uygunsuzluk sorunları ile alakalı şikâyetler ve raporlar hakkında imalatçıyı derhal bilgilendirir.

d) İmalatçı temsilcisi, imalatçının bu Yönetmelik kapsamındaki yükümlülüklere aykırı hareket etmesi halinde herhangi bir ceza söz konusu olmaksızın bu yetkiyi feshetme hakkına sahiptir.

(2) Birinci fıkranın (d) bendinde belirtilen gerekçelerle yetkisi sona eren imalatçı temsilcisi tip onayını vermiş olan onay kuruluşunu derhal bilgilendirir. Temin edilecek olan bilgiler asgari olarak aşağıdakileri içerir:

a) Yetkinin fesih tarihini.

b) Her türlü tanıtım malzemesi de dâhil olmak üzere, imalatçı tarafından temin edilen bilgilerde yetkisi sona eren imalatçı temsilcisinin belirtilebileceği tarih.

c) Gizlilik hususları ile mülkiyete ilişkin haklar da dâhil olmak üzere belgelerin devri.

ç) Kendilerine ilişkin olarak yetkisi sona eren imalatçı temsilcisinin imalatçı temsilcisi olarak atanmış olduğu araç, sistem, aksam, ayrı teknik ünite, parça ya da ekipmana ilişkin her türlü şikâyet ya da riskler ile şüphelenilen olaylara ilişkin raporları imalatçıya ya da yeni imalatçı temsilcisine iletmek konusunda yetkinin bitimi sonrasında yetkisi sona eren imalatçı temsilcisinin yükümlülüğü.

İthalatçıların yükümlülükleri

MADDE 16 – (1) İthalatçılar bu Yönetmeliğe uygun olan araç, sistem, aksam ya da ayrı teknik üniteleri piyasaya arz eder.

(2) Tip onayı almış olan bir araç, sistem, aksam ya da ayrı teknik üniteyi piyasaya arz etmeden önce, ithalatçılar bunların geçerli bir AB tip onayı bulunduğunu, sistem, aksam ya da ayrı teknik ünitenin gerekli tip onay işaretini taşıdığını ve 13 üncü maddenin sekizinci fıkrasına uygun olduğunu garanti eder. Bir araç söz konusu olduğu durumda, ithalatçı araçla beraber gerekli uygunluk belgesinin mevcut olmasını sağlar.

(3) Bir araç, sistem, aksam ya da ayrı teknik ünitenin bu Yönetmeliğin gerekliliklerine uygun olmadığı ve özellikle tip onayına uygun olmadığı durumda ithalatçılar, belirtilen ürünler uygun hale getirilene kadar, araç, sistem, aksam ya da ayrı teknik üniteyi piyasaya arz edemez, hizmete girmesine izin veremez ya da tescil ettiremez.

(4) Bir araç, sistem, aksam, ayrı teknik ünite, parça ya da ekipmanın ciddi risk taşıdığı durumda, ithalatçılar konu hakkında imalatçıyı ve piyasa gözetimi ve denetimi kuruluşunu bilgilendirir. Tip onaylı araç, sistem, aksam ve ayrı teknik üniteler için, ithalatçılar aynı zamanda tip onayını veren onay kuruluşunu da bilgilendirir.

(5) İthalatçılar adlarını, tescilli ticari unvanlarını ya da ticari markalarını ve iletişim adreslerini araç, aksam, ayrı teknik ünite, parça ya da ekipman üzerinde veya bunun mümkün olmadığı durumda aksam, ayrı teknik ünite, parça ya da ekipmanın ambalajı ya da belgesi üzerinde belirtir.

(6) İthalatçılar araç, sistem, aksam ya da ayrı teknik ünite ile beraber 59 uncu maddenin gerektirdiği talimatlar ile bilgilerin Türkçe olmasını sağlar.

(7) Tüketicilerin sağlığı ile güvenliğini korumak amacıyla, ithalatçılar piyasaya arz ettikleri araç, sistem, aksam, ayrı teknik ünite, parça ya da ekipmanlarla ilgili şikâyet ve ürün geri çağırımlarına ilişkin kayıtları tutar ve distribütörlerini bu tür şikâyetler ve geri çağırımlar konusunda bilgilendirir.

(8) İthalatçılar piyasaya arz ettikleri araç, sistem, aksam, ayrı teknik ünite, parça ya da ekipmanlar ile ilişkili riskler, şüphelenilen olaylar ve uygunsuzluk sorunları ile alakalı almış oldukları her türlü şikâyeti derhal ilgili imalatçıya bildirir.

(9) İthalatçı kendi sorumluluğu altında iken araç, sistem, aksam ya da ayrı teknik ünitelerin depolama ya da nakliye koşullarının, araç, sistem, aksam ya da ayrı teknik ünitelerin bu Yönetmelikte ortaya koyulan gerekliliklere uygunluğunu bozmamasını sağlar.

Uygun olmayan ya da ciddi risk teşkil eden araç, sistem, aksam, ayrı teknik ünite, parça ve ekipmanlara ilişkin ithalatçının yükümlülükleri

MADDE 17 – (1) İthalatçılar tarafından piyasaya arz edilen araç, sistem, aksam, ayrı teknik ünite, parça ya da ekipmanın bu Yönetmeliğe uygun olmaması halinde, ithalatçılar imalatçı gözetimi altında, söz konusu araç, sistem, aksam, ayrı teknik ünite, parça ya da ekipmanı uygun hale getirmek için gerekli düzeltici tedbirleri derhal alır, gerekli durumlarda piyasadan çeker veya geri çağırır. İthalatçılar aynı zamanda imalatçıyı ve tip onayını veren onay kuruluşunu da bilgilendirir.

(2) Piyasaya arz edilen araç, sistem, aksam, ayrı teknik ünite, parça ya da ekipmanın ciddi risk taşıması halinde, ithalatçılar ciddi risk hakkında imalatçı, onay kuruluşu ve piyasa gözetimi ve denetimi kuruluşunu derhal bilgilendirir.

İthalatçılar aynı zamanda gerçekleştirilen her türlü eylemle ilgili onay kuruluşunu ve piyasa gözetimi ve denetimi kuruluşunu bilgilendirir ve özellikle ciddi riskin ve imalatçı tarafından alınan her türlü önlemin detaylarını da sağlar.

(3) İthalatçılar, aracın AB tip onayının geçerlilik süresinin bitiminden itibaren on yıl ve sistem, aksam ya da ayrı teknik ünitenin AB tip onayının geçerlilik tarihinin bitiminden itibaren beş yıllık süre boyunca, 28 inci maddenin birinci fıkrasında belirtilen AB tip onayı belgesinin ve eklerinin kopyasını arşivler ve talep edilmesi halinde onay kuruluşu ile piyasa gözetimi ve denetimi kuruluşunun kullanımına sunar.

(4) İthalatçılar, Bakanlığın talebi üzerine, araç, sistem, aksam ya da ayrı teknik ünitenin uygunluğunu gösteren her türlü bilgi ve belgeyi Türkçe veya Bakanlığın kabul edeceği bir dilde sağlamak zorundadır. İthalatçılar, Bakanlığın talebi üzerine, piyasaya arz edilen araç, sistem, aksam, ayrı teknik ünite, parça veya ekipmanların teşkil ettiği riskleri ortadan kaldırmak için 4703 sayılı Kanun ve Ürünlerin Piyasa Gözetimi ve Denetimine Dair Yönetmeliğin 10 uncu ve 11 inci maddeleri doğrultusunda gerçekleştirilen tüm faaliyetlerde Bakanlık ile iş birliği yapar.

Dağıtıcıların yükümlülükleri

MADDE 18 – (1) Dağıtıcılar, bir araç, sistem, aksam ya da ayrı teknik üniteyi piyasada bulundurmadan önce, söz konusu araç, sistem, aksam ya da ayrı teknik ünitenin gerekli tanıtım plakası ya da tip onay işaretini taşıdığı, ürünün beraberinde 59 uncu maddenin gerektirdiği belgelerin, talimatların ve güvenlik bilgilerinin Türkçe sağlandığını ve imalatçının ve ithalatçının sırasıyla 13 üncü maddenin sekizinci fıkrası ve 16 ncı maddenin beşinci fıkrasında belirtilen gerekliliklere uyduğunu garanti eder.

(2) Dağıtıcılar piyasaya arz ettikleri araç, sistem, aksam, ayrı teknik ünite, parça ya da ekipmanlardaki riskler, şüphelenilen olaylar ya da uygunsuzluk sorunları ile ilgili almış oldukları her türlü şikâyeti derhal ilgili imalatçıya bildirir.

(3) Dağıtıcı; kendi sorumluluğu altında iken araç, sistem, aksam ya da ayrı teknik ünitelerin depolama ya da nakliye koşullarının, araç, sistem, aksam ya da ayrı teknik ünitelerin bu Yönetmelikte ortaya koyulan gerekliliklere uygunluğunu bozmamasını sağlar.

Dağıtıcıların uygun olmayan ya da ciddi risk teşkil eden araç, sistem, aksam, ayrı teknik ünite, parça ya da ekipmanlar ile ilgili yükümlülükleri

MADDE 19 – (1) Bir araç, sistem, aksam, ayrı teknik ünite, parça ya da ekipmanın bu Yönetmelikte yer alan gerekliliklere uygun olmadığı durumda, dağıtıcılar imalatçıyı, ithalatçıyı ve AB tip onayını veren onay kuruluşunu konu hakkında bilgilendirir ve uygun hale getirilene kadar söz konusu araç, sistem, aksam, ayrı teknik ünite, parça ya da ekipmanı piyasada bulunduramaz.

(2) Dağıtıcılar tarafından piyasada bulundurulan bir araç, sistem, aksam, ayrı teknik ünite, parça ya da ekipmanın bu Yönetmelikte yer alan gerekliliklere uygun olmadığı durumda, dağıtıcılar ithalatçıyı ve AB tip onayını veren onay kuruluşunu bilgilendirir.

(3) Bir araç, sistem, aksam, ayrı teknik ünite, parça ya da ekipmanın ciddi risk taşıdığı durumda, dağıtıcılar söz konusu ciddi risk ile alakalı detaylı bilgileri imalatçıya, ithalatçıya, onay kuruluşuna ve piyasa gözetimi ve denetimi kuruluşuna derhal bildirir. Dağıtıcılar aynı zamanda gerçekleştirilen her türlü faaliyet konusunda söz konusu kurumları bilgilendirir ve imalatçı tarafından alınan her türlü önlemin detaylarını temin eder.

(4) Dağıtıcılar, Bakanlığın talebi üzerine, piyasaya arz ettikleri araç, sistem, aksam, ayrı teknik ünite, parça veya ekipmanların teşkil ettiği riskleri ortadan kaldırmak için 4703 sayılı Kanun ve Ürünlerin Piyasa Gözetimi ve Denetimine Dair Yönetmeliğin 10 uncu ve 11 inci maddeleri doğrultusunda gerçekleştirilen tüm faaliyetlerde Bakanlık ile iş birliği yapar.

İmalatçıların yükümlülüklerinin ithalatçılar ve dağıtıcılar için geçerli olduğu durumlar

MADDE 20 – (1) Bir ithalatçı ya da dağıtıcı bu Yönetmeliğin amaçları doğrultusunda aşağıda belirtilen durumlarda imalatçı olarak kabul edilir ve 8 inci, 13 üncü ve 14 üncü maddeler kapsamında imalatçıların yükümlülüklerine tabi olur:

a) Bir ithalatçı ya da dağıtıcının kendi adı ya da ticari markası altında bir araç, sistem, aksam ya da ayrı teknik üniteyi piyasaya sürdüğü ya da hizmete girmesinden sorumlu olduğu durumda ya da araç, aksam, ayrı teknik üniteyi ilgili mevzuat gerekliliklerine uygun olmayacak şekilde değiştirdiği durumda.

b) Bir ithalatçı ya da dağıtıcının Türkiye ve AB'nin sınırları dışında bir imalatçıya verilen BM/AEK tip onayına dayanarak bir sistem, aksam ya da ayrı teknik üniteyi piyasaya arz edilmesinden ya da hizmete girmesinden sorumlu olduğu ve Türkiye ve AB sınırları dâhilinde imalatçının temsilcisini tanımlamanın mümkün olmadığı durumda.

İktisadi işletmecilerin tanımlanması

MADDE 21 – (1) Onay kuruluşu ya da piyasa gözetimi ve denetimi kuruluşunun talebi üzerine, bir aracın piyasaya arz edilmesinden sonra on yıl, bir sistem, aksam, ayrı teknik ünite, parça ya da ekipmanın piyasaya arz edilmesinden sonra beş yıl boyunca, iktisadi işletmeciler aşağıda yer alan hususlar konusundaki bilgileri sağlar:

a) Kendisine bir araç, sistem, aksam, ayrı teknik ünite, parça veya donanım tedarik etmiş olan herhangi bir iktisadi işletmecinin kimliğini.

b) Bir araç, sistem, aksam, ayrı teknik ünite, parça veya donanım tedarik etmiş olduğu herhangi bir iktisadi işletmecinin kimliğini.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM AB Tip Onayına İlişkin Prosedürler

AB tip onayına ilişkin prosedürler

MADDE 22 – (1) Komple araç tip onayı için başvuru yaparken, imalatçı aşağıda yer alan prosedürlerden birini seçebilir ve ayrıca, imalatçı tamamlanmamış ya da tamamlanmış araca ilişkin çok aşamalı tip onayını da seçebilir:

- a) Kademeli tip onayı.
- b) Tek aşamalı tip onayı.
- c) Karma tip onayı.

(2) Ek II’de listelenen mevzuata ilişkin gereklilikler saklı kalmak kaydıyla, sistem tip onayı, aksam tip onayı ve ayrı teknik ünite tip onayı için sadece tek aşamalı tip onayı uygulanabilir.

(3) Çok aşamalı tip onayı, aracın tamamlanma durumu da göz önünde bulundurularak, 24 üncü maddede belirtilen tanıtım dosyasında yer alan detaylara uygun ve Ek II’de listelenen mevzuatta ortaya koyulan teknik gereklilikleri sağlayan tamamlanmamış ya da tamamlanmış araç tipi için verilir. Çok aşamalı tip onayı aynı zamanda tamamlanmaları sonrasında bir başka imalatçı tarafından dönüştürülen ya da değiştirilen tam araçlar için de geçerlidir.

(4) Tamamlanmanın son aşamasına ilişkin AB tip onayı sadece onay kuruluşunun Ek IX’da ortaya koyulan prosedürler uyarınca son aşamada onaylanan araç tipinin onaylanma anında geçerli bütün teknik gereklilikleri sağladığının teyit edilmesi sonrasında verilir. Doğrulama işlemi, AB tip onayının farklı araç kategorisine verilmiş olduğu durum dâhil olmak üzere, çok aşamalı tip onayı prosedürü sırasında verilmiş olan tamamlanmamış araç tipine ilişkin AB tip onayının kapsadığı tüm gerekliliklerin belgeye dayanan kontrolünü içerir.

(5) Birinci fıkrada belirtilen AB tip onayına ilişkin prosedürün seçimi, onaylanmış araç tipinin komple araç tip onayının verilmesi sırasında uyması gereken şartları etkilemez.

(6) Tek aşamada imal edilen araçlar için geçerli olan gereklilikler saklı kalmak kaydıyla, çok aşamalı tip onayı aynı zamanda tek bir imalatçı tarafından da kullanılabilir. Tek bir imalatçı tarafından imal edilen araçlar 41 inci, 42 nci ve 49 uncu maddelerin amaçları doğrultusunda çok aşamalı kabul edilmez.

AB tip onayı için başvuru

MADDE 23 – (1) İmalatçı, AB tip onayı başvurusunu ve 24 üncü maddede belirtilen tanıtım dosyasını onay kuruluşuna teslim eder.

(2) Bir araç, sistem, aksam ya da ayrı teknik ünite tipine ilişkin olarak sadece bir başvuru yapılır. Belirtilen tek başvuru sadece tek bir onay kuruluşuna yapılır. Aşağıdakilerin söz konusu olduğu durumda aynı araç, sistem, aksam ya da ayrı teknik ünite tipine ilişkin olarak başka bir onay kuruluşuna başvuru yapılamaz ve onay kuruluşu, değişikliklerin yeni bir araç, sistem, aksam ya da ayrı teknik ünite tipi oluşturmak için yeterli olmadığı durumda, önceki başvuru ile ilgili olarak farklı tip gösterimi ya da değişikliğine yönelik tip onayı başvurusunu reddeder:

- a) Onay kuruluşunun belirtilen tipin tip onayını vermeyi reddetmesi.
- b) Onay kuruluşunun belirtilen tipin tip onayını geri çekmesi.
- c) İmalatçının belirtilen tipin tip onayı başvurusunu iptal etmesi.

(3) Bir araç, sistem, aksam ya da ayrı teknik ünite tipine ilişkin AB tip onayı başvurusu, ikinci fıkranın ikinci paragrafı uyarınca aşağıdaki hususları tasdik eden imalatçı tarafından yapılan beyanı içerir:

a) İmalatçı aynı tipe ilişkin bir AB tip onayı için herhangi başka bir onay kuruluşuna başvuruda bulunmamış ve herhangi bir onay kuruluşu da belirtilen onayı imalatçıya vermemiştir.

- b) Belirtilen tipe ilişkin tip onayını hiçbir onay kuruluşu vermeyi reddetmemiştir.
- c) Belirtilen tipe ilişkin tip onayını hiçbir onay kuruluşu geri çekmemiştir.
- ç) İmalatçı belirtilen tipe ilişkin tip onayı başvurusunu iptal etmemiştir.

(4) Onaylanacak olan her bir araç, sistem, aksam ya da ayrı teknik ünite tipi için ayrı bir başvuru yapılır. Başvuruda belgeler elektronik ortamda da iletilebilir.

Tanıtım dosyası

MADDE 24 – (1) Tanıtım dosyası aşağıdakileri içerir:

a) Tek aşamalı tip onayı, karma komple araç tip onayı ya da kademeli komple araç tip onayı için dördüncü fıkrada belirtilen mevzuatta ortaya koyulan şablona ya da bir sistem, aksam ya da ayrı teknik ünitenin onaylanması durumunda Ek II’de listelenen mevzuata uygun olan bilgi dokümanı.

- b) Her türlü veri, çizim, fotoğraf ve diğer ilgili bilgiler.
- c) Araçlar için 22 nci maddenin birinci fıkrası uyarınca seçilen prosedür veya prosedürlerin bir göstergesi.
- ç) AB tip onayı kapsamında onay kuruluşu tarafından talep edilen her türlü ilâve bilgi.

(2) Komple araç tip onayı için birinci fıkranın (a) bendinde belirtilen bilgi dokümanı, onay kuruluşunun aracın tipini tanımlaması ve tip onay prosedürünü düzgün şekilde gerçekleştirmesi için gerekli olan tip onayının özellikleri hakkındaki bilgileri tam olarak içerir.

(3) İmalatçı, tanıtım dosyasını onay kuruluşuna, söz konusu kuruluş tarafından kabul edilebilir elektronik formatta teslim eder. Onay kuruluşu ayrıca fiziksel ortamda gönderilen tanıtım dosyasını da kabul edebilir.

(4) Bilgi dokümanı şablonunu ve tanıtım dosyasının diğer bölümlerini düzenleyen ve üçüncü fıkranın amaçları doğrultusunda bir elektronik formatı belirten uygulama mevzuatının/kararının AB’de yayımlanması halinde bu mevzuat/karar Bakanlık tarafından yayımlanabilir.

AB tip onayına ilişkin başvuru ile birlikte temin edilecek ilave bilgiler

MADDE 25 – (1) Kademeli tip onayına ilişkin başvuruda, 24 üncü maddede belirtilen tanıtım dosyasına ilâve olarak, Ek II’de listelenen mevzuat uyarınca gerekli olan AB tip onayı belgeleri ya da BM/AEK tip onayı belgeleri ile bunların eklerinden oluşan dosya tam olarak sağlanır. Ek II’de listelenen mevzuat uyarınca, sistem tip onayı, aksam tip onayı ya da ayrı teknik ünite tip onayının söz konusu olduğu durumda, onay kuruluşunun tanıtım dosyasına ve mevcut ise AB tip onayı belgeleri ile bunların eklerine komple araç tip onayı verilene ya da reddedilene kadar erişimi sağlanır.

(2) Karma tip onayına ilişkin başvuruda, 24 üncü maddede belirtilen tanıtım dosyasına ilâve olarak, Ek II’de listelenen mevzuat uyarınca gerekli olan AB tip onayı belgeleri ya da BM/AEK tip onayı belgeleri ve bunların ekleri sağlanır. AB tip onayı belgesi ya da BM/AEK tip onayı belgesi sunulmamış olan sistemler için, başvuru eşliğinde, 24 üncü maddede belirtilen tanıtım dosyasına ilâve olarak, araç onay sürecinde, söz konusu sistemlerin onayına ilişkin gerekli olan bilgiler ile AB tip onayı belgesi ya da BM/AEK tip onayı belgesi yerine geçecek test raporu sağlanır.

(3) Çok aşamalı tip onayına ilişkin başvuruda aşağıda yer alan bilgiler sağlanır ve belirtilen bilgiler 24 üncü maddenin üçüncü fıkrası uyarınca temin edilir:

a) İlk aşamada, tanıtım dosyasının belirtilen bölümleri ile AB tip onayı belgeleri, BM/AEK tip onayı belgeleri ya da mevcut ise temel aracın tamamlanması durumu ile alakalı olan test raporları.

b) İkinci ve daha sonraki aşamalarda, tamamlanmanın önceki aşamasında düzenlenen AB komple araç tip onayı belgesinin kopyası yanında imalatçının araç üzerinde yapmış olduğu her türlü değişikliğe ilişkin tüm detaylar ile birlikte tanıtım dosyasının belirtilen bölümleri ile AB tip onayı belgeleri ve BM/AEK tip onayı belgeleri.

(4) Onay kuruluşu ve teknik servislerin, kendi faaliyetlerini gerçekleştirirken gerekli olduğunu düşündükleri araç yazılım ve algoritmalarına erişimi sağlanır. Onay kuruluşu ve teknik servisler; imalatçının sistem geliştirme süreci ve sistem kavramı yanında bu Yönetmeliğin gerekliliklerine göre uygunluğu doğrulamak ve testlerin gerekli olduğu kararını alabilmek ya da belirtilen testlerin uygulanmasını kolaylaştırmak için gerekli olan yazılım ve algoritma fonksiyonları da dâhil olmak üzere, onay kuruluşu ya da teknik servisin sistemlere ilişkin uygun anlayış seviyesini geliştirmesine olanak sağlaması için ihtiyaç duyulan belgeleri ya da ilâve bilgilerin temin edilmesini talep edebilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

AB Tip Onayına İlişkin Prosedürlerin Yürütülmesi

AB tip onayı ile ilgili prosedürlerin yürütülmesine ilişkin genel hükümler

MADDE 26 – (1) Her bir araç, sistem, aksam ya da ayrı teknik ünite tipi için sadece bir adet AB tip onayı verilir.

(2) 23 üncü madde uyarınca bir başvuru almış olan onay kuruluşu ancak aşağıda yer alan hususların tamamının doğrulanmasından sonra AB tip onayını verir:

a) 31 inci maddede belirtilen üretimin uygunluğu düzenlemeleri.

b) 23 üncü maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen beyanın verilmiş olması.

c) Araç, sistem, aksam ya da ayrı teknik ünite tipinin geçerli olan gerekliliklere uygunluğu.

ç) Kademeli, karma ya da çok aşamalı tip onay prosedürleri uyarınca komple araç tip onayının söz konusu olduğu durumda, onay kuruluşu, 22 nci maddenin dördüncü fıkrası uyarınca sistem, aksam ve ayrı teknik ünitelerin komple araç tip onayının verilmesi sırasında geçerli olan gereklilikler uyarınca verilmiş olan ayrı ve geçerli tip onaylarının kapsamında olduğunu doğrular.

(3) Ek III’te belirtilen AB tip onayına ilişkin prosedürler ile Ek IX’da belirtilen çok aşamalı tip onayına ilişkin prosedürler geçerlidir. Teknolojik ve düzenleyici gelişmeleri dikkate alarak; AB tip onayı ile çok aşamalı tip onayına ilişkin prosedürlerin güncellenmesi ve uygulamaya konması amacıyla Ek III ve Ek IX’da değişiklik yapan mevzuatı 82 nci maddeye uygun olarak oluşturmak ve kabul etmek üzere Türkiye’de Bakanlık yetkilidir.

(4) Onay kuruluşu, 24 üncü maddede belirtilen tanıtım dosyası ile teknik servis ya da onay kuruluşu tarafından kendi görevlerini yerine getirirken tanıtım dosyasına ekledikleri test raporları ve diğer her türlü belgeyi içeren bir bilgi paketini oluşturur. Bilgi paketi elektronik ortamda arşivlenebilir. Tüm sayfaları ve her bir belgenin biçimini açıkça gösteren ve AB tip onayındaki değişiklikleri kronolojik olarak kaydeden bir fihrist içerir. Onay kuruluşu, bilgi paketini, ilgili AB tip onayının geçerliliğinin bitiminden itibaren on yıl süreyle saklar.

(5) Onay kuruluşu, geçerli olan gerekliliklere uyan araç, sistem, aksam ya da ayrı teknik ünite tipinin her şeye rağmen ciddi güvenlik riski taşıdığı, çevreye ya da kamu sağlığına ciddi şekilde zarar verdiğini tespit ettiği durumda AB tip onayını vermeyi reddedebilir. Bu durumda, onay kuruluşu kararına ilişkin gerekçeleri açıklayan ve bulgularına ilişkin kanıtları ortaya koyan detaylı bir dosyayı talep edilmesi halinde derhal diğer onay kuruluşlarına gönderir.

(6) 22 nci maddenin dördüncü fıkrası uyarınca, kademeli, karma ve çok aşamalı tip onay prosedürlerinin söz konusu olduğu durumda, onay kuruluşu sistem, aksam ya da ayrı teknik ünitelerin bu Yönetmelikte ortaya koyulan gerekliliklere uygun olmadığını tespit ettiği durumda AB tip onayını vermeyi reddedebilir. Onay kuruluşu, sistem,

aksam ya da ayrı teknik üniteler için tip onayını veren onay kuruluşlarının 54 üncü maddenin ikinci fıkrasına uygun hareket etmesini talep edebilir.

Verilen, kapsam genişletme yapılan, reddedilen ve geri çekilen AB tip onaylarının bildirim

MADDE 27 – (1) Onay kuruluşu, 30 uncu maddede belirtilen test raporları da dâhil olmak üzere, AB tip onayı belgesini düzenlerken ya da kapsam genişletme yaparken, tip onayı düzenlediği her bir araç, sistem, aksam ve ayrı teknik üniteye ilişkin AB tip onayı belgesi ve eklerinin bir kopyasını talep edilmesi halinde piyasa gözetimi ve denetimi kuruluşuna, diğer onay kuruluşlarına ve Komisyona sunar. Söz konusu kopya üçüncü fıkrada belirtilen uygulama mevzuatı/karar uyarınca AB'nin ortak güvenli elektronik bilgi alışveriş sistemi vasıtasıyla kullanıma sunulabilir.

(2) Onay kuruluşu, üçüncü fıkrada belirtilen uygulama mevzuatı/karar uyarınca oluşturulan AB'nin ortak güvenli elektronik bilgi alışveriş sistemini kullanarak, AB tip onayına ilişkin ret ya da geri çekme işlemlerini gerçekleştiren de belirterek diğer onay kuruluşlarına ve Komisyona bildirebilir.

(3) AB'nin ortak güvenli elektronik bilgi alışveriş sistemi ile ilgili olarak, kullanıma sunulacak olan elektronik belgelerin formatını, bilgi alışveriş sistemini, verilen AB tip onayları ile bunların kapsam genişletmeleri, reddi ve geri çekilmeleri ile birlikte ilgili güvenlik önlemlerine ilişkin olarak kuruluşları bilgilendiren prosedürleri belirten uygulama mevzuatının/kararının AB'de yayımlanması halinde bu mevzuat/karar Bakanlık tarafından yayımlanabilir.

AB tip onayı belgesi

MADDE 28 – (1) AB tip onayı belgesi aşağıda yer alan ekleri içerir:

a) 26 ncı maddenin dördüncü fıkrasında belirtilen bilgi paketi.

b) Bir sistem, aksam ya da ayrı teknik ünite tip onayının söz konusu olduğu durumda 30 uncu maddede belirtilen test raporları ya da komple araç tip onayının söz konusu olduğu durumda test sonuçları sayfası.

c) Komple araç tip onayının söz konusu olduğu durumda uygunluk belgesini imzalayacak yetkili kişi veya kişilerin isim ve imza örnekleri ile şirketteki pozisyona ilişkin beyan.

ç) Komple araç tip onayının söz konusu olduğu durumda, araç tipinin uygunluk belgesinin doldurulmuş örneği.

(2) AB tip onayı belgesine, en azından AB tip onayını veren ülkeyi tanımlayan ve araç, sistem, aksam ya da ayrı teknik ünitenin uygun olduğu gereklilikleri tanımlayan uyumlaştırılmış numaralandırma sistemi uyarınca özgün bir numara verilir.

(3) İlgili elektronik formatların temin edilmesi de dâhil olmak üzere, AB tip onayı belgesi, uyumlaştırılmış numaralandırma sistemi ve test sonuç sayfasına ilişkin şablonları ortaya koyan uygulama mevzuatının/kararının AB'de yayımlanması halinde bu mevzuat/karar Bakanlık tarafından yayımlanabilir.

(4) Her bir araç, sistem, aksam ve ayrı teknik ünite ile ilgili olarak, onay kuruluşu;

a) Ekleri de dâhil olmak üzere AB tip onayı belgesinin ilgili tüm bölümlerini tamamlar.

b) 26 ncı maddenin dördüncü fıkrasında belirtilen bilgi paketinin dizinini oluşturur.

c) Gecikmeye mahal vermeksizin AB tip onayı belgesi ve eklerini imalatçı için düzenler.

(5) Geçerliliği 39 uncu, 43 üncü maddeler ya da Ek II'nin Bölüm III'ü uyarınca kısıtlanmış olan ya da bu Yönetmeliğin veya Ek II'de listelenen mevzuatın belli hükümlerinin uygulanmadığı bir AB tip onayının söz konusu olduğu durumda, AB tip onayı belgesinde belirtilen kısıtlamalar ile uygulanmayan ilgili hükümler belirtilir.

(6) Araç imalatçısının karma tip onay prosedürünü seçtiği durumda, onay kuruluşu, AB tip onayı belgesi düzenlenmemiş olan sistem, aksam ya da ayrı teknik ünitelere ilişkin olarak 30 uncu maddede belirtilen test raporlarını kullanarak 26 ncı maddenin dördüncü fıkrasında belirtilen bilgi paketini oluşturur. Onay kuruluşu aynı zamanda, aracın test edildiği Ek II'de listelenen mevzuata ilişkin teknik gereklilikleri bilgi paketinde açıkça belirtir.

(7) Araç imalatçısının tek aşamalı tip onay prosedürünü seçtiği durumda onay kuruluşu, AB tip onayı belgesine, üçüncü fıkrada belirtilen uygulama mevzuatınca/kararınca belirlenen şablon uyarınca söz konusu ilgili mevzuatların bir listesini ekler.

Sistem, aksam ve ayrı teknik ünitelere ilişkin AB tip onayı ile ilgili özel hükümler

MADDE 29 – (1) 24 üncü maddede belirtilen tanıtım dosyasındaki özelliklerine uygun ve Ek II'de listelenen ilgili mevzuatta belirtilen teknik gereklilikleri sağlayan bir sistem, aksam ya da ayrı teknik ünite için AB tip onayı verilir.

(2) Tamir, servis ya da bakım için kullanılanlar da dâhil olmak üzere, aksam ya da ayrı teknik ünitelerin aynı zamanda bir sistem tip onayı kapsamına girdiği durumda, söz konusu tip onayı Ek II'de listelenen ilgili mevzuat uyarınca alınmadığı sürece, ilâve bir aksam ya da ayrı teknik ünite tip onayına gerek yoktur.

(3) Aksam ya da ayrı teknik ünitenin fonksiyonunu yerine getirdiği ya da sadece diğer araç parçaları ile birlikte belirli bir özelliği sunmak için sadece aksam ya da ayrı teknik ünitenin diğer araç parçaları ile birlikte çalışması uyumunun doğrulanmasının mümkün olduğu durumda, aksam ya da ayrı teknik ünitenin AB tip onayının kapsamına buna göre kısıtlanır. Söz konusu durumlarda, AB tip onayı belgesi aksam ya da ayrı teknik ünitenin kullanımı üzerindeki kısıtlamaları ve aksam ya da ayrı teknik ünitenin araca takılması ile ilgili özel şartları belirtir. Aksam ya da ayrı teknik ünitenin bir araca takıldığı durumda, onay kuruluşu, araç onayının verildiği anda, aksam ya da ayrı teknik ünitenin takılmasıyla alakalı kullanım ya da şartlar konusunda geçerli olan tüm kısıtlamalara uygun olduğunu doğrular.

AB tip onayına ilişkin gerekli testler

MADDE 30 – (1) AB tip onayının verilmesi amacıyla onay kuruluşu, teknik servisler tarafından gerçekleştirilen uygun testler aracılığıyla bu Yönetmeliğin teknik gerekliliklerine uygunluğu doğrular.

(2) Testler vasıtasıyla uygunluğun doğrulandığı teknik gereklilikler de dâhil olmak üzere, testlerin temel unsurları test raporunda kayıt altına alınır.

(3) Test raporlarının şablonunu ortaya koyan uygulama mevzuatının/kararının AB’de yayımlanması halinde bu mevzuat/karar Bakanlık tarafından yayımlanabilir.

(4) İmalatçı, gerekli olan testlerin yapılması için Ek II’de listelenen ilgili mevzuat kapsamında gerekli olan araç, sistem, aksam ya da ayrı teknik üniteleri onay kuruluşuna ve teknik servislere sunar.

(5) Gerekli olan testler, onaylanacak tipi temsil eden araç, sistem, aksam ve ayrı teknik üniteler üzerinde gerçekleştirilir.

(6) Birinci fıkrada belirtilen uygun testlerin gerçekleştirilmesinde kullanılacak parametreler ve şartlar için bir değer aralığının belirlendiği durumda, teknik servisler belirtilen aralıktaki herhangi bir değeri seçebilir.

(7) İmalatçının talebine istinaden ve onay kuruluşu ile mutabakata bağlı olarak, birinci fıkrada belirtilen testlere alternatif olarak Ek VIII uyarınca sanal test yöntemleri kullanılabilir.

(8) Teknolojik ve düzenleyici gelişmeleri dikkate alarak; imalatçı ya da teknik servis tarafından sanal test yöntemlerinin kullanılabilmesi mevzuatların listesinin güncellenmesi ve belirtilen sanal test yöntemlerinin kullanılacağı özel koşulların belirlenmesi amacıyla Ek VIII’de değişiklik yapan mevzuatı 82 nci maddeye uygun olarak oluşturmak ve kabul etmek üzere Türkiye’de Bakanlık yetkilidir.

Üretimin uygunluğu düzenlemeleri

MADDE 31 – (1) Onay kuruluşu, diğer onay kuruluşları ile iş birliği içerisinde, imalatçının araç, sistem, aksam ya da ayrı teknik üniteleri onaylı tipe uygun ürettiğini doğrulamak için Ek IV uyarınca gerekli olan tedbirleri alır.

(2) Komple araç tip onayı düzenleyen onay kuruluşu, 36 ncı ve 37 nci maddelere uygunluğu sağlayacak istatistiksel olarak uygun sayıda araç numunesi ve uygunluk belgesi örneğini alır ve bu uygunluk belgelerindeki verilerin doğruluğunu kontrol eder.

(3) Onay kuruluşu, diğer onay kuruluşları ile iş birliği içerisinde, birinci ve ikinci fıkralarda belirtilen düzenlemelerin yeterli uygulanarak üretimdeki araç, sistem, aksam ya da ayrı teknik ünitelerin onaylı tipe uygun olduğunu ve uygunluk belgelerinin 36 ncı ve 37 nci maddelere uygunluğunu doğrular.

(4) Onay kuruluşu, bir araç, sistem, aksam ya da ayrı teknik ünitenin onaylı tipe uygun olduğunu doğrulamak amacıyla, üretim tesisleri de dâhil olmak üzere, imalatçının tesislerinden alınan numuneler üzerinde kontroller ya da testler yapmak için gerekli önlemleri alır. Ek IV uyarınca, onay kuruluşu Ek II’de listelenen mevzuatlarda belirtilen sıklıkta ya da söz konusu mevzuatlarda bir sıklık belirtilmemesi halinde en azından her üç yılda bir yukarıda belirtilen kontroller ya da testleri gerçekleştirmek için gerekli önlemleri alır.

(5) Bir araç, sistem, aksam ya da ayrı teknik ünitenin onaylı tipe uygun olduğunu doğrulamak amacıyla, onay kuruluşu ya da teknik servisler;

a) Ek II’de listelenen ilgili mevzuatta ortaya koyulan test prosedürleri için bir değer aralığının belirlendiği durumda, kontrolleri ya da testleri gerçekleştirirken söz konusu belirlenen aralıktan rastgele bir değeri belirler.

b) 25 inci maddenin dördüncü fıkrası uyarınca yazılımlara, algoritmalara, belgelere ve her türlü ilâve bilgiye erişime sahip olurlar.

(6) Onay kuruluşu, imalatçının on dördüncü bölümde belirtilen yükümlülüklerine uygun hareket ettiğini doğrulamak için gerekli olan önlemleri alır. Söz konusu kuruluş özellikle, imalatçının belirtilen yükümlülüklerine uygun hareket etmek için araç OBD bilgilerini, araç tamir ve bakım bilgilerini değiştirip değiştirmediğini ya da bunlara ilâve yapıp yapmadığını doğrular.

(7) Onay kuruluşunun, bir imalatçının araç, sistem, aksam ya da ayrı teknik üniteleri onaylı tipe ya da bu Yönetmeliğin gerekliliklerine uygun olarak üretmediğini ya da uygunluk belgelerinin 36 ncı ve 37 nci maddelere uygun olmadığını tespit ettiği durumda, üretim devam etse dahi, söz konusu onay kuruluşu üretimin uygunluğuna ilişkin düzenlemelere doğru biçimde uyulmasını sağlamak ya da tip onayını geri çekmek için gerekli önlemleri alır. Onay kuruluşu on birinci bölüm uyarınca gerekli olan her türlü kısıtlayıcı önlemi almaya karar verebilir.

(8) Teknolojik ve düzenleyici gelişmeleri dikkate alarak; üretimin uygunluğu prosedürlerinin güncellenmesi amacıyla Ek IV’te değişiklik yapan mevzuatı 82 nci maddeye uygun olarak oluşturmak ve kabul etmek üzere Türkiye’de Bakanlık yetkilidir.

Ücretler

MADDE 32 – (1) İlgili mevzuatının izin vermesi halinde, AB tip onay faaliyetlerine ilişkin ücretler AB tip onayı başvurusu yapmış olan imalatçılardan tahsil edilebilir.

(2) İlgili mevzuatının izin vermesi halinde, bu Yönetmelik uyarınca teknik servislerden icra edilen faaliyetler ile ilgili ücret tahsil edilebilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

AB Tip Onaylarında Yapılan Kapsam Genişletmeler ve Onayların Geçerliliği

AB tip onaylarının kapsam genişletmelerine ilişkin genel hükümler

MADDE 33 – (1) İmalatçı gecikmeye mahal vermeksizin, Ek II’de listelenen mevzuatlar kapsamında sunulan doküman paketindeki her türlü değişiklik de dâhil olmak üzere, 26 ncı maddenin dördüncü fıkrasında belirtilen bilgi paketinde kayıt altında alınan hususlarda meydana gelen her türlü değişikliği AB tip onayını vermiş olan onay kuruluşuna bildirir. Onay kuruluşu, ilgili değişikliğin 34 üncü madde uyarınca AB tip onayının revizyonu ya da kapsam genişletmesi biçiminde bir değişiklik gerektirip gerektirmediğine ya da ilgili değişikliğin yeni bir AB tip onayı gerektirip gerektirmediğine karar verir.

(2) Değişikliğe ilişkin başvuru sadece mevcut tip onayını düzenleyen onay kuruluşuna yapılır.

(3) Onay kuruluşunun, değişikliğin inceleme ya da testlerin tekrarını gerektirdiğini tespit etmesi halinde, söz konusu onay kuruluşu imalatçıyı buna göre bilgilendirir.

(4) Onay kuruluşunun bu maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen incelemeler ya da testlere dayanarak AB tip onayı şartlarının sağlanmasının devam ettiğini tespiti halinde, 34 üncü maddede belirtilen prosedürler uygulanır.

(5) Onay kuruluşu, bilgi paketinde yer alan özelliklerdeki değişikliklerin mevcut tip onayının kapsamında olmadığını tespit ederse, söz konusu onay kuruluşu AB tip onayının kapsam genişletmesini reddeder ve imalatçının yeni bir AB tip onayı için başvuru yapmasını talep eder.

AB tip onaylarının revizyonu ve kapsam genişletmesi

MADDE 34 – (1) Onay kuruluşunun, 26 ncı maddenin dördüncü fıkrasında belirtilen bilgi paketinde yer alan özelliklerdeki değişikliğe rağmen, ilgili araç, sistem, aksam ya da ayrı teknik ünitenin belirtilen tip için geçerli olan gerekliliklere uyduğunu ve dolayısıyla hiçbir inceleme ya da testin tekrarlanmasına gerek olmadığını tespit ettiği durumda bu değişiklik revizyon olarak gösterilir. Belirtilen durumda, onay kuruluşu, gerekli olan şekilde ve gecikmeye mahal vermeksizin bilgi paketinin revize edilen sayfalarını, her bir revize edilen sayfayı değişikliğin niteliğini ve yeniden düzenleme tarihini açıkça gösterecek şekilde işaretleyerek düzenler ya da değişikliklerin detaylı tarifinin de bulunduğu bilgi paketinin konsolide edilmiş ve güncellenmiş halini düzenler.

(2) Onay kuruluşunun, değişikliği bilgi paketinde yer alan özellikleri değiştirdiği ve aşağıdakilerden herhangi birinin geçerli olduğunu tespit ettiği durumda bu değişiklik kapsam genişletme olarak gösterilir ve kapsam genişletmenin söz konusu olması halinde, onay kuruluşu, hali hazırda verilmiş olan ardışık kapsam genişletmelerin adedine göre arttırılan kapsam genişletme numarası ile birlikte güncellenmiş AB tip onayı belgesini gecikmeye mahal vermeksizin düzenler. Söz konusu onay belgesi, kapsam genişletme nedenini, yeniden gönderilme tarihini ve uygulanabilir olduğu durumlarda geçerlilik süresini açıkça belirtir:

a) Mevcut AB tip onayının dayandığı gerekliliklere devamlı uyumu doğrulamak için gereken ileri incelemeler ya da testler.

b) Ekleri haricinde, AB tip onayı belgesi üzerinde yer alan herhangi bir bilginin değişmiş olması.

c) Ek II’de listelenen mevzuat kapsamındaki yeni gerekliliklerin onaylanan araç, sistem, aksam ya da ayrı teknik ünite tipi için geçerli hale gelmesi.

(3) Bilgi paketinin değiştirilen sayfalarının ya da konsolide edilmiş ve güncellenmiş halinin düzenlendiği durumda, bilgi paketine ilişkin fihris en son kapsam genişletme ya da revizyonun tarihini ya da güncellenen halinin en son konsolidasyon tarihini gösterecek biçimde değiştirilir.

(4) İkinci fıkranın (c) bendinde belirtilen yeni gerekliliklerin teknik yönden araç tipini ilgilendirmemesi veya ait olduğu kategorinin haricindekileri ilgilendiriyor olması halinde tip onayına ilişkin kapsam genişletmeye gerek olmaz.

Geçerliliğin sona ermesi

MADDE 35 – (1) M₁ ve N₁ kategorisindeki araçların AB komple araç tip onayı belgesi için bilgi paketinin en son güncellemesinden yedi yıl sonra, M₂, M₃, N₂, N₃ ve O kategorisindeki araçların AB komple araç tip onayı belgesi için bilgi paketinin en son güncellemesinden on yıl sonra, onay kuruluşu söz konusu araç tipinin belirtilen tip ile ilgili tüm mevzuata uyduğunu doğrular. Onay kuruluşunun belirtilen doğrulamayı gerçekleştirdiği durumda, 30 uncu maddede belirtilen testlerin tekrarlanmasına gerek olmaz.

(2) AB tip onayı aşağıda yer alan herhangi bir durumun gerçekleşmesi halinde geçersiz hale gelir:

a) Onaylanan araç, sistem, aksam ya da ayrı teknik ünite için geçerli olan yeni gerekliliklerin piyasaya arz, tescil ya da hizmete girme açısından zorunlu hale geldiği ve AB tip onayının 34 üncü maddenin ikinci fıkrasının (c) bendinde belirtilen nedenlerle kapsam genişletmesinin yapılamadığı durumda.

b) Birinci fıkra uyarınca gerçekleştirilen doğrulama işleminin aracın belirtilen tip ile ilgili mevzuata uymadığı sonucunu doğurması halinde.

c) Onaylanan araç tipine uygun araçların üretiminin gönüllülük esasına göre kesin olarak sona erdiği söz konusu tipte bir aracın önceki iki yılda üretilmediği durumda. Ancak, söz konusu tip onayları (a) bendine uygun olduğu sürece tescil etme ya da hizmete girme amaçları doğrultusunda geçerli olmaya devam eder.

ç) AB tip onayının 31 inci maddenin yedinci fıkrası uyarınca geri çekildiği durumda.

d) AB tip onayı belgesinin geçerliliğinin 39 uncu maddenin altıncı fıkrasında belirtilen kısıtlama nedeniyle sona ermesi durumunda.

e) Tip onayının yanlış beyan ya da tahrif edilmiş test sonuçlarına dayandığının ya da tip onayının verilmesinin reddedilmesine yol açacak olan verilerin gizlendiğinin tespit edildiği durumda.

(3) Bir araç tipi dâhilindeki sadece bir varyant ya da varyant dâhilindeki sadece bir versiyona ilişkin komple araç tip onayının geçersiz hale geldiği durumda, mevcut araç tipinin komple araç tip onayı sadece ilgili varyant ya da versiyon için geçersiz olur.

(4) İlgili bir araç, sistem, aksam ya da ayrı teknik ünite tipinin üretiminin kesin şekilde sonlandırıldığı durumda, imalatçı gecikmeye mahal vermeksizin söz konusu tip onayını düzenleyen onay kuruluşunu bilgilendirir. Bildirimin alınmasından sonraki bir ay içerisinde, araç, sistem, aksam ya da ayrı teknik ünite için tip onayını düzenleyen onay kuruluşu diğer onay kuruluşlarını bilgilendirir.

(5) AB tip onayı belgesinin geçersiz hale gelmesi durumunda, imalatçı gecikmeye mahal vermeksizin tip onayını düzenleyen onay kuruluşunu bilgilendirir.

(6) İmalatçıdan bildirim alınmasına müteakiben, tip onayını düzenleyen onay kuruluşu, uygun olduğu şekilde, araç, sistem, aksam ya da ayrı teknik ünitelerin piyasaya arzı, tescil edilmesi ya da hizmete girmesi ile ilgili her türlü bilgiyi talep edilmesi halinde gecikmeye mahal vermeksizin diğer onay kuruluşlarına ve Komisyona iletir. Araçların bildirimden söz konusu olması halinde, bu fıkranın birinci paragrafında yer alan bildirimde, son üretilen aracın imal tarihi ve 31/7/2012 tarihli ve 28370 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Motorlu Araçların ve Römorklarının Araç Tanıtım Numarası ve İmalatçının Zorunlu Levhaları ile İlgili Tip Onayı Yönetmeliği (AB/19/2011)’nin 4 üncü maddesinde tanımlanan araç tanıtım numarası (VIN) belirtilir.

ALTINCI BÖLÜM

Uygunluk Belgesi ve İşaretlemeler

Basılı (kâğıt) ortamdaki uygunluk belgesi

MADDE 36 – (1) İmalatçı, onaylanmış araç tipine uygun şekilde imal edilmiş tam, tamamlanmamış ya da tamamlanmış her bir araç için basılı ortamda bir uygunluk belgesi düzenler. Bu amaçla, imalatçı dördüncü fıkrada belirtilen mevzuatta yer alan şablonu kullanır. Basılı ortamdaki uygunluk belgesi aracın ana özellikleri yanında teknik performansını da somut terimlerle tarif eder. Basılı ortamdaki uygunluk belgesi aracın imalat tarihini içerir. Basılı ortamdaki uygunluk belgesi herhangi bir sahtekârlığı engelleyecek şekilde tasarılır. Basılı ortamdaki uygunluk belgesi araç ile birlikte alıcıya ücretsiz şekilde teslim edilir. Belgenin teslimi imalatçıya ek bilgilerin sunulmasına ya da açık bir talebe bağlanamaz.

(2) 5/7/2026 tarihinden itibaren, imalatçının, uygunluk belgesini 37 nci maddenin birinci fıkrası uyarınca elektronik ortamda yapılandırılmış veri olarak kullanıma sunması halinde, imalatçı, her bir araç ile birlikte basılı ortamda uygunluk belgesinin teslimini düzenleyen bu maddenin birinci fıkrasında yer alan yükümlülükten muaf olur.

(3) Bir aracın imal tarihinden sonraki on yıllık süre boyunca, imalatçı, araç sahibinin talebine bağlı olarak, belgenin suretinin düzenlenme masrafını aşmayacak bir ödeme karşılığında basılı ortamdaki uygunluk belgesinin suretini düzenler. “Suret” kelimesi her türlü suret belgenin ön yüzünde açıkça görülebilir şekilde olur.

(4) Özellikle aşağıda yer alan hususları belirten basılı ortamdaki uygunluk belgesi ile ilgili uygulama mevzuatının/kararının AB’de yayımlanması halinde bu mevzuat/karar Bakanlık tarafından yayımlanabilir:

a) Uygunluk belgesine ilişkin şablon.

b) Uygunluk belgesi üzerinde sahtekârlık yapılmasını engellemeye yönelik güvenlik unsurları.

c) Uygunluk belgesinin imzalanma şekliyle ilgili özellikler.

(5) Basılı ortamdaki uygunluk belgesi Türkçe veya AB’nin resmi dillerinden birinde düzenlenir. Türkçe dışında bir dilde düzenlenmesi halinde, beraberinde onaylı veya imzalı şekilde Türkçe’ye çevirisi bulunur.

(6) Basılı ortamdaki uygunluk belgelerini imzalamaya yetkili olan şahıs ya da şahıslar imalatçı tarafından istihdam edilir ve aracın tasarımı, yapımı ya da üretiminin uygunluğu ile ilişkili konularda imalatçının yasal sorumluluğunu taahhüt etmek konusunda tam yetkili olur.

(7) Basılı ortamdaki uygunluk belgesi bütün maddeleriyle doldurulur ve bu Yönetmelikte ya da Ek II’de listelenen mevzuatın herhangi birinde belirtilenler dışında araçların kullanımı ile ilişkili kısıtlamaları içermez.

(8) Tamamlanmamış temel bir aracın söz konusu olması halinde, imalatçı basılı ortamdaki uygunluk belgesinin sadece aracın tamamlanma durumu kapsamındaki ilgili alanlarını doldurur.

(9) Tamamlanmamış ya da tamamlanmış aracın söz konusu olduğu durumda, imalatçı basılı ortamdaki uygunluk belgesinin sadece onayın mevcut aşamasında gerçekleştirilen ilâveler ya da değişiklikler ile ilgili alanlarını doldurur ve uygulanabildiği durumlarda, önceki aşamaların basılı ortamdaki tüm uygunluk belgelerini de ekler.

Elektronik ortamdaki uygunluk belgesi

MADDE 37 – (1) 36 ncı maddenin birinci fıkrası saklı kalmak kaydıyla, 5/7/2026 tarihinden itibaren imalatçı, aracın imalat tarihinden sonra ücretsiz olarak ve gecikmeye mahal vermeksizin, bu maddenin sekizinci fıkrasında belirtilen mevzuat uyarınca uygunluk belgesini elektronik ortamda yapılandırılmış veri halinde komple araç tip onayını düzenleyen onay kuruluşunun ve/veya tescil ile ilgili kuruluşun kullanımına sunar.

(2) 36 ncı maddenin birinci fıkrası saklı kalmak kaydıyla, herhangi bir imalatçı 5/7/2026 tarihinden önce de bu maddenin birinci fıkrası uyarınca uygunluk belgelerini elektronik ortamda kullanıma sunabilir.

(3) Onay kuruluşu ve/veya tescil ile ilgili kuruluş, uygunluk belgesini, piyasa gözetimi ve denetimi kuruluşu ve tescil kuruluşu tarafından erişilebilecek şekilde sekizinci fıkra da belirtilen mevzuat uyarınca elektronik ortamda yapılandırılmış veri halinde kullanıma sunar.

(4) Onay kuruluşu, imalatçıları 42 nci madde uyarınca ulusal küçük seri araç tip onayına sahip olan araç tipleri için bu maddenin birinci fıkrasında belirtilen yükümlülükten muaf tutabilir.

(5) Sekizinci fıkra da belirtilen mevzuat uyarınca elektronik ortamda yapılandırılmış veri olarak uygunluk belgesini teslim alan onay kuruluşu ve/veya tescil ile ilgili kuruluş, 12 nci maddenin ikinci fıkrasında belirtilen şekilde uygunluk belgesine salt okunur erişim sağlar. Çok aşamalı imalat şeklinde üretilen araçların söz konusu olduğu durumda, söz konusu erişim sonraki aşamanın imalatçısına verilir.

(6) Bu madde uyarınca söz konusu olan her türlü veri alışverişi güvenli veri alışveriş protokolleri vasıtasıyla gerçekleştirilir.

(7) Onay kuruluşu ve/veya tescil ile ilgili kuruluş, tercihen yapılandırılmış veriler için mevcut sistemleri kullanarak, 1/9/2025 tarihinden itibaren sekizinci fıkra da belirtilen mevzuat uyarınca elektronik ortamda yapılandırılmış veri olarak uygunluk belgelerine ilişkin veri alımını sağlamak amacıyla kendi veri organizasyon ve altyapısını kurar.

(8) Basılı ortamda uygunluk belgesi için gerekli olan verileri dikkate alarak, aşağıda yer alan hususları belirten elektronik ortamda yapılandırılmış veri formatındaki uygunluk belgeleri ile ilgili uygulama mevzuatının/kararının AB’de yayımlanması halinde bu mevzuat/karar Bakanlık tarafından yayımlanabilir:

a) Elektronik ortamdaki uygunluk belgelerine ilişkin veri unsurlarının temel biçimi ve yapısı ile alışveriş sistemi üzerinde kullanılan mesajlar.

b) Veri yolsuzluğu ve veri suistimali dâhil olmak üzere, güvenli veri alışverişine ilişkin asgari gereklilikler ile dijital imza kullanımı gibi elektronik verilerin gerçekliğini garanti altına alacak önlemler.

c) Elektronik ortamda uygunluk belgesine ilişkin verilerin alışveriş yöntemleri.

ç) Araca özgü benzersiz bir tanımlayıcı için asgari şartlar ve beşinci fıkra uyarınca alıcı için bilgi formu.

d) Beşinci fıkra da belirtilen salt okunur erişim.

e) Özel araç kategorileri ile küçük seri olarak üretilen araç tiplerinin imalatçıları için söz konusu olan muafiyetler.

(9) Onay kuruluşu ve/veya tescil ile ilgili kuruluş, 5/7/2026 tarihi itibarıyla elektronik ortamdaki uygunluk belgelerini bu madde uyarınca ilgili diğer kuruluşlarla da paylaşabilir.

(10) 5/7/2026 tarihinden itibaren, istisnai durumlarda, ilgili kurumların talep etmesi halinde, imalatçı uygunluk belgesinin suretini basılı ortamda düzenler.

İmalatçının tanıtım plakası ve ilâve plakaları, işaretlemeleri ve aksam ve ayrı teknik ünitelerin tip onay işareti

MADDE 38 – (1) Bir aracın imalatçısı onaylı tipe uygun şekilde imal edilen her araca bu Yönetmelik ile Ek II’de listelenen ilgili mevzuat kapsamında gerekli olan işaretlerle birlikte, ilâve plakaların, gösterimlerin veya sembollerin olduğu bir tanıtım plakası yerleştirir.

(2) Bir aksam ya da ayrı teknik ünitenin imalatçısı onaylı tipe uygun şekilde imal edilen her aksam ve ayrı teknik üniteye, bir sistemin herhangi bir parçası olmasından bağımsız olarak, Ek II’de listelenen ilgili mevzuatın gerektirdiği tip onay işaretini yerleştirir. Herhangi bir tip onay işaretinin gerekli olmadığı durumda, imalatçı asgari olarak kendi ticari ismi ya da markası yanında tip numarası ya da tanıtım numarasını aksam ya da ayrı teknik üniteye yerleştirir.

(3) AB tip onay işareti ile ilgili modeli belirleyen uygulama mevzuatının/kararının AB’de yayımlanması halinde bu mevzuat/karar Bakanlık tarafından yayımlanabilir.

(4) İktisadi işletmeciler bu Yönetmeliğe uygun şekilde işaretlenmiş olan araç, aksam ve ayrı teknik üniteleri piyasaya arz eder ya da piyasada bulundurur.

YEDİNCİ BÖLÜM

Yeni Teknolojiler veya Yeni Kavramlar

Yeni teknolojiler ya da yeni kavramlara ilişkin muafiyetler

MADDE 39 – (1) Bir imalatçı, Ek II’de listelenen mevzuatın bir ya da daha fazlasına uygun olmayan yeni teknoloji ya da yeni kavramların kullanıldığı araç, sistem, aksam ya da ayrı teknik ünite tipine ilişkin AB tip onayı için başvuruda bulunabilir.

(2) Onay kuruluşu birinci fıkra da belirtilen AB tip onayını aşağıda yer alan şartların tamamının sağlanması halinde verir:

a) AB tip onayı başvurusunda, yeni teknolojiler ya da yeni kavramların araç, sistem, aksam veya ayrı teknik ünitelerin Ek II’de listelenen bir veya daha fazla mevzuata uygun olmamasının nedenleri belirtilir.

b) AB tip onayı başvurusu, yeni teknoloji ya da yeni kavramın güvenlik ve çevresel çıkarımlarını ve en azından ilgili muafiyetin talep edildiği gereklilikler tarafından sağlanana eşdeğer bir güvenlik ve çevresel koruma sağlanması amacıyla alınan önlemleri açıklar.

c) Test açıklamaları ve sonuçları (b) bendinde yer alan şartın sağlanmasını kanıtlayacak şekilde sunulur.

(3) Yeni teknolojileri ya da yeni kavramları muaf tutan AB tip onaylarının verilmesi onay kuruluşunun onayına tabidir. Yeni teknolojileri ya da yeni kavramları muaf tutan uygulama mevzuatının/kararının AB’de yayımlanması halinde bu mevzuat/karar Bakanlık tarafından yayımlanabilir.

(4) Üçüncü fıkrada belirtilen uygulama mevzuatının/kararının yayımına kadar, onay kuruluşu, talep edilen muafiyetin kapsadığı araç tipi ile ilgili, sadece ülke sınırları dâhilinde geçerli olan geçici AB tip onayı verebilir. Onay kuruluşu, ikinci fıkrada belirtilen bilgileri içeren bir dosya yardımıyla konuyu talep edilmesi halinde Komisyona bildirebilir. AB tip onayının geçici niteliği ve sınırlı bölgesel geçerliliği AB tip onayının ve uygunluk belgesinin başlığında açıkça belirtilir.

(5) Onay kuruluşu, üye ülkelerin verdiği dördüncü fıkrada belirtilen geçici onayı geçerli kabul edebilir.

(6) Uygun olduğunda, üçüncü fıkrada belirtilen uygulama mevzuatı/kararı, onayların kapsadığı azami araç sayısı ile ilgili olarak herhangi bir kısıtlamaya tabi olup olmadıklarını belirtir. Her durumda, bu madde kapsamındaki AB tip onayı asgari otuz altı ay geçerlidir.

(7) Verilen geçici onayın geçersiz olmasına neden olacak üçüncü fıkrada belirtilen uygulama mevzuatının/kararının Bakanlık tarafından yayımlanması durumunda, onay kuruluşu, geçici AB tip onayının uygulama mevzuatının/kararının yayımından sonra altı ay içerisinde iptal edileceğini dördüncü fıkrada belirtilen geçici AB tip onayının sahibine bildirir. Ancak, geçersiz olması öncesinde geçici AB tip onayına uygun olarak imal edilmiş olan araçlar piyasaya arz edilebilir, tescil edilebilir ya da hizmete girebilir.

Mevzuatın uyarlanması

MADDE 40 – (1) Onay kuruluşu, Komisyon tarafından verilen yetkiye tabi olmak kaydıyla, 39 uncu madde uyarınca bir AB tip onayının verilmesine izin verdiğinde, ilgili mevzuatın en son teknolojik gelişmelere uyarlanması amacıyla gerekli olan işlemleri gerçekleştirebilir. 39 uncu madde kapsamındaki muafiyetin BM/AEK Regülasyonları kapsamında olması durumunda, Komisyonun 1958 Cenevre Andlaşması kapsamında izlenen işleme uygun olarak ilgili BM/AEK Regülasyonunda önerdiği değişiklik BM/AEK’de yayımlandığında, Türkiye’nin taraf olduğu BM/AEK Regülasyonunun değişikliği Türkiye’de de uygulanır.

(2) İlgili mevzuatın değiştirilmesi halinde, 39 uncu maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen uygulama mevzuatı/kararı üzerindeki her türlü kısıtlama kaldırılır.

(3) Bu maddenin birinci fıkrasında belirtilen mevzuatın uyarlanması için gerekli olan adımların atılmadığı durumda, onay kuruluşu muafiyetin geçerlilik süresini uzatabilir.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Küçük Seriler Halinde Üretilen Araçlar

Küçük seriler halinde üretilen araçların AB tip onayı

MADDE 41 – (1) İmalatçının talebine istinaden ve Ek V Bölüm A’daki 1 inci maddede belirtilen M, N ve O araç kategorilerine ilişkin sayısal yıllık limitler dâhilinde, asgari Ek II Bölüm I İlave 1’de ortaya koyulan teknik gereklilikleri karşılayan ve küçük seriler halinde üretilen araç tipine AB tip onayı verilebilir.

(2) Birinci fıkra özel amaçlı araçlar için geçerli değildir.

(3) Küçük seriler halinde üretilen araçlara ilişkin AB tip onayı belgesine, en azından AB tip onayını vermiş olan ülkenin tanınmasına ve araç, sistem, aksam ya da ayrı teknik ünitenin uyduğu gerekliliklerin tanınmasına olanak sağlayacak uyumlaştırılmış numaralandırma sistemi uyarınca özgün bir numara verilir.

(4) Küçük seriler halinde üretilen araçlar açısından AB tip onayına ilişkin şablon ve numaralandırma sistemini ortaya koyan uygulama mevzuatının/kararının AB’de yayımlanması halinde bu mevzuat/karar Bakanlık tarafından yayımlanabilir.

(5) M, N ve O araç kategorilerine ilişkin teknik gereklilikleri ortaya koyan Ek II Bölüm I İlave 1’i ve sayısal yıllık limitler ile ilgili Ek V Bölüm A’daki 1 inci maddeyi değiştiren mevzuatı 82 nci maddeye uygun olarak oluşturmak ve kabul etmek üzere Türkiye’de Bakanlık yetkilidir.

Küçük seriler halinde üretilen araçların ulusal tip onayı

MADDE 42 – (1) İmalatçılar Ek V Bölüm A’daki 2 nci maddede belirtilen sayısal yıllık limitler dâhilinde küçük seriler halinde üretilen araçların ulusal tip onayları için başvuru yapabilir. Bu limitler, onay verilen yıl içerisinde her bir ülkenin ve Türkiye’nin piyasasındaki onaylı araçların piyasada bulundurulması, tescili ya da hizmete girmesi konusunda uygulanır.

(2) Onay kuruluşu, ilgili alternatif gerekliliklerin ortaya konulması kaydıyla, birinci fıkrada belirtilen herhangi bir araç tipini bu Yönetmeliğin bir ya da daha fazla gerekliliğine ya da Ek II’de sıralanan mevzuatta ortaya koyulan gerekliliklerin bir ya da daha fazlasına uygun olma yükümlülüğünden muaf tutabilir.

(3) Küçük seriler halinde üretilen araçların ulusal tip onayı için, onay kuruluşu Ek II’de listelenen mevzuat uyarınca tip onayı almış olan sistemleri, aksamaları ve ayrı teknik üniteleri kabul eder.

(4) Küçük seriler halinde üretilen araçların ulusal tip onayı belgesine, en azından tip onayını vermiş olan ülkenin tanınmasına ve ulusal küçük seri onayı olarak nitelendirilmesine olanak sağlayacak uyumlaştırılmış numaralandırma sistemi uyarınca özgün bir numara verilir.

(5) Ulusal küçük seri araç tip onayı belgesi başlığını taşıyacak ve küçük seriler halinde üretilen araçların ulusal tip onayı belgesine ilişkin şablonu ve uyumlaştırılmış numaralandırma sistemini ortaya koyan ve bu maddenin ikinci fıkrası uyarınca verilen muafiyetlerin içeriğini ve niteliğini belirten uygulama mevzuatının/kararının AB’de yayımlanması halinde bu mevzuat/karar Bakanlık tarafından yayımlanabilir.

Küçük seriler halinde üretilen araçların ulusal tip onayının geçerliliği

MADDE 43 – (1) Küçük seriler halinde üretilen araçların ulusal tip onayının geçerliliği söz konusu tip onayını vermiş olan ülkenin sınırları ile kısıtlıdır.

(2) İmalatçının talebine istinaden, onay kuruluşu 26 ncı maddenin dördüncü fıkrasında belirtilen bilgi paketinin ilgili kısımları dâhil olmak üzere ulusal tip onayı belgesinin kopyasını imalatçı tarafından seçilen ülkenin onay kuruluşlarına taahhütlü posta ya da elektronik posta vasıtasıyla gönderir.

(3) Bir üye ülkenin onay kuruluşundan ekleriyle birlikte tip onayı belgesinin bir nüshasını alan onay kuruluşu, araç tipinin onaylandığı ulusal teknik gerekliliklerin kendi teknik gerekliliklerine uygun olmadığı konusunda makul gerekçe bulunmadığı sürece, ulusal tip onayını kabul eder.

(4) İkinci fıkrada belirtilen belgelerin teslim alınmasından sonra iki ay içerisinde, onay kuruluşu ulusal tip onayını vermiş olan onay kuruluşuna tip onayını kabul edip etmeme yönündeki kararını bildirir. İki aylık süre içerisinde belirtilen türde hiçbir kararın bildirilmediği durumda, ulusal tip onayı kabul edilmiş sayılır.

(5) Küçük seriler halinde üretilen ulusal tip onayına sahip olan bir aracı başka bir ülkede piyasaya arz etmek, tescil etmek ya da hizmete girmesini isteyen bir başvuru sahibinin talebine istinaden, küçük seriler halinde üretilmiş olan araçların ulusal tip onayını vermiş olan onay kuruluşu, bilgi paketinin ilgili kısımları dâhil olmak üzere tip onayı belgesinin bir kopyasını diğer ülke onay kuruluşuna temin eder. Onay kuruluşu, araç tipinin onaylandığı ulusal teknik gerekliliklerin kendi teknik gerekliliklerine uygun olmadığı konusunda makul gerekçe bulunmadığı sürece, yukarıda belirtilen aracın piyasaya arz edilmesi, tescil edilmesi ya da hizmete girmesine izin verir.

DOKUZUNCU BÖLÜM

Münferit Araç Onayları

AB münferit araç onayları

MADDE 44 – (1) Ek II Bölüm III’te yer alan özel amaçlı araçlar veya Ek II Bölüm I İlave 2’de ortaya koyulan gerekliliklere uyan bir araç için AB münferit araç onayı verilir. Bu madde ve 45 ila 47 nci maddeler tamamlanmamış araçlar için geçerli değildir.

(2) AB münferit araç onayına ilişkin başvuru aracın sahibi, imalatçısı, imalatçının temsilcisi ya da ithalatçısı tarafından yapılır.

(3) Onay kuruluşu aracın birinci fıkrada belirtilen gerekliliklere uyup uymadığını tespit etmek amacıyla tahribatlı testler yapmaz; ancak, bunun yerine bu amaçla başvuru sahibi tarafından temin edilen ilgili bilgileri kullanır.

(4) AB münferit araç onay belgesine, en azından AB münferit araç onayını vermiş olan ülkenin tanınmasına olanak sağlayacak uyumlaştırılmış numaralandırma sistemi uyarınca özgün bir numara verilir.

(5) AB münferit araç onay belgelerinin şablonunu ve numaralandırma sistemini ortaya koyan uygulama mevzuatının/kararının AB’de yayımlanması halinde bu mevzuat/karar Bakanlık tarafından yayımlanabilir.

(6) Onay kuruluşu geçerli AB münferit araç onay belgesine sahip olan araçların piyasaya arz edilmesine, tescil edilmesine ya da hizmete girmesine izin verir.

(7) M, N ve O kategorisindeki araçlar için teknik gereklilikleri ortaya koyan Ek II Bölüm I’de değişiklik yapan mevzuatı 82 nci maddeye uygun olarak oluşturmak ve kabul etmek üzere Türkiye’de Bakanlık yetkilidir.

Ulusal münferit araç onayları

MADDE 45 – (1) Onay kuruluşu, ilgili alternatif gereklilikler uygulanmış olması kaydıyla, özgün olsun ya da olmasın, ilgili bir aracı bu Yönetmeliğin gerekliliklerinin bir ya da daha fazlasına ya da Ek II’de listelenen mevzuatta ortaya koyulan gerekliliklerin bir ya da daha fazlasına uyma yükümlülüğünden muaf tutmaya karar verebilir.

(2) Ulusal münferit araç onayına ilişkin başvuru aracın sahibi, imalatçısı, imalatçının temsilcisi ya da ithalatçısı tarafından yapılır.

(3) Onay kuruluşu aracın birinci fıkrada belirtilen alternatif gerekliliklere uyup uymadığını belirlemek için tahribatlı testler yapmaz; ancak, bunun yerine bu amaçla başvuru sahibi tarafından temin edilen ilgili bilgileri kullanır.

(4) Ulusal münferit araç onayının amaçları doğrultusunda, onay kuruluşu Ek II’de listelenen düzenleyici mevzuat uyarınca tip onayı almış olan sistemleri, aksamaları ve ayrı teknik üniteleri kabul eder.

(5) Onay kuruluşu, aracın başvuruda belirtilen bilgilere uygun olduğu ve ilgili alternatif gereklilikleri sağladığı durumda gecikmeye mahal vermeksizin ulusal münferit araç onay belgesini düzenler.

(6) Ulusal münferit araç onay belgesine, en azından onayı vermiş olan ülkenin tanınmasına ve aracın uyduğu gerekliliklerin tanınmasına olanak sağlayacak uyumlaştırılmış numaralandırma sistemi uyarınca özgün bir numara verilir.

(7) Ulusal münferit araç onay belgesinin şablonunu ve numaralandırma sistemini ortaya koyan uygulama mevzuatının/kararının AB’de yayımlanması halinde bu mevzuat/karar Bakanlık tarafından yayımlanabilir. Uygulama mevzuatı/kararı yayımlanana kadar ulusal münferit araç onay belgelerinin formatını onay kuruluşu belirleyebilir.

Ulusal münferit araç onaylarının geçerliliği

MADDE 46 – (1) Ulusal münferit araç onayının geçerliliği münferit araç onayını veren ülkenin sınırları ile kısıtlıdır.

(2) Ulusal münferit araç onayı olan bir aracı başka bir ülkede piyasada bulundurmamak, tescil etmek ya da hizmete girmesini isteyen bir başvuru sahibinin talebine istinaden, onayı vermiş olan onay kuruluşu aracın onayının dayandığı teknik gerekliliklere ilişkin beyanı sağlar.

(3) Onay kuruluşu, başka bir ülkenin 45 inci madde uyarınca ulusal münferit araç onayı vermiş olduğu bir aracı kendi sınırları dâhilinde piyasada bulundurulmasına, tescil edilmesine ya da hizmete girmesine, aracın onayının dayandığı ilgili alternatif gerekliliklerin kendi gereklilikleri ile eşdeğer olmadığı ya da aracın belirtilen gerekliliklere uymadığı konusunda makul gerekçeleri olmadığı sürece, izin verir. Bu madde, bu Yönetmeliğe uygun olarak onaylanmış ve ilk tescilinden veya hizmete girmesinden önce değiştirilmiş araçlar için de uygulanır.

Özel hükümler

MADDE 47 – (1) 44 üncü ve 45 inci maddelerde belirtilen prosedürler, çok aşamalı olarak imal edilmiş ilgili bir araç için geçerli olabilir.

(2) 44 üncü ve 45 inci maddelerde belirtilen prosedürler, çok aşamalı tip onayının normal sıralaması dâhilinde bir ara aşamanın yerini alamaz ve bir aracın ilk aşamasını onaylamak amacıyla uygulanamaz.

ONUNCU BÖLÜM

Piyasada Bulundurma, Tescil Etme veya Hizmete Girme

Seri sonu araçlar dışındaki araçların piyasada bulundurulması, tescili ya da hizmete girmesi

MADDE 48 – (1) 51 inci, 52 nci ve 53 üncü madde hükümleri saklı kalmak kaydıyla, komple araç tip onayının zorunlu olduğu ya da imalatçının tip onayı aldığı araçlar, 36 ncı ve 37 nci maddeler uyarınca düzenlenen geçerli uygunluk belgesi eşliğinde olmaları halinde piyasada bulundurulabilir, tescil edilebilir ya da hizmete girebilir. Tamamlanmamış araçların tescili ve hizmete girişi, araçlar tamamlanmamış kaldığı sürece reddedilebilir. Tamamlanmamış araçların tescili ve hizmete girişi, 49 uncu madde başvurusundan kaçınmak amacıyla kullanılamaz.

(2) Aynı yıl içerisinde piyasada bulundurulan, tescil edilen ya da hizmete giren küçük seriler halinde üretilmiş olan araçların sayısı Ek V’te belirtilen sayısal yıllık limitleri aşamaz.

Seri sonu araçların piyasada bulundurulması, tescili ya da hizmete girmesi

MADDE 49 – (1) Ek V Bölüm B’de belirtilen sınırlamalara tabi olmak üzere ve ikinci fıkrada belirtilen sınırlı süreler içerisinde, onay kuruluşu geçerliliğini yitirmiş AB tip onayına sahip araçların piyasada bulundurulması, tescili ya da hizmete girmesine izin verebilir ve kayıt altına alabilir. Söz konusu durum sadece, üretildikleri an itibarıyla geçerli AB tip onayına sahip olan ve AB tip onayının geçerliliğini kaybetmesinden önce Türkiye veya AB sınırları dâhilinde tescil edilmemiş ya da hizmete girmemiş olan araçlar için geçerlidir.

(2) Birinci fıkra, tam araçlar için AB tip onayının geçerliliğinin bittiği tarihten itibaren on iki aylık bir dönemde ve tamamlanmış araçlar için belirtilen tarihten itibaren on sekiz aylık bir dönemde uygulanır.

(3) Birinci fıkradan faydalanmak isteyen bir imalatçı söz konusu araçların tescil edilebilmesi ya da hizmete girebilmesi için onay kuruluşuna talepte bulunur. Talep söz konusu araçların yeni teknik gerekliliklere uymasını engelleyen her türlü teknik ya da ekonomik sebebi belirtir. Onay kuruluşu, bu talebi izleyen üç ay içerisinde söz konusu araç tipinin tescil edilip edilmemesine ve tescil edilecekse ne kadar adedinin tescil edileceğine karar verir.

(4) Onay kuruluşu, bu maddede belirtilen prosedür çerçevesi tescil edilecek veya hizmete girecek araç sayısının etkin bir şekilde izlenmesini sağlamak için uygun tedbirler alır.

Aksam ve ayrı teknik ünitelerin piyasada bulundurulması ya da hizmete girmesi

MADDE 50 – (1) Satış sonrası hizmetler için kullanılanlar da dâhil olmak üzere aksamlar ve ayrı teknik üniteler sadece Ek II’de listelenen mevzuat gerekliliklerine uygun olmaları ve 38 inci madde uyarınca işaretli olmaları halinde piyasada bulundurulabilir ya da hizmete girebilir.

(2) Birinci fıkra, bu Yönetmeliğin kapsamadığı araçlar için özel olarak tasarlanmış ya da üretilmiş olan aksamlar ya da ayrı teknik üniteler için geçerli değildir.

(3) Onay kuruluşu, 39 uncu madde kapsamında muaf tutulan ya da 41 inci, 42 nci, 44 üncü ve 45 inci maddeler kapsamında verilen onayların kapsadığı araçlarda kullanılan aksam ya da ayrı teknik ünitelerin piyasada bulundurulmasına ya da hizmete girmesine izin verebilir.

(4) Onay kuruluşu; piyasada bulundurulduğu, tescil edildiği ya da hizmete girdiği tarihte bu Yönetmelik ya da 28/6/2009 tarihli ve 27272 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Motorlu Araçlar ve Römorkları Tip Onayı Yönetmeliği

(2007/46/AT) kapsamında tip onayı alınması zorunlu olmayan araçlarda kullanılan aksam veya ayrı teknik ünitelerin piyasada bulundurulmasına ya da hizmete girmesine izin verebilir.

(5) Onay kuruluşu; tip onayının ilk kez verildiği tarihte geçerli olan ilgili mevzuata ilişkin gerekliliklere uygun ve Ek II'de listelenen ilgili mevzuata ilişkin gerekliliklerin uygulamaya girmesinden önce tip onayı verilmiş araçlarda kullanılan yedek parçalar ile ayrı teknik ünitelerin piyasada bulundurulmasına ya da hizmete girmesine izin verebilir.

ON BİRİNCİ BÖLÜM

Koruma Hükümleri

Ciddi risk ya da uygunsuzluk teşkil ettiğinden şüphe duyulan araç, sistem, aksam ve ayrı teknik ünitelere ilişkin ulusal değerlendirme

MADDE 51 – (1) Piyasa gözetimi ve denetimi faaliyetlerine, onay kuruluşu ya da imalatçı tarafından temin edilen bilgilere ya da şikâyetlere dayanarak bir araç, sistem, aksam ya da ayrı teknik ünitenin kişilerin sağlık ya da güvenliği ya da bu Yönetmeliğin kapsadığı kamu yararının korunmasına ilişkin diğer yönler açısından ciddi risk teşkil ettiği ya da bu Yönetmelikte ortaya koyulan gerekliliklere uymadığı kanaatine varılması için yeterli neden olduğu durumda, piyasa gözetimi ve denetimi kuruluşu ilgili aracı, sistemi ya da ayrı teknik üniteyi bu Yönetmelikte ortaya koyulan ilgili gerekliliklere göre değerlendirir. İlgili iktisadi işletmeciler ve onay kuruluşu, 31 inci madde uyarınca yapılan kontroller ve gerçekleştirilen testlerin sonuçlarının iletilmesi de dâhil olmak üzere piyasa gözetimi ve denetimi kuruluşu ile tam olarak iş birliği yapar. 4703 sayılı Kanun, Ürünlerin Piyasa Gözetimi ve Denetimine Dair Yönetmelik, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Piyasa Gözetimi ve Denetimi Yönetmeliği, Otomotiv Ürünlerine İlişkin Piyasa Gözetimi ve Denetimi Yönetmeliği hükümleri ilgili aracın, sistemin, aksamın ya da ayrı teknik ünitenin risk değerlendirmesi açısından uygulanır.

Ciddi risk ya da uygunsuzluk teşkil eden araç, sistem, aksam ve ayrı teknik üniteleri ele alan ulusal prosedürler

MADDE 52 – (1) 51 inci madde uyarınca değerlendirmenin yapılması sonrasında, piyasa gözetimi ve denetimi kuruluşu tarafından bir aracın, sistemin, aksamın ya da ayrı teknik ünitenin kişilerin sağlığı ya da güvenliği ya da bu Yönetmeliğin kapsadığı kamu yararının korunmasına ilişkin diğer yönler açısından ciddi risk teşkil ettiğinin tespit edilmesi durumunda, söz konusu kuruluş gecikmeye mahal vermeksizin iktisadi işletmeciden ilgili aracın, sistemin, aksamın ya da ayrı teknik ünitenin, piyasaya arz edilmesi, tescil edilmesi ya da hizmete girmesi durumunda artık belirtilen riski teşkil etmemesini sağlamak amacıyla her türlü uygun düzeltici önlemleri gecikmeye mahal vermeksizin almasını sağlar.

(2) 51 inci madde uyarınca değerlendirmenin yapılması sonrasında, piyasa gözetimi ve denetimi kuruluşu tarafından bir aracın, sistemin, aksamın ya da ayrı teknik ünitenin bu Yönetmeliğe uygun olmadığını ancak birinci fıkrada belirtilen ciddi riski teşkil etmediğinin tespit edilmesi durumunda, söz konusu kuruluş gecikmeye mahal vermeksizin iktisadi işletmecinin ilgili aracın, sistemin, aksamın ya da ayrı teknik ünitenin uyumlu hale getirilmesi amacıyla makul süre içerisinde her türlü uygun düzeltici önlemleri almasını sağlar. Yukarıda belirtilen süre, ilgili aracın, sistemin, aksamın ya da ayrı teknik ünitenin piyasaya arz edildiğinde, tescil edildiğinde ya da hizmete girdiğinde uyumlu olmasını sağlamak amacıyla uygunsuzluğun ciddiyeti ile orantılı olabilir. İktisadi işletmeciler, 13 ila 21 inci maddelerde belirtilen yükümlülükler uyarınca, ülke sınırları dâhilinde piyasa sürmüş, tescil etmiş ya da hizmete girmesini sağlamış oldukları tüm araç, sistem, aksam ya da ayrı teknik ünite ile ilgili her türlü uygun düzeltici önlemlerin alınmasını sağlar.

(3) İktisadi işletmecilerin birinci veya ikinci fıkralarda belirtilen ilgili süre içerisinde yeterli düzeltici önlemleri almadığı ya da mevcut riskin hızlı eylem gerektirdiği durumda, piyasa gözetimi ve denetimi kuruluşu ilgili araç, sistem, aksam ya da ayrı teknik ünitelerin piyasada bulundurulması, tescili ya da hizmete girmesini yasaklamak ya da kısıtlamak ya da bu araçları, sistemleri, aksamları ya da ayrı teknik üniteleri piyasadan toplatmak ya da geri çağırarak amacıyla her türlü uygun önlemleri alır. 4703 sayılı Kanun, Ürünlerin Piyasa Gözetimi ve Denetimine Dair Yönetmelik, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Piyasa Gözetimi ve Denetimi Yönetmeliği, Otomotiv Ürünlerine İlişkin Piyasa Gözetimi ve Denetimi Yönetmeliği hükümleri bu fıkrada belirtilen önlemler için uygulanır.

(4) Bu madde kapsamında uygulama mevzuatının/kararının AB'de yayımlanması halinde bu mevzuat/karar Bakanlık tarafından yayımlanabilir.

Düzeltilici ve kısıtlayıcı önlemler

MADDE 53 – (1) 52 nci madde uyarınca düzeltici ya da kısıtlayıcı önlemler alan piyasa gözetimi ve denetimi kuruluşu, ICSMS vasıtasıyla Komisyonu ve üye ülkeleri bilgilendirebilir. Belirtilen kuruluş aynı zamanda ilgili onayı veren onay kuruluşunu da kendi bulguları hakkında bilgilendirebilir. Temin edilen bilgiler, özellikle ilgili araç, sistem, aksam ya da ayrı teknik ünitenin menşeinin, mevcut iddia edilen uygunsuzluk ile riskin niteliğinin, alınan ulusal düzeltici ve kısıtlayıcı önlemlerin süresi ile iktisadi işletmeciler tarafından ileri sürülen savlar ile ilgili gerekli veriler olmak üzere mevcut tüm detayları içerir.

(2) Düzeltilici ya da kısıtlayıcı önlem alan piyasa gözetimi ve denetimi kuruluşu aynı zamanda riskin ya da uygunsuzluğun aşağıda belirtilen hususlardan dolayı olup olmadığını da belirtir:

a) Araç, sistem, aksam ya da ayrı teknik ünitenin kişilerin sağlık ya da güvenliği, çevrenin korunması ya da bu Yönetmeliğin kapsadığı kamu yararının korunmasına ilişkin diğer yönlerle ilgili gereklilikleri karşılamaması.

b) Ek II'de listelenen ilgili düzenleyici mevzuata göre eksiklikler.

(3) Düzeltici ya da kısıtlayıcı önlemlerin alınması durumunda piyasa gözetimi ve denetimi kuruluşu, birinci fıkrada belirtilen bildirimden sonra bir ay içerisinde, kabul etmiş olduğu her türlü düzeltici ya da kısıtlayıcı önlem ile ilgili araç, sistem, aksam ya da ayrı teknik ünitenin uygunsuzluğu ve riski ile alakalı kullanımlarına sunulmuş olan her türlü bilgi yanında, bildirilen önlem ile ilgili fikir uyuşmazlığı olması halinde itirazlarını Komisyona ve üye ülkelere bildirebilir.

(4) Birinci fıkrada belirtilen bildirimden sonraki bir ay içerisinde, bildirilen ulusal önlem konusunda diğer ülkeler ya da Komisyon tarafından herhangi bir itirazda bulunulmaması halinde, yukarıda belirtilen önlemin doğrulandığı kabul edilir. Ülkeler ilgili araç, sistem, aksam ya da ayrı teknik ünite ile ilgili olarak kendi sınırları dâhilinde gecikmeye mahal vermeksizin benzer düzeltici ya da kısıtlayıcı önlemlerin alınmasını sağlar.

(5) Birinci fıkrada belirtilen bildirimden sonraki bir ay içerisinde, bildirilen ulusal önlem konusunda diğer ülkelerin ya da Komisyonun itirazda bulunduğu durumda ya da bildirilen ulusal önlemin ilgili mevzuata aykırı olduğunun belirlendiği durumda, ilgili piyasa gözetimi ve denetimi kuruluşu, ilgili iktisadi işletmeci ya da operatörlerle konu istişare edilebilir. Söz konusu istişareye dayanarak, bu kapsamda uygulama mevzuatının/kararının AB'de yayımlanması halinde bu mevzuat/karar Bakanlık tarafından yayımlanabilir. Bu husus konusunda ilgili iktisadi işletmeci ya da operatörler bilgilendirilebilir. Bildirilen ulusal önlemin gerekçesinin olmadığı düşünüldüğü durumda, bu fıkrada belirtilen mevzuat uyarınca önlem, geri çekilebilir ya da kabul edilebilir.

(6) 9 uncu madde uyarınca testler ile incelemelerin Komisyon tarafından gerçekleştirildiği ve Komisyonun düzeltici ya da kısıtlayıcı önlemin gerekli olduğunu tespit ettiği durumda, Komisyon ilgili iktisadi işletmeci ya da operatörlerle konuyu istişare edebilir. Söz konusu istişareye dayanarak, bu kapsamda uygulama mevzuatının/kararının AB'de yayımlanması halinde bu mevzuat/karar Bakanlık tarafından yayımlanabilir.

(7) Risk ya da uygunsuzluğun Ek II'de listelenen mevzuatta yer alan eksikliklere atfedildiği durumda, aşağıda belirtilen şekilde önlem alınabilir:

a) Bu Yönetmelik uyarınca kabul edilen mevzuat veya uygulama mevzuatı söz konusu ise Komisyonun bu konuda yaptığı değişikliklere müteakip ulusal mevzuatta gerekli değişiklikler yapılabilir.

b) BM/AEK Regülasyonları söz konusu ise, Komisyonun 1958 Cenevre Andlaşmasındaki geçerli prosedür doğrultusunda ilgili BM/AEK Regülasyonlarında yapılmasını önerdiği gerekli değişiklikler BM/AEK'da yayımlandığında, Türkiye'nin taraf olduğu BM/AEK Regülasyonundaki bu değişiklikler Türkiye'de de uygulanır.

(8) Düzeltici önlemin bu madde uyarınca gerekçesinin olduğu ya da önlemin beşinci veya altıncı fıkralarda belirtilen mevzuata tabi olduğu durumda, belirtilen önlem etkilenen araçların sahiplerinin ücretsiz olarak kullanımına sunulur. Düzeltici önlemin kabul edilmesi öncesinde tamirat giderlerinin araç sahibince gerçekleştirildiği durumda, imalatçı bu tamiratların tutarını belirtilen düzeltici önlemin gerektirdiği tamiratların maliyeti oranında geri öder.

Uygun olmayan AB tip onayı

MADDE 54 – (1) Onay kuruluşunun verilmiş olan bir tip onayının bu Yönetmeliğe uymadığını tespit etmesi halinde, belirtilen kuruluş, onayı tanımayı reddeder.

(2) Onay kuruluşu verdiği reddi AB tip onayını vermiş olan onay kuruluşuna, üye ülkelerin onay kuruluşlarına ve Komisyona bildirir. Bildirimden sonraki bir ay içerisinde, tip onayının uygunsuzluğunun AB tip onayını vermiş olan onay kuruluşu tarafından teyit edildiği durumda, söz konusu onay kuruluşu tip onayını geri çeker.

(3) İkinci fıkrada belirtilen bildirimden sonraki bir ay içerisinde, AB tip onayını vermiş olan onay kuruluşu tarafından bir itirazda bulunulursa, Bakanlık veya Komisyon, özellikle tip onayını vermiş olan onay kuruluşu ve ilgili iktisadi işletmeci olmak üzere üye ülkelerle konuyu istişare edebilir.

(4) Üçüncü fıkrada belirtilen istişareye dayanarak, bu kapsamda uygulama mevzuatının/kararının AB'de yayımlanması halinde bu mevzuat/karar Bakanlık tarafından yayımlanabilir. Bakanlık bu durumu ilgili iktisadi işletmecilere bildirir.

(5) 9 uncu madde uyarınca testler ile incelemelerin Komisyon tarafından gerçekleştirildiği ve Komisyonun verilmiş olan tip onayının bu Yönetmeliğe uygun olmadığını tespit ettiği durumda Komisyon, özellikle tip onayını vermiş olan onay kuruluşu ve ilgili iktisadi işletmeci olmak üzere üye ülkelerle konuyu istişare edebilir. Söz konusu istişareye dayanarak, birinci fıkrada belirtilen tip onayının tanınmasının reddedilmesi hakkında karar vermeye yönelik uygulama mevzuatının/kararının AB'de yayımlanması halinde bu mevzuat/karar Bakanlık tarafından yayımlanabilir.

(6) 51 inci, 52 nci ve 53 üncü maddeler uygun olmayan tip onayına konu olan ve hali hazırda piyasada bulundurulmuş araç, sistem, aksam ve ayrı teknik üniteler için geçerlidir.

Zorunlu sistemlerin düzgün işleyişi açısından ciddi risk teşkil edebilecek parça ya da ekipmanların piyasaya arzı ve hizmete girmesi

MADDE 55 – (1) Aracın güvenliği ya da çevresel performansı açısından zorunlu olan sistemlerin düzgün çalışması açısından ciddi risk teşkil eden parça ya da ekipmanlar, 56 ncı madde uyarınca onay kuruluşu tarafından izin verilmediği sürece piyasaya arz edilemez, hizmete giremez ve yasaklanır.

(2) Bu izin, yalnızca dördüncü fıkrada belirtilen listede yer alan sınırlı sayıda parça veya ekipman için geçerlidir.

(3) Birinci fıkrada belirtilen parçalar ile ekipmanların onaylanmasına ilişkin gereklilikleri ortaya koyan mevzuatı 82 nci maddeye uygun olarak oluşturmak ve kabul etmek üzere Türkiye’de Bakanlık yetkilidir. Söz konusu gereklilikler Ek II’de listelenen mevzuatlara dayanabilir ya da uygun olduğu durumda, parçalar ya da ekipmanların çevresel ya da güvenlik performansının orijinal parçalar ya da ekipmanlara göre karşılaştırmasından oluşabilir. Her iki durumda da gereklilikler, parçaların ya da ekipmanların aracın güvenliği ya da çevresel performansı açısından zorunlu olan sistemlerin işleyişini zayıflatamaz.

(4) Aşağıdaki hususların değerlendirilmesine dayanan parçalara ya da ekipmanlara ilişkin listeyi ortaya koyarak ve güncelleyerek teknik ve düzenleyici gelişmeleri hesaba katmak amacıyla Ek VI’yı değiştiren mevzuatı 82 nci maddeye uygun olarak oluşturmak ve kabul etmek üzere Türkiye’de Bakanlık yetkilidir:

a) Söz konusu parçalar ya da ekipmanların takıldığı araçların güvenliği ya da çevresel performansı açısından ciddi risk teşkil etmeleri.

b) 56 ncı maddenin birinci fıkrası kapsamında parçalara ya da ekipmanlara ilişkin muhtemel onayın tüketiciler ve satış sonrası parça imalatçıları üzerindeki potansiyel etkisi.

(5) Tip onayının birinci fıkrada belirtilen ciddi risk hususlarını barındırmaması halinde, birinci fıkrada orijinal parçalar ya da ekipmanlar ile Ek II’de listelenen mevzuat uyarınca tip onayı almış olan bir sisteme ait olan parçalar ve ekipmanlar için uygulanmaz. Bu maddenin amaçları doğrultusunda, orijinal parça veya ekipman, söz konusu aracın montajı için araç imalatçısı tarafından sağlanan spesifikasyon ve üretim standartlarına göre üretilmiş parçalar veya ekipmanlar anlamına gelir.

(6) Birinci fıkrada özellikle yarış araçları için üretilmiş olan parçalar ya da ekipmanlar için uygulanmaz. Hem yarış esnasında hem de karayolu üzerinde kullanılan ve Ek VI’da listelenen parça ya da ekipmanlar, üçüncü fıkrada belirtilen mevzuatta ortaya koyulan ve Bakanlık tarafından geçmişte onaylanmış olan gerekliliklere uymaları halinde sadece kamuya ait karayollarında kullanım için tasarılan araçlar üzerinde de kullanılabilir. Belirtilen onayları verip vermeme konusunda karar vermeye yönelik uygulama mevzuatının/kararının AB’de yayımlanması halinde bu mevzuat/karar Bakanlık tarafından yayımlanabilir.

Zorunlu sistemlerin düzgün işleyişi açısından ciddi risk teşkil edebilen parça ya da ekipmanlara ilişkin ilgili gereklilikler

MADDE 56 – (1) Parça ya da ekipman imalatçısı, teknik servis tarafından düzenlenmiş ve onay talep edilen parça ya da ekipmanların 55 inci maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen gerekliliklere uyduğunu tasdik eden bir test raporunu içeren başvuruyu onay kuruluşuna sunarak 55 inci maddenin birinci fıkrasında belirtilen izin için başvuruda bulunabilir. Belirtilen imalatçı her bir parça ya da ekipman tipi için yalnızca bir başvuruyu sadece bir onay kuruluşuna yapabilir.

(2) Onaya ilişkin başvuru parça ya da ekipman imalatçısına ilişkin detayları, parçaların ya da ekipmanların tanıtım ve parça numaralarını, araç imalatçısının adını, aracın tipini ve uygulanabildiği durumda, parçaların ya da ekipmanların takılacağı aracın tanınmasına olanak sağlayan diğer bilgileri ve imalat yılını içerir. Onay kuruluşu, birinci fıkrada belirtilen test raporunu göz önünde bulundurarak, söz konusu parçalar ya da ekipmanların 55 inci maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen gerekliliklere uyduğunu tespit ettiği durumda, parçaların ya da ekipmanların piyasaya arz edilmesine ve hizmete girmesine izin verir. Onay kuruluşu gecikmeye mahal vermeksizin izin belgesini imalatçıya hitaben düzenler. Söz konusu izin belgesine ilişkin şablonu ve numaralandırma sistemini ortaya koyan uygulama mevzuatının/kararının AB’de yayımlanması halinde bu mevzuat/karar Bakanlık tarafından yayımlanabilir.

(3) İmalatçı onayın verildiği şartları etkileyen her türlü değişikliği gecikmeye mahal vermeksizin onayı vermiş olan onay kuruluşuna bildirir. Söz konusu onay kuruluşu iznin gözden geçirilip geçirilmeyeceğine ya da yeniden düzenlenip düzenlenmeyeceğine ya da ilâve testlerin gerekli olup olmadığına karar verir. İmalatçı parça ya da ekipmanların onay verilmiş olan şartlar altında üretilmesini ve üretilmeye devam etmesini sağlar.

(4) Herhangi bir onay düzenlenmeden önce, onay kuruluşu üretimin uygunluğuna ilişkin etkin kontrolü sağlamak amacıyla düzenlemelerin ve prosedürlerin varlığını doğrular. Onay kuruluşunun onayın düzenlemesine ilişkin şartların artık yerine getirilmediğini tespit etmesi halinde, söz konusu kuruluş imalatçının parçaları ya da ekipmanları uygun hale getirmesini sağlamak için gerekli önlemleri almasını ister. Gerekli görüldüğü durumlarda, onayı geri çeker.

(5) Başka bir onay kuruluşunun talebine istinaden, onayı vermiş olan onay kuruluşu söz konusu talebin teslim alınmasını takip eden bir ay içerisinde, AB’nin ortak güvenli elektronik bilgi alışveriş sistemi vasıtasıyla düzenlenen onay belgesinin ekleri ile birlikte bir kopyasını onay kuruluşuna gönderebilir.

(6) Başka bir onay kuruluşu tarafından düzenlenmiş olan onayla mutabık olmayan onay kuruluşu mutabık olmaması ile ilgili gerekçeleri Komisyona sunar. Uyuşmazlığı çözmek amacıyla uygun önlemler alınır. Bununla birlikte, gerekli olduğunda ve ilgili onay kuruluşları ile istişare etikten sonra, onayın geri çekilmesini gerektiren uygulama mevzuatının/kararının AB’de yayımlanması halinde bu mevzuat/karar Bakanlık tarafından yayımlanabilir.

(7) 55 inci maddenin dördüncü fıkrasında belirtilen liste oluşturulana kadar onay kuruluşu, araç ya da çevresel performans açısından sistemlerin düzgün işleyişini etkileyebilecek olan parçalar ya da ekipmanlar ile ilgili ulusal hükümleri uygulayabilir.

ON İKİNCİ BÖLÜM

Uluslararası Mevzuat

AB tip onayı için gereken BM/AEK Regülasyonları

MADDE 57 – (1) Ek II’de listelenen ve AB’nin ve Türkiye’nin kabul ettiği BM/AEK Regülasyonları ya da bunlarda yapılan değişiklikler, araç, sistem, aksam ya da ayrı teknik ünitelere ilişkin AB tip onayı ile ilgili gerekliliklerin bir parçası olarak uygulanır.

(2) Komple araç tip onayı düzenlenmesinin amaçları doğrultusunda bir BM/AEK Regülasyonu veya değişikliğinin ya da bu Yönetmelikte yapılan değişikliklerin zorunlu uygulanması ile ilgili mevzuatı 82 nci maddeye uygun olarak oluşturmak ve kabul etmek üzere Türkiye’de Bakanlık yetkilidir. Söz konusu mevzuat; BM/AEK Regülasyonu veya değişikliğinin ya da bu Yönetmelikte yapılan değişikliklerin hangi tarihten itibaren zorunlu olacağını, geçiş hükümlerini ve AB tip onayının amaçları doğrultusunda uygun olduğu ve uygulayabildiği takdirde araçların ilk tescili ve hizmete girmesi ile sistem, aksam ve ayrı teknik ünitelerin piyasada bulundurulması hususlarını içerir.

AB tip onayının amacı doğrultusunda BM/AEK Regülasyonlarının eşdeğerliği

MADDE 58 – (1) Ek II Bölüm II’de listelenen BM/AEK Regülasyonları aynı kapsamı ve konuyu düzenlemeleri ölçüsünde ilgili mevzuata eşdeğer olarak kabul edilir.

(2) Onay kuruluşu birinci fıkrada belirtilen BM/AEK Regülasyonları uyarınca verilen tip onaylarını kabul eder ve uygulanabildiği takdirde bu Yönetmelik ve Ek II’de listelenen mevzuat uyarınca verilmiş olan eşdeğer tip onayı ve onay işaretlerinin yerine ilgili onay işaretlerini kabul eder.

ON ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Teknik Bilgiler ile İlgili Hükümler

Kullanıcılara yönelik bilgiler

MADDE 59 – (1) İmalatçı, bu Yönetmelikte ya da Ek II’de listelenen mevzuat uyarınca onay kuruluşu tarafından verilmiş olan tip onayının detaylarında belirtilen araç, sistem, aksam, ayrı teknik ünite, parça ya da ekipman tipinin ayrıntıları ile ilgili teknik bilgileri sağlamaz.

(2) İmalatçı, araç, sistem, aksam, ayrı teknik ünite, parça ya da ekipmanın kullanımı konusundaki her türlü özel şartı ya da kısıtlamayı tarif eden her türlü ilgili bilgi ve gerekli talimatı kullanıcıların kullanımına sunar.

(3) İkinci fıkrada belirtilen bilgiler Türkçe sağlanmak zorundadır. Bilgiler aynı zamanda kullanıcı el kitabında da sağlanır.

İmalatçılara yönelik bilgiler

MADDE 60 – (1) Araç imalatçıları, sistem, aksam ya da ayrı teknik ünitelerin AB tip onayı veya 55 inci maddenin birinci fıkrasında belirtilen izin alınması için gerekli her türlü bilgiyi sistem, aksam, ayrı teknik ünite, parça ya da ekipman imalatçılarına kullanımına sunar. Araç imalatçıları, fikri mülkiyet haklarına ilişkin bilgiler dâhil olmak üzere, kamuoyunun bilgisi dâhilinde olmayan her türlü bilginin gizliliğini korumak amacıyla sistem, aksam, ayrı teknik ünite, parça ya da ekipmanların imalatçılarıyla bağlayıcı anlaşmalar yapabilir.

(2) Sistem, aksam, ayrı teknik ünite, parça ya da ekipman imalatçıları kendi tip onayları için geçerli olan veya 29 uncu maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen ya da Ek II’de listelenen bir mevzuat vasıtasıyla belirlenen kısıtlamalar hakkındaki her türlü detaylı bilgiyi araç imalatçılarına sağlar.

ON DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Araç OBD Bilgileri ile Araç Tamir ve Bakım Bilgilerine Erişim

İmalatçıların araç OBD bilgileri ile araç tamir ve bakım bilgilerini temin etme yükümlülüğü

MADDE 61 – (1) İmalatçılar; bağımsız operatörlere, tam referanslar ve uygulanabilir yazılım ile araç tamir ve bakım bilgilerine ilişkin mevcut yüklemeler de dâhil olmak üzere, araç OBD bilgilerine, teşhis ve diğer ekipmanlara, yazılım araçlarına sınırsız, standart hale getirilmiş ve adil bir şekilde erişim sağlar. Bilgiler makineler tarafından okunabilen ve elektronik olarak işlenebilen veri setleri halinde kolaylıkla erişilebilir biçimde sunulur. Bağımsız operatörlerin imalatçılar, yetkili bayiler ve tamirciler tarafından kullanılan uzaktan tanı hizmetlerine erişimi olur. İmalatçılar, bağımsız tamircilerin araç güvenlik sistemlerine erişimi içeren işlemleri tamamlamaları için standart, güvenli ve uzaktan bir olanak sağlar.

(2) Avrupa Standardizasyon Komitesi (CEN) ya da karşılaştırılabilir bir standardizasyon organının belirlediği ilgili standard kabul edilene kadar, araç OBD bilgileri ile araç tamir ve bakım bilgileri, bağımsız operatörler tarafından makul çaba sarf edilerek işlenebilecek ve kolayca erişilebilir biçimde sunulur. Araç OBD bilgileri ile araç tamir ve bakım bilgileri standart hale getirilmiş olan format kullanılarak ya da bunun bilginin niteliğinden dolayı uygulanabilir olmaması halinde, başka uygun bir formatta imalatçıların internet sitelerinde sunulur. Tamirciler dışındaki bağımsız operatörler için, bilgiler aynı zamanda genel olarak mevcut olan bilgi teknoloji araçları ve yazılımları yardımıyla elektronik olarak işlenebilen ve bağımsız operatörlerin satış sonrası hizmetler piyasa tedarik zincirinde kendi işleri ile alakalı görevi yerine getirmelerine olanak tanıyan makine tarafından okunabilir formatta verilir.

(3) Ancak, aşağıda yer alan durumlarda, bağımsız operatörün talep etmesi halinde imalatçının gerekli olan bilgileri derhal kolayca erişilebilir biçimde temin etmesi yeterlidir:

a) 42 nci maddede belirtilen küçük seriler halinde üretilen araçların ulusal tip onayının kapsadığı araç tipleri için.

b) Özel amaçlı araçlar için.

c) Kendi araçlarının sistem kontrolü ya da yeniden programlama amaçları doğrultusunda tümleşik elektronik kontrol ünitesi ya da üniteleri olan teşhis aracı ve fiziksel ya da kablosuz iletişim kullanmayan O₁ ve O₂ kategorilerindeki araç tipleri için.

ç) Son aşamanın elektronik araç kontrol sistemlerini içermeyerek, sadece karoseri kapsadığı ve temel araca ilişkin her türlü elektronik araç kontrol sistemlerinin değişmeden kaldığı durumda, çok aşamalı tip onayı prosedüründeki tip onayının son aşaması için.

(4) Özellikle araç OBD bilgileri ile araç tamir ve bakım bilgilerinin nasıl temin edileceğine dair teknik gereklilikler olmak üzere, araç OBD bilgileri ile araç tamir ve bakım bilgilerine erişime ilişkin teknik gerekliliklerin detayları Ek X'da belirtilmektedir.

(5) İmalatçılar ayrıca eğitim malzemelerini bağımsız operatörler, yetkili bayiler ve tamircilerin kullanımına sunar.

(6) İmalatçılar, bilgi sisteminin bakım sürecindeki kesintiler haricinde, araç OBD bilgileri ile araç tamir ve bakım bilgilerine kesintisiz olarak erişim sağlar. İmalatçılar, bilgilerin yetkili bayilerin kullanımına sunulması ile aynı zamanda, kendi internet siteleri üzerinden mevcut OBD bilgileri ile araç tamir ve bakım bilgileri üzerindeki müteakip değişiklik ve ilâveleri yapar.

(7) OBD uyumlu yedek parça, teşhis aracı ve test ekipmanlarının imalatı ve servis hizmetleri amaçları doğrultusunda, imalatçılar, aksamaları, teşhis araçlarını ya da test ekipmanlarını kullanan imalatçılara ya da tamircilere ilgili araç OBD bilgileri ile araç tamir ve bakım bilgilerini adil şekilde sağlar.

(8) Alternatif yakıtlı araçlara ilişkin otomotiv ekipmanlarının tasarımı, imalatı ve tamiri amaçları doğrultusunda, imalatçılar, alternatif yakıtlı araçlara ilişkin ekipmanları kullanan imalatçılara, montajcılara ya da tamircilere ilgili OBD bilgileri ile araç tamir ve bakım bilgilerini adil şekilde sağlar.

(9) Aracın tamir ve bakım kayıtlarının araç imalatçısının merkezi veri tabanında ya da imalatçı adına başka bir veri tabanında saklanması durumunda, bağımsız tamircilerin söz konusu kayıtlara ücretsiz erişimi sağlanır ve bu tamirciler gerçekleştirmiş oldukları tamir ve bakım hakkındaki bilgileri girer.

(10) 61 ila 66 ncı maddeler münferit araç onayları kapsamında olan araçlar için geçerli değildir.

(11) Teknik ve düzenleyici gelişmeleri hesaba katarak ya da kablosuz geniş alan ağlarının desteklediği tamir ve bakım faaliyetleri dâhil olmak üzere araç OBD bilgileri ile araç tamir ve bakım bilgilerine ilişkin gereklilikleri güncelleyerek bu maddenin ikinci fıkrasında belirtilen standartların suistimalinin engellenmesine yönelik Ek X'da değişiklik yapan mevzuatı 82 nci maddeye uygun olarak oluşturmak ve kabul etmek üzere Türkiye'de Bakanlık yetkilidir. Bu kapsamda, mevcut bilgi teknolojisi, öngörülebilir araç teknoloji gelişmeleri, mevcut ve yeni ISO standartları göz önünde bulundurulur.

Çeşitli tip onayı sahiplerine ilişkin yükümlülükler

MADDE 62 – (1) Bir sistem, aksam ya da ayrı teknik ünitenin ilgili tip onayından ya da bir aracın özel bir aşamasından sorumlu olan bir imalatçı, karma tip onayı, kademeli tip onayı veya çok aşamalı tip onayının söz konusu olduğu durumda, ilgili sistem, aksam veya ayrı teknik ünite ya da özel aşama ile ilgili tamir ve bakım bilgilerini hem son imalatçıya hem de bağımsız operatöre bildirmekten sorumludur.

(2) Çok aşamalı tip onayının söz konusu olduğu durumda, son imalatçı kendi imalat aşaması ya da aşamalarının önceki aşama ya da aşamalarla olan bağlantısına ilişkin araç OBD bilgileri ile araç tamir ve bakım bilgilerine erişimi sağlamaktan sorumludur.

Araç tamir ve bakım bilgilerine erişim ücretleri

MADDE 63 – (1) İmalatçı, 61 inci maddenin onuncu fıkrasında belirtilen araçlara yönelik kayıtlar dışındaki araç tamir ve bakım bilgilerine erişim için makul ve ölçülü bir ücret belirleyebilir. Yukarıda belirtilen ücretler bağımsız operatörün bilgileri kullanımıyla orantılı olacak şekilde olmalı ve söz konusu bilgilere erişimi caydırıcı nitelikte olmamalıdır. Araç tamir ve bakım bilgilerine erişim Bakanlığa, teknik servislere ve ilgili kamu kurumlarına ücretsiz şekilde sunulur.

(2) İmalatçı, yeniden programlama ya da teknik yardım dâhil olmak üzere, araç tamir ve bakım bilgilerini, erişimin verildiği ilgili zaman dilimlerine göre bu bilgilere erişime ilişkin ücretlerin farklılaştığı saatlik, günlük, aylık ve yıllık şekilde kullanıma sunar. Zamana dayalı erişime ek olarak, imalatçılar, erişimin verilme süresinden bağımsız olarak, işlem başına ücret talep edilen işlem sayısı tabanlı erişim sunabilirler. İmalatçının her iki erişim sistemini sunduğu durumda, bağımsız tamirciler zaman bazlı ya da işlem bazlı erişim sistemini seçer.

Araç OBD bilgileri ile araç tamir ve bakım bilgi yükümlüklerine uyuma ilişkin kanıt

MADDE 64 – (1) AB tip onayı veya ulusal tip onayı için başvuruda bulunan imalatçı, ilgili tip onayı tarihinden itibaren altı ay içinde 61 ila 66 ncı maddelere uygun olduğunun kanıtını onay kuruluşuna sunar.

(2) Söz konusu uygunluk kanıtının bu maddenin birinci fıkrasında belirtilen süre içerisinde temin edilmediği durumda, onay kuruluşu 65 inci madde uyarınca uygun önlemleri alır.

Araç OBD bilgileri ile araç tamir ve bakım bilgilerine erişim ile ilgili yükümlülükler uyma

MADDE 65 – (1) Onay kuruluşu inisiyatifli doğrultusunda herhangi bir zamanda, yapılan şikâyete ya da teknik servis tarafından yapılan değerlendirmeye dayanarak, imalatçının 61 ila 66 ncı maddelere ve Ek X İlave 1’de belirtilen araç OBD bilgileri ile araç tamir ve bakım bilgilerine erişim ile ilgili imalatçı belgesine uygun olup olmadığını kontrol edebilir.

(2) Onay kuruluşunun imalatçının araç OBD bilgileri ile araç tamir ve bakım bilgilerine erişim ile ilgili yükümlülüklerine uymadığını tespit ettiği durumda, ilgili tip onayını vermiş olan onay kuruluşu bu durumu gidermek amacıyla uygun olan önlemleri alır. Söz konusu önlemler 84 üncü madde uyarınca kabul edilen tip onayının geri çekilmesi veya askıya alınması, para cezası ya da başka önlemleri içerebilir.

(3) Bağımsız operatörlerin ya da bağımsız operatörleri temsil eden bir derneğin, imalatçının 61 ila 66 ncı maddelere uymadığına dair onay kuruluşuna şikâyette bulunduğu durumda, onay kuruluşu imalatçının uyumunu doğrulamak amacıyla denetleme gerçekleştirebilir. Onay kuruluşu ilgili komple araç tip onayını vermiş olan onay kuruluşunun şikâyeti soruşturmasını ve imalatçının hizmete girmesini sağladığı sistemin bu Yönetmeliğe uygun olduğunu ispatlayan ve araç imalatçısından alınan kanıtı talep eder. Soruşturmanın sonuçları talebi takip eden üç ay içerisinde onay kuruluşuna ve bağımsız operatöre ya da derneğine bildirilir.

(4) Denetlemeyi gerçekleştirirken onay kuruluşu, araç OBD bilgileri ile araç tamir ve bakım bilgilerine ilişkin yükümlülüklerin yerine getirilip getirilmediğini doğrulamak amacıyla bir teknik servis ya da diğer bağımsız bir uzmanın değerlendirme yapmasını talep edebilir.

Araç Bilgilerine Erişim Alt Komitesi

MADDE 66 – (1) 27/12/2009 tarihli ve 27445 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Hafif Yolcu ve Ticari Araçlardan Çıkan Emisyonlar (Euro 5 ve Euro 6) Bakımından ve Araç Tamir ve Bakım Bilgilerine Erişim Konusunda Motorlu Araçların Tip Onayı ile İlgili Uygulama Usul ve Esaslarına İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: SGM-2009/22) uyarınca kurulan, araç OBD bilgileri ile araç tamir ve bakım bilgilerine erişim ile ilgili Araç Bilgilerine Erişim Alt Komitesi aynı zamanda bu Yönetmelik kapsamındaki araçları da kapsar. Alt Komite faaliyetlerini Ek X uyarınca gerçekleştirir.

(2) Araç Bilgilerine Erişim Alt Komitesi, araç OBD bilgileri ve araç tamir ve bakım bilgilerine erişimin, araç hırsızlığının azaltılmasında kaydedilen ilerlemeleri etkileyip etkilemediğini dikkate almalı ve bu bilgilere erişim ile ilgili gereklilikleri iyileştirmek için önerilerde bulunabilir. Özellikle, Araç Bilgilerine Erişim Alt Komitesi, akredite kuruluşların araç güvenliği konusundaki bilgilere erişmek için bağımsız operatörleri onayladığı ve yetkilendirdiği bir sürecin başlatılması ile ilgili Bakanlığa öneride bulunabilir. Bakanlık, Araç Bilgilerine Erişim Alt Komitesinin görüşmeleri ile bulgularının gizli tutulmasına karar verebilir.

ON BEŞİNCİ BÖLÜM

Teknik Servislerin Değerlendirilmesi, Görevlendirilmesi, Bildirilmesi ve İzlenmesi

Teknik servislerden sorumlu olan onay kuruluşu

MADDE 67 – (1) Onay kuruluşu, uygun olduğu şekilde, teknik servislerin alt yüklenicileri ya da bağlı ortaklıkları dâhil olmak üzere teknik servislerin değerlendirilmesi, görevlendirilmesi, bildirilmesi ve izlenmesinden sorumludur. Onay kuruluşu teknik servislerin ve uygun olduğunda, belirtilen teknik servislerin alt yüklenicilerinin ya da bağlı ortaklıklarının değerlendirilmesi ve izlenmesinin ulusal akreditasyon kuruluşu tarafından yapılmasına karar verebilir.

(2) Onay kuruluşu, teknik servislerin değerlendirilmesi ve izlenmesi ile ilgili olarak gerçekleştirdiği faaliyetlere ilişkin emsal değerlendirmesine tabi olur. Emsal değerlendirilmesi, Ek II Bölüm I’de listelenen mevzuatta tanımlanan kapsama dayanarak personelin yeterliliği, test ve inceleme metodolojisinin doğruluğu dâhil olmak üzere, 73 üncü maddenin dördüncü fıkrası uyarınca onay kuruluşu tarafından gerçekleştirilmiş olan teknik servislerin kısmi ya da bütün operasyonlarına ilişkin değerlendirmeleri kapsar. Sadece 45 inci madde uyarınca verilmiş olan ulusal münferit araç onayları ya da 42 nci madde uyarınca verilmiş olan küçük seriler halinde üretilen araçların ulusal tip onayı ile ilgilenen teknik servislerin değerlendirilmesi ve izlenmesine ilişkin faaliyetler emsal değerlendirmesinden muaftır. Akredite olan teknik servislerin onay kuruluşları tarafından değerlendirilmesi emsal değerlendirmesinden muaftır.

(3) Onay kuruluşu, tüm teknik servislerini münhasıran teknik servislerin akreditasyonuna dayanarak atadıkları durumda emsal değerlendirmesine tabi olmaz.

(4) Onay kuruluşu ticari ya da rekabetçi bazda danışma hizmeti veremez.

(5) Onay kuruluşu bu Yönetmelikte ortaya koyulan görevleri gerçekleştirmek amacıyla yeterli personeli çalıştırır.

(6) Onay kuruluşu; üye ülkelere veya Komisyona, teknik servislerin değerlendirilmesi, görevlendirilmesi, bildirilmesi ve izlenmesine ilişkin prosedürler ve bu prosedürlerde meydana gelen değişiklikler hakkında bilgiler verebilir. Söz konusu prosedürler hakkındaki bilgilerin teminine ilişkin gelen değişiklikler hakkında bilgiler mevzuatının/kararının AB’de yayımlanması halinde bu mevzuat/karar Bakanlık tarafından yayımlanabilir.

(7) Emsal değerlendirmesine tabi olan onay kuruluşları Ek III İlave 2 uyarınca iç denetleme prosedürleri belirler. Yukarıda belirtilen iç denetlemeler en az yılda bir kez gerçekleştirilir. Ancak, onay kuruluşunun kendi yönetim sisteminin etkin yürütüldüğünün ve sürekliliğinin belirlenmesi halinde iç denetimlerin sıklığı azaltılabilir.

(8) Onay kuruluşuna ilişkin emsal değerlendirmesi, diğer üye ülkelerden gelen iki onay kuruluşundan oluşan bir emsal değerlendirme ekibi tarafından en az beş yılda bir gerçekleştirilir. Bakanlık veya Komisyon risk değerlendirme analizine dayanarak emsal değerlendirmesine katılma kararı alabilir. Emsal değerlendirmesi değerlendirmeye tabi olan onay kuruluşunun sorumluluğu altında gerçekleştirilir ve emsal değerlendirme ekibinin takdirine bağlı olarak seçilen bir teknik servisin tesislerinin ziyaret edilmesini içerir. Üçüncü fıkra uyarınca emsal değerlendirmesine tabi olan onay kuruluşları emsal değerlendirme ekibine ilişkin faaliyetlerin hiçbirine dâhil edilmez.

(9) Forumun değerlendirmelerini dikkate alarak, emsal değerlendirme ekibinin oluşumuna ilişkin kriterleri, emsal değerlendirmesi için kullanılacak yöntemi, programı, dönemselliği ve emsal değerlendirme ile ilgili diğer görevleri ortaya koyarak, en az beş yıllık bir süreyi kapsayan emsal değerlendirmelerine ilişkin planı ortaya koyan uygulama mevzuatının/kararının AB’de yayımlanması halinde bu mevzuat/karar Bakanlık tarafından yayımlanabilir.

(10) Emsal değerlendirmelerinden elde edilen sonuç Forum ve Bakanlık tarafından incelenebilir. Bakanlık emsal değerlendirmelerin sonucuna ilişkin özetleri çıkarabilir ve bunları kamuoyuna sunabilir.

Teknik servislerin görevlendirilmesi

MADDE 68 – (1) Onay kuruluşu, yetkinlik alanlarına bağlı olarak, teknik servisleri aşağıda yer alan faaliyet kategorilerinden bir ya da daha fazlası için görevlendirir:

a) A kategorisi: Bu Yönetmelikte ve Ek II’de listelenen mevzuatta belirtilen testleri kendi tesislerinde gerçekleştiren teknik servisler.

b) B kategorisi: Bu Yönetmelikte ve Ek II’de listelenen mevzuatta belirtilen testlere, imalatçının veya bir üçüncü şahsın tesislerinde, test hazırlığı da dâhil nezaret eden teknik servisler.

c) C kategorisi: İmalatçının üretimin uygunluğunu kontrol amacıyla yürüttüğü işlemleri düzenli bir şekilde değerlendiren ve izleyen teknik servisler.

ç) D kategorisi: Üretimin uygunluğunun izlenmesine ilişkin olarak gerekli test ya da incelemelere nezaret eden veya gerçekleştiren teknik servisler.

(2) Birinci fıkrada belirtilen faaliyet kategorilerinden bir ya da daha fazlasına ilişkin teknik servis görevlendirilebilir.

(3) 72 nci maddede belirtilen imalatçının akredite kurum içi teknik servis ve onay kuruluşunun kendi teknik servis olması haricinde, teknik servisler tüzel kişiliği olacak şekilde ilgili mevzuata uygun olur.

(4) Teknik servis, kendi faaliyetleri konusunda sorumluluk sigortası yaptırır.

(5) 72 nci madde uyarınca görevlendirilmiş olanlar hariç, üye ülkeler dışındaki üçüncü ülkelerin teknik servisleri, Türkiye ve AB ile söz konusu üçüncü ülke arasındaki ikili anlaşmada teknik servislerin 74 üncü maddenin amaçları doğrultusunda görevlendirilmesine ilişkin imkân tanınması halinde, bu teknik servisler görevlendirilebilir. Bu durum, üçüncü fıkra uyarınca kurulmuş olan teknik servisin, bağlı ortaklıklarının söz konusu teknik servis tarafından doğrudan yönetilmeleri ve kontrol edilmeleri kaydıyla, üçüncü ülkelerde bağlı ortaklık kurmasına engel olmaz.

Teknik servislerin bağımsızlığı

MADDE 69 – (1) Personeli dâhil olmak üzere bir teknik servis bağımsız olur ve görevlendirilmiş olduğu faaliyetleri faaliyet gösterdiği özel alanda en üst düzey profesyonel dürüstlük ve gerekli teknik yeterlilikte gerçekleştirir. Kararını ya da kendi değerlendirme faaliyetlerinin sonuçlarını etkileyebilecek, özellikle belirtilen faaliyetler konusunda çıkarı olan şahıslar ya da şahıs gruplarından gelen baskılar ya da yönlendirmeler ile birlikte her türlü mali baskı ve yönlendirmelerden bağımsız olur.

(2) Teknik servisler değerlendirdiği, test ettiği veya incelediği araç, sistem, aksam ya da ayrı teknik ünitelerin tasarımı, imalatı, tedariki veya bakımı sürecinde yer almayan üçüncü taraf organizasyon veya kuruluş olur. Değerlendirdiği, test ettiği veya incelediği araçların, sistemlerin, aksamların ya da ayrı teknik ünitelerin tasarımı, imalatı, temini ya da bakımında yer almadığını taahhüt eden bir derneğin ya da mesleki federasyona ait olan bir örgüt ya da organın başvuruda bulunması halinde, belirtilen kuruluş bağımsız olduğunu ve çıkar çatışmasının söz konusu olmadığı hususunu onay kuruluşuna ispat ederse, birinci paragrafın gerekliliklerini yerine getirdiği kabul edilir.

(3) Teknik servis, onun üst düzey yönetimi ve 68 inci maddenin birinci fıkrası uyarınca görevlendirilmiş olduğu faaliyetleri gerçekleştirmekten sorumlu olan personel, değerlendirdikleri araçları, sistemleri, aksamları ya da ayrı teknik üniteleri tasarlayamaz, imal edemez, tedarik edemez ya da bakımını yapamaz ve belirtilen faaliyetlere müdahil olan tarafları da temsil edemez. Bu durum, araç, sistem, aksam ya da ayrı teknik ünitelerin teknik servisin işleyişi açısından gerekli olan kullanımını veya kişisel amaçlarla kullanımını engellemez.

(4) Teknik servis, kendi bağlı ortaklıkları ya da alt yüklenicilerinin faaliyetlerinin, görevlendirilmiş olduğu faaliyet kategorilerinin gizliliği, nesnellığı ya da tarafsızlığını etkilememesini sağlar.

(5) Teknik servis personeli, akreditasyon kuruluşu ile paylaşılması gereken ya da mevzuatın gerektirdiği durumda onay kuruluşu ile paylaşılan bilgiler haricinde, bu Yönetmelik kapsamında kendi görevlerini yerine getirirken edinmiş olduğu her türlü bilgi ile ilgili mesleki gizliliğe uyar.

Teknik servislerin yeterliliği

MADDE 70 – (1) Teknik servis 68 inci maddenin birinci fıkrası uyarınca görevlendirilmek için başvuru yapılan tüm faaliyetleri yerine getirebilecek kapasiteye sahip olur. Bu teknik servis, kendisi hakkında değerlendirme yapan ya da onu izleyen onay kuruluşu ya da akreditasyon kuruluşuna aşağıda yer alan şartların tamamını sağladığını ispat eder:

a) Teknik servis personelinin görevlendirilmek için başvuru yapılan faaliyetleri gerçekleştirecek uygun becerilere, özel teknik bilgi birikimine, mesleki eğitime, yeterli ve uygun deneyime sahip olması.

b) Görevlendirilmek istediği faaliyet kategorilerinin yerine getirilmesine ilişkin, söz konusu araç, sistem, aksam veya ayrı teknik üniteye teknolojinin karmaşıklık derecesini, imalat sürecinin ağırlığını ve seriliğini dikkate alan prosedürlere ait açıklamalara sahip olur ve teknik servis, bu prosedürlerin şeffaflığını ve tekrarlanabilirliğini gösterir.

c) Teknik servisin görevlendirilmek için başvuru yaptığı faaliyet kategorisi ya da kategorilerine ilişkin görevleri yerine getirecek gerekli imkânlarla sahip olması ve her türlü gerekli ekipman ya da tesise erişiminin olması.

(2) Teknik servis ayrıca araç, sistem, aksam ve ayrı teknik ünitelerin bu Yönetmeliğe uygunluğunu değerlendirmeye yönelik testleri ve incelemeleri gerçekleştirmek için uygun becerilere, özel teknik bilgi birikimine ve kanıtlanmış deneyime sahip olduğunu ve Ek III İlave 1’de listelenen standartlara uyduğunu kanıtlar. Ancak, Ek III İlave 1’de listelenen standartlar 47 nci maddenin birinci fıkrasında belirtilen ulusal çok aşamalı prosedürün son aşamasının amaçları doğrultusunda geçerli değildir.

(3) Bakanlık teknik servislerin değerlendirilmesine ilişkin gerekliliklerle ilgili olarak Ek III’te değişiklik yapan mevzuatı 82 nci maddeye uygun olarak oluşturmak ve kabul etmek üzere Türkiye’de Bakanlık yetkilidir.

Teknik servislerin bağlı ortaklıkları ve alt yükleniciliği

MADDE 71 – (1) Teknik servisler, onay kuruluşunun izni ile 68 inci maddenin birinci fıkrası uyarınca görevlendirilmiş oldukları faaliyetlerin bir kısmını bağlı ortaklığa ya da alt yüklenicilere yaptırabilir.

(2) Teknik servisin görevlendirilmiş olduğu faaliyetlerin bir kısmını bağlı ortaklığa ya da alt yükleniciye yaptırması durumunda, belirtilen teknik servis alt yüklenicinin ya da bağlı ortaklığın 68 inci, 69 uncu ve 70 inci maddelerde belirtilen gerekliliklere uymasını sağlar ve bu konu hakkında onay kuruluşunu bilgilendirir.

(3) Teknik servisler; kuruldukları yerden bağımsız olarak, kendi alt yüklenicileri ya da bağlı ortaklıkları tarafından yerine getirilen faaliyetler konusunda bütün sorumluluğu alır.

(4) Teknik servisler; alt yüklenici ya da bağlı ortaklığa ilişkin onay kuruluşu tarafından gerçekleştirilen değerlendirmeye ya da akreditasyon kuruluşu tarafından gerçekleştirilen akreditasyona ilişkin ilgili belgeleri ve belirtilen alt yükleniciler ya da bağlı ortaklıklar tarafından gerçekleştirilen görevleri görevlendirmeyi yapan onay kuruluşunun kullanımına sunar.

İmalatçının kurum içi görevlendirilmiş teknik servisi

MADDE 72 – (1) Bir imalatçının kurum içi teknik servisi, 68 inci maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen A kategorisi kapsamındaki faaliyetler için ve Ek VII’de listelenen mevzuat ile ilgili olarak teknik servis olarak görevlendirilebilir. Kurum içi teknik servis, imalatçı şirketinin ayrı ve farklı bir birimini oluşturur ve değerlendirdiği araç, sistem, aksam ya da ayrı teknik ünitelerin tasarımı, imalatı, tedariki ya da bakımında yer alamaz.

(2) Birinci fıkrada belirtilen kurum içi teknik servis aşağıda yer alan gerekliliklere uyar:

a) Teknik servis akreditasyon kuruluşu tarafından akredite edilmiş olur ve Ek III İlave 1 ve İlave 2’de ortaya koyulan gerekliliklere uyar.

b) Personeli de dâhil olmak üzere kurum içi teknik servis organizasyonel olarak açıkça tanımlanmalı, birimini oluşturduğu imalatçı şirketinin bünyesinde servisin tarafsızlığını teminat altına alan ve söz konusu tarafsızlığı ilgili onay kuruluşuna ve akreditasyon kuruluşuna ispatlayan raporlama yöntemlerine sahip olur.

c) Kurum içi teknik servis veya personeli, görevlendirildikleri faaliyet ile ilgili olarak değerlendirmelerinin bağımsızlığını veya etik tutumlarını tehlikeye atabilecek hiçbir faaliyette bulunamaz.

ç) Kurum içi teknik servis sadece birimini oluşturduğu imalatçı şirkete hizmet verebilir.

(3) İlgili kapsamda yer alan kısıtlama ve mevzuatı hesaba katarak teknik ve düzenleyici gelişmeleri güncellemek amacıyla Ek VII’de değişiklik yapan mevzuatı 82 nci maddeye uygun olarak oluşturmak ve kabul etmek üzere Türkiye’de Bakanlık yetkilidir.

Teknik servislerin değerlendirilmesi ve görevlendirilmesi

MADDE 73 – (1) Başvuru sahibi olan teknik servis Ek III İlave 2’deki 4 üncü madde uyarınca görevlendirmeyi talep ettiği onay kuruluşuna resmi bir başvuru yapar. Başvuru, teknik servisin görevlendirilmek için başvuru yaptığı faaliyet kategorilerini belirtir.

(2) Onay kuruluşu bir teknik servisi görevlendirmeden önce, onay kuruluşu ya da akreditasyon kuruluşu, söz konusu teknik servisi asgari olarak Ek III İlave 2’de ortaya koyulan gereklilikleri kapsayan bir kontrol listesine göre değerlendirir. Değerlendirme, yerinde değerlendirme olarak başvuru sahibi teknik servisin tesislerinde ve uygulanabilir olduğu durumda ülke sınırları içinde ya da dışında olmasından bağımsız olarak teknik servisin herhangi bir alt yüklenici ya da bağlı kuruluşunun tesislerinde gerçekleştirilir.

(3) Değerlendirmenin akreditasyon kuruluşu tarafından gerçekleştirildiği durumda, başvuru sahibi teknik servis, geçerli akreditasyon belgesini ve görevlendirilmek için başvuru yaptığı faaliyet kategorilerine ilişkin olarak Ek III İlave 2'de ortaya koyulan gereklilikleri yerine getirdiğini gösteren ilgili değerlendirme raporunu onay kuruluşuna sunar.

(4) Değerlendirmenin onay kuruluşu tarafından gerçekleştirildiği durumda, başvuru sahibi teknik servisin görevlendirilmek için başvuru yaptığı onay kuruluşu, en az iki üye ülkenin onay kuruluşlarının temsilcileri ile Komisyon temsilcisinden oluşan müşterek bir değerlendirme ekibi belirler. Bir teknik servisin yerleşik olduğu ülke dışında bir üye ülkede görevlendirilmek için başvuru yaptığı durumda, müşterek değerlendirme ekibinin temsilcilerinden bir tanesi, belirtilen onay kuruluşu müşterek değerlendirme ekibine katılmama kararı almadığı sürece, servisin yerleşik olduğu ülkenin onay kuruluşundan olur. Müşterek değerlendirme ekibi, yerinde değerlendirme dâhil olmak üzere başvuru sahibi teknik servisin değerlendirmesine katılım sağlar. Başvuru sahibi teknik servisin görevlendirilmek için başvuru yaptığı onay kuruluşu müşterek değerlendirme ekibine gerekli olan her türlü yardımı ve başvuru sahibi teknik servisin değerlendirilmesine yönelik gerekli olan her türlü belgeye zamanında erişim sağlar.

(5) Değerlendirmenin, 45 inci madde uyarınca münhasıran ulusal münferit araç onaylarına ilişkin testleri gerçekleştirmek amacıyla başvuru yapan teknik servisi görevlendiren onay kuruluşu tarafından gerçekleştirildiği durumda, başvuru sahibi teknik servisin görevlendirilmek için talepte bulunduğu ülkenin onay kuruluşu müşterek değerlendirme ekibini atamaktan muaftır. Sadece O₁ ve O₂ kategorilerindeki araç aksamalarının düzgün montajını kontrol eden teknik servisler de müşterek değerlendirmeden muaftır.

(6) Bir teknik servis, 74 üncü maddenin ikinci fıkrası uyarınca yerleşik olduğu ülke dışında bir ya da daha fazla ülkenin onay kuruluşu tarafından görevlendirilmek için başvuru yaparsa, değerlendirme, teknik servisin görevlendirilmesine ilişkin tam kapsamın belirtilen değerlendirme kapsamı içinde olması kaydıyla sadece bir kez gerçekleştirilir.

(7) Müşterek değerlendirme ekibi değerlendirme süreci esnasında başvuru sahibi teknik servisin 68 ila 72, 80 inci ve 81 inci maddeler ile Ek III İlave 2'de ortaya koyulan gerekliliklere uygunsuzluğunu bulması halinde, uygunsuzluk ile ilgili bulguları ortaya çıkarır. Yukarıda belirtilen bulgular müşterek değerlendirme ekibi tarafından işaret edilir.

(8) Müşterek değerlendirme ekibi yerinde değerlendirme sonrasında başvuru sahibi teknik servisin 68 ila 72, 80 inci ve 81 inci maddeler ile Ek III İlave 2'de ortaya koyulan gerekliliklere uyduğunu belirten bir rapor düzenler.

(9) Sekizinci fıkrada belirtilen rapor başvuru sahibinin teknik servis olarak görevlendirilip görevlendirilmemesine dair tavsiye kararı ile birlikte tanımlanan her türlü uygunsuzluğa ilişkin özeti içerir.

(10) Onay kuruluşu müşterek değerlendirme ekibine iştirak edecek temsilcilerinin isimleri ile uzmanlığını Komisyona bildirir.

(11) Başvuru sahibi teknik servisin görevlendirilmek için başvurduğu onay kuruluşu Ek III İlave 2'de ortaya koyulan prosedürler uyarınca değerlendirmenin sonucunu talep edilmesi halinde diğer onay kuruluşlarına ve Komisyona gönderir. Söz konusu rapor teknik servisin yeterliliğine ve onay kuruluşunun teknik servisi düzenli olarak takibine ilişkin gerçekleştirdiği düzenlemeler hakkında belgesel kanıtlar sunar.

(12) Üye ülkelerin onay kuruluşları ile Komisyon değerlendirme raporu ile belgesel kanıtları inceleyebilir, sorular sorulabilir ya da endişelerini dile getirebilir ve değerlendirme raporu ile belgesel kanıtların teslim alındığı tarihi takip eden bir ay içerisinde ilâve belgesel kanıt talep edebilir.

(13) Başvuru sahibi teknik servisin görevlendirilmek için başvuru yaptığı onay kuruluşu belgeleri teslim aldıktan sonraki dört hafta içerisinde belgeye ilişkin sorular, endişeler ve taleplere cevap verebilir.

(14) On üçüncü fıkrada belirtilen cevabın teslim alınmasını takip eden dört hafta içerisinde, diğer onay kuruluşları ya da Komisyon başvuru sahibi olan teknik servisin görevlendirilmek için başvuru yaptığı onay kuruluşunun tavsiyelerini münferit olarak ya da müştereken ele alabilir. Belirtilen onay kuruluşu teknik servisin değerlendirme kararını verirken tavsiyeleri dikkate alabilir. Belirtilen onay kuruluşunun diğer onay kuruluşları ya da Komisyon tarafından ele alınan tavsiyelere uymamayı seçtiği durumda, bu kuruluş karara müteakip iki hafta içerisinde konuya ilişkin gerekçelerini sunabilir.

(15) Teknik servislerin görevlendirilmesine ilişkin geçerlilik beş yıl ile sınırlıdır.

(16) 68 inci maddenin ikinci fıkrası uyarınca teknik servis olarak görevlendirilmek isteyen bir onay kuruluşu, bağımsız denetçiler tarafından gerçekleştirilen değerlendirme vasıtasıyla bu Yönetmeliğe uyumunu belgelerdir. Denetçiler, değerlendirilen faaliyeti üstlenen personel açısından bağımsız yönetilmeleri ve Ek III İlave 2'de ortaya koyulan gerekliliklere uymaları kaydıyla, aynı organizasyonun bünyesinden belirlenebilir.

Teknik servislerin görevlendirilmesine ilişkin bildirim

MADDE 74 – (1) Onay kuruluşu görevlendirmiş olduğu her teknik servisin isim ve elektronik adresi de dâhil olmak üzere adresini, sorumlu şahısları ve faaliyet kategorilerini Komisyona bildirir. Bildirim görevlendirmenin kapsamını, uygunluk değerlendirme faaliyetleri ile prosedürlerini, araç, sistem, aksam ve ayrı teknik ünitelerin tipini, teknik servislerin görevlendirilmiş olduğu Ek II'de listelenen mevzuat yanında teknik servislerin alt yüklenicileri ya da bağlı kuruluşlarını ve belirtilen detaylarda daha sonradan gerçekleşen her türlü değişikliği açık şekilde belirtir. Bildirim ilgili teknik servis 68 inci maddenin birinci fıkrasında belirtilen herhangi bir faaliyeti gerçekleştirmeden önce yapılır.

(2) Teknik servis, onay kuruluşu tarafından yapılan görevlendirmenin tüm kapsamının 73 üncü maddenin üçüncü fıkrası uyarınca düzenlenen akreditasyon ya da 73 üncü maddenin dördüncü fıkrası uyarınca yapılan değerlendirme kapsamında olması kaydıyla, yerleşik olduğu ülke dışındaki ülkelerin onay kuruluşlarının bir ya da daha fazlası tarafından görevlendirilebilir.

(3) Bu madde uyarınca bildirilmiş olan teknik servislerin, alt yüklenicilerinin ve bağlı kuruluşlarının iletişim bilgilerine ilişkin liste Komisyonun internet sitesinde yayımlanır.

Teknik servislerin görevlendirilmesine ilişkin değişiklikler ve yenileme

MADDE 75 – (1) Onay kuruluşunun bir teknik servisin artık bu Yönetmelikte ortaya koyulan gerekliliklere uymadığını tespit ettiği ya da bu konuda bilgilendirildiği durumda, söz konusu onay kuruluşu, uygun olduğu şekilde, belirtilen gerekliliklere uymamanın ciddiyetine bağlı olarak görevlendirmeyi kısıtlayabilir, askıya alabilir ya da iptal edebilir. Onay kuruluşu görevlendirmeye ilişkin her türlü kısıtlamayı, askıya almayı ya da iptal işlemini Komisyona ve üye ülkelerin onay kuruluşlarına bildirir. 74 üncü maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen liste buna göre güncellenir.

(2) Görevlendirmeye ilişkin herhangi bir kısıtlama, askıya alma ya da iptalin söz konusu olması halinde ya da teknik servisin faaliyetini durdurduğu durumda, onay kuruluşu belirtilen teknik servisin dosyalarını onay kuruluşları ya da piyasa gözetimi ve denetimi kuruluşları için hazırda bulundurur ya da söz konusu dosyaları yukarıda belirtilen teknik servisle mutabakat halinde imalatçı tarafından seçilen başka bir teknik servise devreder.

(3) Onay kuruluşu birinci fıkrada belirtilen bildirim takip eden üç ay içerisinde, teknik servisin uygunsuzluğunun görevlendirmedeki değişikliğin konusu teknik servis tarafından düzenlenen inceleme ve test raporlarına dayanarak düzenlenen AB tip onayı belgeleri üzerinde herhangi bir etkisinin olup olmadığı değerlendirir ve gerek olması halinde diğer onay kuruluşlarını ve Komisyonu buna göre bilgilendirir. Görevlendirme ile ilgili değişiklikleri bildirdikten sonra iki ay içerisinde, onay kuruluşu uygunsuzluk ile ilgili bulgular hakkındaki raporu Komisyona ve diğer onay kuruluşlarına sunabilir. Hali hazırda piyasaya arz edilmiş olan araç, sistem, aksam ya da ayrı teknik ünitelerin güvenliğini sağlamak amacıyla, görevlendirmeyi yapan onay kuruluşu ilgili onay kuruluşlarının makul bir zaman dilimi içerisinde usulsüz şekilde düzenlenmiş olan her türlü AB tip onayı belgesini askıya almaları ya da geri çekmeleri yönünde bilgilendirir.

(4) Teknik servislerin görevlendirmesinin kısıtlandığı, askıya alındığı ya da iptal edildiği durumda, yukarıda belirtilen teknik servisler tarafından düzenlenmiş olan inceleme ve test raporlarına dayanarak düzenlenmiş olan AB tip onayı belgeleri 35 inci maddenin ikinci fıkrasının (e) bendi uyarınca geçersiz hale gelmediği sürece, geçerli olmaya devam eder.

(5) 68 inci maddenin birinci fıkrasında belirtilen ek bir faaliyet kategorisinin belirlenmesine yol açan teknik servisin görevlendirilme kapsamının genişletilmesi, 73 üncü maddede belirtilen prosedüre uygun olarak değerlendirilir. Bir teknik servisin Ek II'de listelenen mevzuat için görevlendirilme kapsamının genişletilmesi, Ek III İlave 2'de belirtilen prosedürlere uygun olarak ve 74 üncü maddede belirtilen bildirim tabi olarak yapılabilir.

(6) Bir teknik servisin görevlendirilmesi, onay kuruluşunun belirtilen teknik servisin bu Yönetmeliğin gerekliliklerine uymaya devam ettiğini doğrulaması sonrasında yenilenir. Yukarıda belirtilen değerlendirme 73 üncü maddede belirtilen prosedür uyarınca gerçekleştirilir.

Teknik servislerin izlenmesi

MADDE 76 – (1) Görevlendirmeyi yapan onay kuruluşu, 68 ila 72, 80 inci ve 81 inci maddeler ve Ek III İlave 2'de ortaya koyulan gerekliliklere uymalarını sağlamak amacıyla sürekli olarak teknik servisleri izler. Ancak 68 ila 72, 80 inci ve 81 inci maddeler ve Ek III İlave 2'de ortaya koyulan gerekliliklere uyumun sağlanması amaçları doğrultusunda 67 nci maddenin birinci fıkrası uyarınca akreditasyon kuruluşu tarafından izlenen teknik servislerin faaliyetleri konusunda geçerli değildir. Teknik servisler talep edilmesi halinde, görevlendirmeyi gerçekleştiren onay kuruluşunun ya da akreditasyon kuruluşunun yukarıda belirtilen gerekliliklere uyumun doğrulamasını sağlaması amacıyla gerekli gördüğü her türlü bilgiyi sağlar. Teknik servisler gecikmeye mahal vermeksizin, özellikle 68 ila 72, 80 inci ve 81 inci maddeler ve Ek III İlave 2'de ortaya koyulan gerekliliklere uyumu ya da görevlendirilmiş oldukları araç, sistem, aksam ve ayrı teknik üniteler ile ilgili uygunluk değerlendirme görevlerini yapabilmelerini etkileyebilecek her türlü değişikliği görevlendirmeyi yapan onay kuruluşuna ya da akreditasyon kuruluşuna bildirir.

(2) Teknik servisler gerçekleştirmiş oldukları uygunluk değerlendirmeleri ile alakalı olarak onay kuruluşu ya da Komisyon tarafından yapılan taleplere gecikmeye mahal vermeksizin cevap verir.

(3) Görevlendirmeyi yapan onay kuruluşu, belirtilen yükümlülüğü yerine getirmemek yönünde meşru bir gerekçe olmadığı sürece, teknik servislerin bu maddenin ikinci fıkrasında ortaya koyulan yükümlülüğü yerine getirmelerini sağlar. Onay kuruluşunun meşru gerekçeyi kabul ettiği durumda, söz konusu kuruluş konu hakkında Komisyonu bilgilendirebilir. Komisyon onay kuruluşlarıyla konuyu istişare edebilir. Belirtilen istişareye dayanarak, söz konusu meşru gerekçenin haklı olup olmadığına karar vermeye yönelik uygulama mevzuatının/kararının AB'de yayımlanması halinde bu mevzuat/karar Bakanlık tarafından yayımlanabilir. Teknik servis ve görevlendirmeyi yapan onay kuruluşu, diğer onay kuruluşlarına ya da Komisyona iletilen her türlü bilginin gizli şekilde ele alınmasını talep edebilir.

(4) Asgari her otuz ayda bir kez olmak üzere, görevlendirmeyi yapan onay kuruluşu kendi sorumluluğu altındaki her bir teknik servisin özellikle 68 ila 72, 80 inci ve 81 inci maddeler ve Ek III İlave 2'de ortaya koyulan gereklilikleri sağlamaya devam edip etmediğini değerlendirir. Söz konusu değerlendirme onay kuruluşunun sorumluluğu altındaki her bir teknik servise ilişkin yerinde değerlendirmeyi içerir. Teknik servis değerlendirilmesinin sonuçlandırılması sonrasında iki ay içerisinde, her bir onay kuruluşu kendi izleme faaliyetleri konusunda Komisyona ve diğer onay kuruluşlarına rapor iletir. Yukarıda belirtilen raporlar genel kullanıma açık olacak şekilde değerlendirmeye ilişkin özeti içerir.

Teknik servislerin yeterliliğine yönelik itiraz

MADDE 77 – (1) Komisyon veya Bakanlık, bir teknik servisin bu Yönetmeliğe dair yeterliliği ile teknik servisin ilgili şartlara ve sorumluluklarına ilişkin sürekli uyumu ile ilgili endişelerin bulunduğu tüm durumları araştırır. Komisyon veya Bakanlık aynı zamanda yukarıda belirtilen soruşturmaları kendi inisiyatifi ile başlatabilir. Komisyon veya Bakanlık, tip onayının yanlış verilere dayanarak verilmiş olduğu, test sonuçlarının tahrip edildiği ya da tip onayının reddedilmesine yol açacak olan teknik özelliklerin gizlendiği şüphesini oluşturacak gerekçeli nedenler olduğu ya da bunların ispat edildiği durumda teknik servisin sorumluluğunu soruşturur.

(2) Komisyon veya Bakanlık, birinci fıkrada belirtilen soruşturmanın bir parçası olarak, görevlendirmeyi yapan onay kuruluşu ile konuyu istişare eder. Yukarıda belirtilen onay kuruluşu, talebe istinaden, Komisyona veya Bakanlığa ilgili teknik servisin bağımsızlığı ve yeterliliği ile alakalı gerekliliklerin yerine getirilmesi ve bunlara uyulmasına ilişkin her türlü bilgiyi temin eder.

(3) Komisyon veya Bakanlık kendi soruşturmalarının seyri sırasında temin edilen her türlü hassas bilginin gizli olarak ele alınmasını sağlar.

(4) Komisyon veya Bakanlığın bir teknik servisin belirtilen şartlara uymadığını veya artık yerine getirmediğini veya birinci fıkrada belirtilen durumlardan herhangi birinden sorumlu olduğunu tespit etmesi halinde, belirtilen teknik servisi görevlendirmiş olan onay kuruluşunu bilgilendirir. Komisyon veya Bakanlık, gerekli olduğunda, görevlendirmenin kısıtlanması, askıya alınması ya da iptal edilmesi dâhil olmak üzere kısıtlayıcı önlemleri almasını ister. Onay kuruluşunun gerekli kısıtlayıcı önlemleri alamaması halinde, Komisyon ilgili teknik servisin görevlendirmesini kısıtlamaya, askıya almaya ya da iptal etmeye yönelik karar yayımlayabilir.

Teknik servislerin değerlendirilmesi, görevlendirilmesi ve izlenmesi hakkındaki bilgi alışverişi

MADDE 78 – (1) Onay kuruluşları teknik servislerin değerlendirilmesi, görevlendirilmesi ve izlenmesi ile ilişkili bu Yönetmelikte belirtilen şartların uygulanması ile ilgili genel konular hakkındaki sorular için birbirlerine ve Komisyona danışabilir.

(2) Uyumlaştırılmış değerlendirme kontrol listesinin AB'de yayımlanması halinde bu liste Bakanlık tarafından yayımlanabilir. Bu liste yayımlanana kadar onay kuruluşları, 73 üncü maddenin ikinci fıkrası uyarınca kullanılan değerlendirme kontrol listesine ilişkin modeli birbirlerine ve Komisyona bildirebilir.

(3) 73 üncü maddenin sekizinci fıkrasında belirtilen değerlendirme raporlarının onay kuruluşlarının genel teamülündeki uygunsuzlukları ortaya koyduğu durumda ve diğer ülkeler ya da Komisyonun bilgi talep etmesi halinde bilgi sağlanabilir.

Akreditasyon kuruluşu ile iş birliği

MADDE 79 – (1) Teknik servisin görevlendirilmesinin akreditasyona göre gerçekleştirilmesi durumunda, akreditasyon kuruluşu ile onay kuruluşu tam olarak iş birliği yapar ve teknik servisin performansının değerlendirilmesi ve teknik servisin kontrolü altındaki konular ile alakalı olay raporları ve diğer bilgiler de dâhil olmak üzere ilgili bilgileri karşılıklı paylaşırlar.

(2) Ülke sınırları içinde yerleşik teknik servisler için onay kuruluşu, akreditasyon ile ilgili her türlü bulgu hakkında teknik servisin akreditasyonundan sorumlu olan akreditasyon kuruluşuna bilgi verir. Akreditasyon kuruluşu onay kuruluşunu bulguları hakkında bilgilendirir.

Teknik servislerin operasyonel yükümlülükleri

MADDE 80 – (1) Teknik servisler 68 inci maddenin birinci fıkrası uyarınca görevlendirilmiş oldukları faaliyetleri gerçekleştirir.

(2) Teknik servisler her zaman;

a) Tip onayına ilişkin test işlemi sırasında görevlendirmeyi yapan onay kuruluşunun teknik servisin performansına tanklık etmesine izin verir.

b) Talep edildiği durumda, görevlendirilmiş oldukları faaliyet kategorileri hakkındaki bilgileri görevlendirmeyi yapan onay kuruluşuna sağlar.

(3) Teknik servisin, imalatçının bu Yönetmelikte ortaya koyulan gerekliliklere uymadığını tespit ettiği durumda, yukarıda yer alan uygunsuzluk ile ilgili olarak ilgili onay kuruluşunun, imalatçının uygun düzeltici önlemleri almasını talep etmesini sağlamak amacıyla ilgili onay kuruluşuna bu uygunsuzluğu rapor eder. Onay kuruluşu yukarıda belirtilen düzeltici önlemlerin alınmamış olması halinde tip onayı belgesini düzenlemeyi reddeder.

Teknik servislerin bilgilendirme yükümlülükleri

MADDE 81 – (1) Teknik servis görevlendirmeyi yapan onay kuruluşuna aşağıda belirtilen hususları bildirir:

a) Tip onayı belgesinin reddini, kısıtlanmasını, askıya alınmasını ya da geri çekilmesini gerektirebilecek herhangi bir uygunsuzluk.

b) Teknik servislerin görevlendirilmesine ilişkin kapsam ve şartları etkileyen her türlü durum.

c) Kendi faaliyetleri ile ilgili olarak teknik servislerin piyasa gözetimi ve denetimi kuruluşlarından almış oldukları bilgilere ilişkin her türlü talep.

(2) Görevlendirmeyi yapan onay kuruluşundan gelen talebe istinaden, teknik servisler kendi görevlendirilmeleri kapsamı dâhilindeki faaliyetler ya da alt yüklenicilik ve yurtdışı dâhil olmak üzere gerçekleştirmiş oldukları diğer her türlü faaliyetler hakkındaki bilgileri sağlar.

ON ALTINCI BÖLÜM

Uygulama Mevzuatı ve Diğer Mevzuat

Uygulama mevzuatı ve diğer ulusal düzenlemeler

MADDE 82 – (1) Bakanlık, bu maddede belirtilen şartlar dahilinde bu Yönetmeliğin uygulaması ile ilgili gerekli alt düzenlemeleri yapmaya yetkilidir.

(2) 4 üncü maddenin ikinci fıkrası, 5 inci maddenin üçüncü fıkrası, 26 ncı maddenin üçüncü fıkrası, 30 uncu maddenin sekizinci fıkrası, 31 inci maddenin sekizinci fıkrası, 41 inci maddenin beşinci fıkrası, 44 üncü maddenin yedinci fıkrası, 55 inci maddenin üçüncü ve dördüncü fıkraları, 57 nci maddenin ikinci fıkrası, 61 inci maddenin on birinci fıkrası, 70 inci maddenin üçüncü fıkrası ve 72 nci maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen mevzuatın AB’de yayımlanması halinde bu mevzuat görev ve sorumluluk alanına göre Bakanlık tarafından yayımlanabilir.

(3) 4 üncü maddenin ikinci fıkrası, 5 inci maddenin üçüncü fıkrası, 26 ncı maddenin üçüncü fıkrası, 30 uncu maddenin sekizinci fıkrası, 31 inci maddenin sekizinci fıkrası, 41 inci maddenin beşinci fıkrası, 44 üncü maddenin yedinci fıkrası, 55 inci maddenin üçüncü ve dördüncü fıkraları, 57 nci maddenin ikinci fıkrası, 61 inci maddenin on birinci fıkrası, 70 inci maddenin üçüncü fıkrası ve 72 nci maddenin üçüncü fıkrası kapsamında AB’de Komisyona verilen yetkinin herhangi bir zamanda Avrupa Parlamentosu veya Konseyi tarafından iptal edilmesi ve bu iptalin AB Resmî Gazetesi’nde yayımlanması halinde, hali hazırda yürürlükte olan mevzuatın geçerliliği etkilenmez ve mevzuat uygulanmaya devam eder.

(4) AB’de yayımlanan mevzuat veya ilgili hükümleri atfı yapılarak da kabul edilebilir.

(5) Bakanlık, bu Yönetmeliğin uygulanmasında çıkabilecek anlaşmazlıkları gidermek ve açıklık getirmek amacıyla genelge, talimat yazısı ve benzeri işlem yapabilir.

(6) 4 üncü maddenin ikinci fıkrası, 5 inci maddenin üçüncü fıkrası, 26 ncı maddenin üçüncü fıkrası, 30 uncu maddenin sekizinci fıkrası, 31 inci maddenin sekizinci fıkrası, 41 inci maddenin beşinci fıkrası, 44 üncü maddenin yedinci fıkrası, 55 inci maddenin üçüncü ve dördüncü fıkraları, 57 nci maddenin ikinci fıkrası, 61 inci maddenin on birinci fıkrası, 70 inci maddenin üçüncü fıkrası ve 72 nci maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen mevzuatın AB’de yayımlanması halinde bu mevzuat, ülkemizde ilgili kurum/kuruluşların görüşleri alınarak yayımlanabilir.

Komite

MADDE 83 – (1) Bu Yönetmeliğin uygulanması ile ilgili hususlar, 11/1/1997 tarihli ve 22874 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Tekerlekli Araçlar ile Bu Araçlara Takılan ve/veya Araçlarda Kullanılan Aksam ve Parçalar ile İlgili Teknik Mevzuatın Uygulanmasına Dair Yönetmelik ile oluşturulan Motorlu Araçlar Teknik Komitesi (MARTEK) tarafından görüşülebilir. MARTEK tavsiye niteliğindeki görüşünü Bakanlığa bildirebilir.

ON YEDİNCİ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

İdari yaptırım uygulanabilecek eylemler

MADDE 84 – (1) Bu Yönetmelik ve Ek II’de belirtilen mevzuat hükümlerinin ihlali halinde 4703 sayılı Kanun hükümleri uygulanır. Alınacak idari yaptırımlar etkili, orantılı ve caydırıcı olur. Alınacak idari yaptırımlar piyasada bulunan uygunsuz ürünlerin uygunsuzluğunun ciddiyet derecesi ile uygunsuz araç, sistem, aksam ve ayrı teknik ünite sayıları ile orantılı olur.

(2) İktisadi işletmeci ve teknik servis açısından cezaya bağlı ihlal türleri aşağıdakileri içerir:

a) Onay prosedürleri veya on birinci bölüm uyarınca düzeltici ya da kısıtlayıcı önlemler uygulanırken yanlış beyanlarda bulunmak.

b) Tip onayı veya piyasa gözetimi ve denetimi açısından test sonuçlarını tahrif etmek.

c) Araç, sistem, aksam ve ayrı teknik ünitelerin geri çağırılmasına ya da AB tip onayı belgesinin reddi ya da geri çekilmesine yol açabilecek verileri ya da teknik özellikleri gizlemek.

ç) Görevlendirilmelerine ilişkin gereklilikler ile ilgili teknik servislerin uygunsuzluğu.

(3) İkinci fıkrada belirtilen ihlal türlerine ilâve olarak, cezalara tabi olan iktisadi işletmecilerin yaptığı ihlallerin türleri en azından aşağıda belirtilenlerdir:

a) Bilgilere erişimi sağlamayı reddetmek.

b) Onaya tabi araç, sistem, aksam veya ayrı teknik üniteleri gerekli onay alınmadan piyasada bulundurmamak ya da belirtilen amaçla belgeleri, uygunluk belgelerini, tanıtım plakalarını ya da onay işaretlerini tahrif etmek.

(4) Bakanlık verilen cezalar hakkında talep edilmesi halinde Komisyona bilgi verebilir.

(5) Bu madde kapsamında verilen cezalar Bakanlığın internet sayfasında yayımlanabilir.

İdari para cezaları

MADDE 85 – (1) Bu Yönetmelik ve Ek II’de belirtilen mevzuat hükümlerinin ihlali halinde; 4703 sayılı Kanun, Ürünlerin Piyasa Gözetimi ve Denetimine Dair Yönetmelik, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Piyasa Gözetimi ve Denetimi Yönetmeliği, Otomotiv Ürünlerine İlişkin Piyasa Gözetimi ve Denetimi Yönetmeliğinde belirlenen ve açıklanan şekilde idari para cezaları uygulanır.

Ulusal işlem ve düzenlemeler

MADDE 86 – (1) AB’de uygulaması kabul edilene kadar AB tip onayı belgesi yerine Türkiye’de ulusal tip onayı belgesi verilir. Piyasa gözetimi ve denetimi faaliyetleri ve AB başlığı taşımayacak olan ulusal tip onayı belgesi ile bunlarla bağlantılı bu Yönetmeliğin ilgili hükümleri kapsamında tüm işlem, bilgi, rapor ve benzeri hususların Komisyon, Forum, AB’nin ortak güvenli alışveriş sistemi, RAPEX, ICSMS ve üye ülkelere bildirim ve raporlama zorunluluğu yoktur. Bununla birlikte;

a) Ulusal tip onayı işlemleri için yapılan teknik servis görevlendirmelerine ilişkin faaliyetler 67 nci maddede belirtilen emsal değerlendirmesine ve 73 üncü maddede belirtilen müşterek değerlendirme ekibine tabi değildir. Bunun yerine işlemler münhasıran onay kuruluşu tarafından gerçekleştirilebilir.

b) Ulusal tip onayı işlemleri için yapılan teknik servis görevlendirmelerine ilişkin faaliyetlerde Komisyona ve üye ülkelere bildirim ve raporlama zorunluluğu yoktur.

c) BM/AEK Regülasyonları kapsamında görevlendirilen teknik servisler ile ilgili 1958 Cenevre Andlaşmasındaki geçerli prosedürler uygulanır.

(2) 10/4/2010 tarihli ve 27548 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Araçlar ve Bunların Aksam, Sistem ve Ayrı Teknik Üniteleri ile İlgili Tip Onayı Yönetmelikleri ve Teknik Düzenlemelerin Uygulama Usul ve Esasları Hakkında Tebliğ (Tebliğ No: SGM-2010/1)’de, 23/7/2011 tarihli ve 28003 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Motorlu Araçlar ve Römorkların İmal Yılıının Belirlenmesi Hakkında Tebliğ (Tebliğ No: SGM-2011/12)’de ve 6/8/2016 tarihli ve 29793 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Teknik Servislere Dair Tebliğ (Tebliğ No: SGM 2016/17)’de bu Yönetmelik hükümlerine aykırı hüküm olması halinde, söz konusu hüküm yerine bu Yönetmelik hükümleri uygulanır.

(3) İmal edildiği dönemde geçerli bir AB veya ulusal tip onayı kapsamı dâhilinde olmakla birlikte, ilgili mevzuatın zorunlu uygulaması nedeni ile söz konusu tip onayının geçerliliğini kaybetmesinden önce tescil edilmemiş veya hizmete girmemiş olan araçların satış ve tescilinde uygunluk belgesi tarihi dikkate alınır. Uygunluk belgesi tarihi, tip onayının geçerliliğini kaybetmesine neden olan mevzuattaki zorunlu uygulama tarihinden önce olan tam araçlar anılan uygulama tarihinden itibaren on ik ay içerisinde satılır ve tescil edilir, tamamlanmamış araçlar ise anılan uygulama tarihinden itibaren on sekiz ay içerisinde satılır ve temel aracın tip onay tarihinde geçerli olan hükümler çerçevesinde tamamlanarak bu süre zarfında tescil edilir. İlgili mevzuatta satış ve tescille ilgili ayrı şartlar belirtilmişse tescil ile ilgili bu hükümler dikkate alınır.

(4) Üçüncü fıkrada belirtilen araçların satış ve tesciline, 49 uncu maddede ve Ek V Bölüm B’de belirtilen sayı ve süreler dikkate alınarak da onay kuruluşu tarafından seri sonu izni verilebilir. Onay kuruluşu, üçüncü fıkra yerine 49 uncu maddede ve Ek V Bölüm B’de belirtilen şartları uygulaması durumunda, uygulama ile ilgili olarak imalatçıları bilgilendirir.

(5) Uygunluk belgesi, aracın imalat tarihinde gün/ay/yıl bilgisini içerecek şekilde düzenlenir. Uygunluk belgesi içerisinde yer alan, tarih bilgisi hariç herhangi bir bilgede bir yanlışlık söz konusu ise ve fark edilmişse tip onayına, tanıtım dosyasına ve ilgili mevzuata uygun olması halinde düzeltme yapılabilir. Düzeltme öncesi bilgiler on yıl süre ile imalatçı tarafından saklanır. Uygunluk belgesinin orijinalinde imzası bulunan kişinin firmadan ayrılması ya da uygunluk belgesini imzalayan kişinin kayıtlarda bulunmaması halinde, oluşturulan uygunluk belgesi sureti, firmanın imza sirkülerinde bulunan ve resmî kurumlara bildirim yapma yetkisi verilen kişilerden biri tarafından imzalanabilir. Tescil edilmiş araçlardan, uygunluk belgesine imalatçısı veya ithalatçısının bulunmaması nedeniyle ulaşılamıyorsa, tescil kuruluşunda kayıtlı bilgiler geçerlidir.

(6) İktisadi işletmeciler, Araç Sicil ve Tescil Sistemi (ARTES) veri tabanında yer alan araçların tip onayı bilgilerini güncel tutmakla yükümlüdür.

(7) Ulusal tip onayı işlemlerinde imalatçının talep etmesi halinde, AB’de yayımlanan ilgili mevzuatın güncel seviyesine/seviyelerine veya hükümlerine göre de onay verilebilir. Bu kapsamda, AB’de yayımlanan ilgili mevzuat hükümleri bu Yönetmeliğin amaçları bakımından uygulanabilir.

(8) 4 üncü maddenin ikinci fıkrası, 5 inci maddenin üçüncü fıkrası, 26 nci maddenin üçüncü fıkrası, 30 uncu maddenin sekizinci fıkrası, 31 inci maddenin sekizinci fıkrası, 41 inci maddenin beşinci fıkrası, 44 üncü maddenin yedinci fıkrası, 55 inci maddenin üçüncü ve dördüncü fıkraları, 57 nci maddenin ikinci fıkrası, 61 inci maddenin on birinci fıkrası, 70 inci maddenin üçüncü fıkrası, 72 nci maddenin üçüncü fıkrasının ve 82 nci maddesinin istisnası olarak; bu Yönetmelik kapsamında ilgili uygulama mevzuatının veya Ek II’de listelenen mevzuatın AB’de yayımlanmış ancak Türkiye’de yayımlanmamış olması durumunda, AB’de yayımlanan ilgili mevzuat bu Yönetmeliğin amaçları bakımından uygulanabilir.

(9) İmalatçılar uluslararası yürürlükte bulunan BM/AEK Regülasyonları ve/veya AB Direktif/Regülasyonlarına göre almış oldukları sistem, aksam ve ayrı teknik ünite tip onayı belgelerini araç tip onayı dosyalarına ekleyebilir. Bunlarla ilgili herhangi bir yeni mevzuat yürürlüğe girdiğinde, geçerliliği devam eden belgeler kabul edilir. AB Direktif/Regülasyonları kapsamında AB onay kuruluşlarınca verilen, ülkemiz mevzuatına göre ileri seviyede olan belgeler de geçerlidir.

(10) Bu Yönetmeliğin yayımı tarihinden itibaren geçerli AB tip onayı belgesi ibraz edilen araçlar için ulusal tip onayı belgesi zorunlu değildir. Bununla birlikte; AB tip onayı olan bir tip için imalatçının ulusal tip onayı başvurusu halinde, 26/10/2016 tarihli ve 29869 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Araçların İmal, Tadil ve Montajı Hakkında Yönetmeliğin 22 nci maddesi saklı kalmak kaydıyla, ulusal tip onayı belgesi düzenlenebilir. Ulusal tip onayı başvurularında söz konusu araç tipi ile AB tip onayındaki tipi aynı olabilir. Ulusal tip onayı belgelendirme işlemlerinde, AB tip onayı olan araç tipinin ulusal tip onayı başvurusunda Türkiye’deki asgari mevzuat gerekliliklerini karşılması durumunda, henüz trafik tescil işlemi yapılmamış AB tip onaylı araç örnek araç olarak kabul edilir. Diğer taraftan, AB tip onayı bulunan ithal araçlar için ayrıca ulusal tip onayı belgesi düzenlenmesine gerek yoktur.

Diğer ulusal düzenlemeler

MADDE 87 – (1) Onay kuruluşu, 5/7/2020 tarihinden itibaren ilgili aracın bu Yönetmeliğe ve bu Yönetmelik uyarınca kabul edilen mevzuata uygun olduğu durumda, imalatçı talep ederse, yeni bir araç tipi için AB tip onayı veya ulusal tip onayı vermeyi reddetmez veya yeni bir aracın tescilini, piyasaya arz edilmesini veya hizmete girmesini yasaklamaz.

(2) İmalatçılar bu Yönetmeliğin veya uygulama mevzuatının herhangi bir hükmünü erken uygulayabilir veya erken uygulanmasını talep edebilir. Bu yönde bir talep olması halinde, onay kuruluşunca işlem yapılır.

(3) Ulusal tip onayına konu olan ürün (araç, aksam, sistem, ayrı teknik ünite) için veya üretimin uygunluğu işlemleri bakımından farklılık içermeyecek şekilde aynı üretim tesisinde üretilen başka bir ürün için geçerli AB ve/veya ulusal tip onayı olması veya bu ürün/ürünler için kullanılan geçerli uygunluk beyanı bulunması durumunda, ulusal tip onayına konu olan ürün ayrıca üretimin uygunluğu işlemlerine (başlangıç değerlendirmesi, ürün uygunluk ve sürekli doğrulama) tabi tutulmaz.

(4) Araç imalatının bir parçası olan sistem tip onayları ayrıca üretimin uygunluğu işlemlerine tabi olmayıp, üretimin uygunluğu işleminin araç için yapılması yeterlidir.

(5) AB’de yayımlanan ilgili mevzuat ile Türkiye’de yayımlanan ilgili mevzuatın yürürlük tarihlerinin farklılık göstermesi veya Türkiye’de yürürlükte olan mevzuat için AB’de tip onayı belgesi düzenlenmemesi durumlarında, AB onay kuruluşlarınca yetkilendirilmiş teknik servislerin düzenlediği mevcut test raporları kabul edilir.

(6) Üçüncü, dördüncü ve beşinci fıkralar, 90 ncı maddede belirtilen mevzuat ve bunun alt mevzuatı kapsamındaki tip onayları ve işlemler için de geçerlidir.

(7) 90 ncı maddede belirtilen mevzuat ve bunun alt mevzuatı kapsamındaki “AT tip onayı” ibaresi, bu Yönetmeliğin amaçları bakımından “AB tip onayı” olarak anlaşılır.

Raporlama

MADDE 88 – (1) Bakanlık, 1/9/2025 tarihine kadar bu Yönetmelikte belirlenen tip onayı ve piyasa gözetimi ve denetimi prosedürlerinin uygulanışı hakkında Komisyonu bilgilendirebilir.

Avrupa Birliği mevzuatına uyum

MADDE 89 – (1) Bu Yönetmelik, motorlu araçlar ve römorkları ile bunların aksam, sistem ve ayrı teknik ünitelerinin tip onayı ve piyasa gözetimi ve denetimi hakkındaki (AB)2018/858 sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Regülasyonu dikkate alınarak Avrupa Birliği mevzuatına uyum çerçevesinde hazırlanmıştır.

(2) Bu Yönetmelik ve Ek II’de listelenen mevzuat hükümlerinde herhangi bir anlaşmazlık veya yanlışlığı olması durumunda, bu maddede belirtilen ve bu Yönetmeliğin esas aldığı (AB)2018/858 sayılı Regülasyonun ve Ek II’de listelenen mevzuatın orijinal metni esas alınır.

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 90 – (1) 28/6/2009 tarihli ve 27272 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Motorlu Araçlar ve Römorkları Tip Onayı Yönetmeliği (2007/46/AT) yürürlükten kaldırılmıştır.

(2) Birinci fıkrada yürürlükten kaldırılan mevzuata yapılan atıflar bu Yönetmeliğe yapılmış sayılır.

Geçiş hükümleri ve diğer düzenlemeler

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Bu Yönetmelik, 1/9/2020 tarihine kadar verilmiş olan araç, sistem, aksam ya da ayrı teknik ünitelere ait tip onaylarını geçersiz hale getirmez.

(2) Onay kuruluşu, 33 üncü ve 34 üncü maddeler uyarınca bu maddenin birinci fıkrasında belirtilen araç, sistem, aksam ya da ayrı teknik ünite tip onaylarına kapsam genişletme ve revizyon yapmaya devam eder.

(3) Bu maddenin yayımı tarihinden önce görevlendirilmiş olan teknik servisler 73 üncü maddede belirtilen değerlendirmeye tabidir. Bu maddenin yayımı tarihinden önce görevlendirilmiş olan teknik servislerin görevlendirmesi, belirtilen teknik servislerin bu Yönetmelikte belirtilen ilgili gerekliliklere uyduğu durumda 5/7/2022 tarihinde yenilenir. Bu maddenin yayımı tarihinden önce görevlendirilmiş olan teknik servislerin görevlendirmelerinin geçerliliği 5/7/2022 tarihinde biter.

Yürürlük

MADDE 91 – (1) Bu Yönetmelik 1/9/2020 tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 92 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Sanayi ve Teknoloji Bakanı yürütür.

Eklere için tıklayınız